Η ΕΥΤΕΡΠΗ,

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Φυλλάδ. 30. *Τόμος Β'.*

Εκδίδεται δίς τοῦ μηνὸς. *Ἐν Ἀθήναις τὴν* 15 *Νοεμβρίου* 1848.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΤΑΜΑΓΚΟΣ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

Ὁ πλοίαρχος Λεδοὺ ἦτον καλὸς ναυτικός. Ἤρχισε τὸ στάδιόν του ὡς ἁπλοῦς ναύτης, καὶ μετὰ καιρὸν ἔγεινεν ὑποπηδαλιοῦχος. Κατὰ τὴν ἐν Τραφαλγὰρ ναυμαχίαν ἐσυντρίφθη ἀπὸ σχίζαν ἡ ἀριστερά του χεὶρ, τὴν ὁποίαν ἠναγκάσθησαν νὰ ἀποκόψωσιν, αὐτὸς δὲ ἀπελύθη τῆς ὑπηρεσίας φέρων ἐνδεικτικὰ βεβαιόντα τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν καλήν του διαγωγήν. Δὲν ἠγάπα ὅμως τὴν ἀνάπαυσιν· διὸ, ἅμα ἐπαρουσιάσθη εὐκαιρία, ἐπέβη ὡς δεύτερος ὑποπλοίαρχος εἰς πλοῖον πειρατικόν. Διὰ τῶν χρημάτων, ἅ τινα ἔπεσαν εἰς τὸ μερίδιόν του ἀπό τινας λείας, ἠγόρασε βιβλία καὶ ἐσπούδασε τὴν θεωρίαν τῆς ναυτικῆς, τῆς ὁποίας ἐγνώριζεν ἤδη κάλλιστα τὴν πρᾶξιν. Ἀκολούθως ἔγεινε πλοίαρχος πειρατικοῦ, ἔχοντος τρία κανόνια καὶ ἑξήκοντα ναύτας. Οἱ ναυσιπόροι τῶν νήσων Γερσεῦ ἐνθυμοῦνται ἀκόμη τὰ κατορθώματά του. Ἡ εἰρήνη τὸν κατελύπησεν· ἐπὶ τοῦ πολέμου εἶχε κατορθώσει μικράν τινα χρηματικὴν κατάσασιν, τὴν ὁποίαν ἤλπιζε ν' αὐξήσῃ κατατρέχων τοὺς Ἄγγλους. Ὅταν δὲ, ἀπαγορευθείσης τῆς σωματεμπορίας, ἦτον ἀναγκαῖον, διὰ νὰ μετέλθῃ τις αὐτὴν, ὄχι μόνον νὰ σωθῇ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν τελωνῶν τῆς Γαλλίας, πρᾶγμα ὄχι πολλὰ δύσκολον, ἀλλὰ, τὸ κινδυνωδέστερον, νὰ διαφύγῃ τοὺς Ἄγγλους καταγωγεῖς, ὁ πλοίαρχος Λεδοὺ κατέστη πολύτιμος διὰ τοὺς ἐμπόρους τῆς Ἐβένου (α).

Πάντῃ διάφορος ἀπὸ τοὺς πολλοὺς τῶν ναυτικῶν, οἵτινες, ὡς καὶ αὐτὸς, ὑπηρέτησαν πολὺν χρόνον εἰς θέσεις ὑποδεεστέρας, δὲν εἶχε διόλου τὴν μεγάλην ἀποστροφὴν τῶν νεωτερισμῶν, οὔτε τὸ πνεῦμα τῆς τριβῆς, ἐξ ὧν καθοδηγοῦνται ὅταν φθάσωσιν εἰς θέσεις ἀνωτέρας. Ἐξ ἐναντίας, ὁ πλοίαρχος Λεδοὺ ἐσύστησε πρῶτος εἰς τὸν ναυλωτήν του τὴν χρῆσιν τῶν σιδηρῶν κιβωτίων, πρὸς διατήρησιν τοῦ ὕδατος. Αἱ χειροπέδαι καὶ αἱ ἁλύσεις του δὲν ἦσαν ὅμοιαι μὲ τὰς τῶν ἄλλων πλοίων τῶν μετερχομένων τὴν σωματεμπορίαν, ἀλλὰ κατεσκευασμέναι κατὰ νέαν τινὰ μέθοδον καὶ ἀνεπίδεκτοι σκωρίας. Ἀλλ' ὅ,τι τὸν κατέστησε γνωστότερον ἦτον ἡ ναυπήγησις βρικίου, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπεστάτησεν ὁ ἴδιος, ταχυπλόου, γενοῦ, μακροῦ ὡς πολεμικὸν, καὶ μ' ὅλον τοῦτο χωρητικοῦ πολλοῦ ἀριθμοῦ μαύρων. Τὸ ὠνόμασε δὲ *Ἐλπίδα*. Κατεσκεύασε τὰ διαφράγματα τρεῖς πόδας καὶ τέτ-

(α) Οὕτως ὠνομάζοντο μεταξύ των οἱ μετερχόμενοι τὴν σωματεμπορίαν.

σαρας δακτύλους ὑψηλὰ, φρονῶν ὅτι ἡ διάστασις αὕτη ἤρκει εἰς τὸ νὰ κάθηνται ἐν ἀνέσει τὰ μετρίου ἀναστήματος ἀνδράποδα· ἀλλὰ καὶ ποίαν ἀνάγκην εἶχαν νὰ σηκωθῶσιν; « Ὅταν φθάσουν, ἔλεγεν, εἰς τὰς ἀποικίας, τί ἄλλο θὰ κάμουν παρὰ νὰ στέκωνται εἰς τὰ ποδάριά των! » Ὅταν οἱ μαῦροι κάθηνται ἐπὶ δύω παραλλήλων γραμμῶν, τὴν ῥάχιν ἔχοντες στηριγμένην εἰς τοὺς τοίχους τοῦ πλοίου, μένει μεταξὺ τῶν ποδῶν των κενὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει ἐν γένει ὡς διάβασις. Ὁ Λεδοὺ ἐστοχάσθη συμφέρον νὰ βάλῃ εἰς τὸ διάστημα τοῦτο καὶ ἄλλους μαύρους. Τοιουτοτρόπως, τὸ πλοῖόν του, εἰ καὶ τῆς αὐτῆς χωρητικότητος μὲ πολλὰ ἄλλα, θὰ ἐχώρει μᾶλλον αὐτῶν δέκα περίπου μαύρους. Εἶναι προσέτι βέβαιον ὅτι μὲ ὀλίγον πλειοτέραν στενοχωρίαν θὰ ἐκάθηντο καὶ ἄλλοι· ἀλλ' ἀνάγκη καὶ φιλανθρωπίας τινὸς, ὥστε νὰ ἔχῃ ἕκαστος μαῦρος πέντε τοὐλάχιστον πόδας μήκους καὶ δύω πλάτους διὰ νὰ διασκεδάζῃ παρακυλιόμενος, διαρκοῦντος τοῦ διάπλου· ἡ διάρκεια δὲ αὐτὴ δὲν εἶναι συνήθως πολλὰ μεγάλη· ἐξ ἑβδομάδων τοὐλάχιστον! Καὶ διὰ νὰ δικαιολογήσῃ εἰς τὸν ναυλωτήν του τὸ γενναῖον αὐτὸ μέτρον, ὁ πλοίαρχος Λεδοὺ ἔλεγε πρὸς αὐτόν· « Τί θέλεις; καὶ οἱ μαῦροι εἶναι ἄνθρωποι ὡς καὶ οἱ ἄσπροι. »

Ἡ *Ἐλπὶς* ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Νάντ μίαν παρασκευὴν, καθὼς τὸ παρετήρησαν ἔπειτα προληπτικοί τινες ἄνθρωποι. Οἱ ὑπάλληλοι τοῦ τελωνείου, οἵτινες ἐπεσκέφθησαν μετ' ἀκριβείας τὸ βρίκιον, δὲν ἀνεκάλυψαν ἐξ μεγάλα κιβώτια γεμάτα ἀπὸ ἀλύσεις, ἀπὸ χειροπέδας, καὶ ἀπὸ τὰ δεσμὰ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ονομάζονται, δὲν ἠξεύρω διατί, *μοχλοὶ δικαιοσύνης*. Δὲν περιηργάσθησαν οὔτε τοῦ ὕδατος τὴν μεγάλην ποσότητα, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἡ *Ἐλπὶς*, ἥτις, ἐν τοσούτῳ, κατὰ τὰ ναυτιλιακά της ἔγγραφα, δὲν ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ εἰμὴ εἰς Σενεγὰλ διὰ νὰ ἐμπορευθῇ ξύλα καὶ ὀστᾶ ἐλεφάντων. Ἀληθῶς ὁ διάπλους δὲν εἶναι διεξοδικὸς, ἀλλὰ μήπως τὰ προβλεπτικὰ μέτρα βλάπτουσιν; Ἐὰν ἐπέλθῃ γαλήνη, τί γίνεται τὸ πλήρωμα χωρὶς νερόν;

Ἡ *Ἐλπὶς* ἀνεχώρησε λοιπὸν μίαν παρασκευὴν, καλῶς ἐφωπλισμένη καὶ καλῶς ἐφωδιασμένη. Ὁ Λεδοὺ ἐπεθύμει ἴσως κατάρτια ὀλίγον τι χερεώτερα· μ' ὅλον τοῦτο, ἐνόσῳ διεύθυνε τὸ πλοῖον, δὲν ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ παραπονεθῇ. Τὸ ταξείδιόν του ὑπῆρξε κοὶ αἴσιον καὶ σύντομον μέχρι τῆς ἀφρικανικῆς παραλίας. Ἐλλιμένισεν εἰς τὸν ποταμὸν, νομίζω, Ζοὰλ καθ' ἣν στιγμὴν οἱ Ἄγγλοι καταγωγεῖς δὲν παρεφύλαττον εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Μεσῖται ἐγχώριοι προσῆλθαν εὐθὺς εἰς τὸ πλοῖον. Ἡ εὐκαιρία ἦτον καταλληλοτάτη· Ὁ Ταμάγκος, ὀνομαστὸς πολεμιστὴς καὶ σωματέμπορος, ἔφερεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν μέγαν ἀριθμὸν ἀνδραπόδων καὶ τὰ ἐπώλει εὐθηνα, ὡς ἄνθρωπος αἰσθανόμενος ἐν ἑαυτῷ τὴν δύναμιν καὶ τὰ μέσα τοῦ νὰ ἐφοδιάσῃ χωρὶς ἀργοπορίαν τὴν ἀγοράν, ἅμα ἐγίνετο σπάνις τοῦ εἴδους τῶν ἐμπορευμάτων εἰς τὸ ὁποῖον ἠσχολεῖτο καὶ αὐτός. Ὁ πλοίαρχος Λεδοὺ ἀπέβη εἰς τὴν ὄχθην, καὶ ἐπεσκέφθη τὸν Τσμάγκον. Τὸν ἤῤῥεν ἐντὸς καλύβης ἐξ ἀχύρων, κατασκευασθείσης ἐπιτηδες δι' αὐτὸν μὲ ταχύτητα, συντροφευμένον ἀπὸ

Ὁ Ταμάγκος.

τὰς δύω του γυναῖκας καὶ τινας μικρεμπόρους καὶ ὁδηγοὺς ἀνδραπόδων. Ὁ Ταμάγκος εἶχε στολισθῆ διὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν λευκὸν πλοίαρχον. Ἡ στολή του ἦτον παλαιὰ καὶ κυανῆ, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐσώζοντο σειρήτια δεκανέως. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐφόρει ὑποκάμισον, ἡ δὲ στολὴ ἦτον ὀλίγον κοντὴ δι' ἄνθρωπον τοῦ ἀναστήματός του, ἐφαίνετο μεταξὺ τοῦ λευκοῦ ἐσωπανίου καὶ τοῦ βραχίου του πλατεῖα γραμμὴ ἀπὸ δέρμα μελανὸν, ὅμοιον μὲ ζώνην. Μακρὺ ξίφος ἱππέως ἐκρέματο εἰς τὴν πλευράν του δι' ἑνὸς σχοινίου, εἰς δὲ τὴν χεῖρά του ἐκράτει ὡραῖον δίκαννον τουφέκιον κατασκευῆς ἀγγλικῆς. Οὕτω πως ἐνδυμένος ὁ ἀφρικανὸς πολεμιστὴς ἐνόμιζεν ὅτι ὑπερέβαινεν ὡς πρὸς τὴν κομψότητα τὸν ἐντελέστερον τῶν Παρισίων ἢ τοῦ Λονδίνου καλλωπιστήν.

Ὁ πλοίαρχος Λεδοὺ τὸν παρετήρησεν ἐν σιωπῇ, ἐνῷ ὁ Ταμάγκος, ὀρθούμενος ὡς ἐπίλεκτος διαβαίνων ἐν καιρῷ ἐπιθεωρήσεως ἐνώπιον ξένου στρατηγοῦ, ἔχαιρε διὰ τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν ὑπέθετεν ὅτι ἐπροξένησεν εἰς τὸν λευκὸν πλοίαρχον. Οὗτος δὲ, ἀφοῦ τὸν ἐξηκρίβωσεν ὡς εἰδήμων, ἐστράφη πρὸς τὸν ὑποπλοίαρχον καὶ τὸν εἶπεν· « Ἰδοὺ ἕνας παλληκαρᾶς, τὸν ὁποῖον θὰ ἐπωλοῦσα χίλια φράγκα εἰς Μαρτινίκαν. »

Ἐκάθησαν, καὶ ναύτης τις, εἰδὼς ὀλίγον τὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου, ἐχρησίμευσεν ὡς διερμηνεύς. Ἀφοῦ δὲ ἀντήλλαξαν τὰς πρώτας προσρήσεις, παῖς τις ἐκ τῶν τοῦ πλοίου ἐπαρουσίασε κάνισρον μὲ φιάλας ῥακίου· ἔπιαν ἀπὸ αὐτὸ, καὶ ὁ πλοίαρχος, διὰ νὰ φέρῃ εἰς εὐθυμίαν τὸν Τσμάγκον, τὸν ἐχάρισεν εὔμορφον πυριτοθήκην ἐκ χαλκοῦ, ἔχουσαν ἀνάγλυφον τοῦ Ναπολέοντος τὴν εἰκόνα. Ἀφοῦ ἐδέχθη μετὰ τῆς προσηκούσης εὐγνωμοσύνης τὸ δῶρον, ἐξῆλθαν ἀπὸ τὴν καλύβην, ἐκάθησαν ὑπὸ τὴν σκιὰν δένδρου, ἀπέναντι

τοῦ ῥακίου, καὶ ὁ Ταμάγκος διέταξε νὰ ἔλθωσιν οἱ πρὸς πώλησιν μαῦροι.

Ἐφάνησαν ἐρχόμενοι κατὰ γραμμὴν, μὲ σῶμα κυρτωμένον ὡς ἐκ τοῦ κόπου καὶ τοῦ τρόμου, ἕκαστος αὐτῶν ἔχων τὸν λαιμὸν ἐντὸς δικράνου, οὗ τινος αἱ δύω ἄκραι συνενώνοντο πρὸς τὸν αὐχένα διὰ ξυλίνων μοχλῶν. Οὕτω φυλάττονται τὰ ἀνδράποδα· ὁσάκις δὲ πρόκειται νὰ περιπατήσωσιν, εἷς τῶν ὁδηγῶν θέτει ἐπὶ τοῦ ὤμου του τὴν λαβὴν τοῦ δικράνου τοῦ πρώτου μαύρου, ὅστις φορτόνεται τὸ δίκρανον τοῦ ἀμέσως ἑπομένου, αὐτὸς δὲ τὸ τοῦ τρίτου ἀνδραπόδου, καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐὰν δὲ πρόκειται νὰ ταματήσωσιν, ὁ ἀρχηγὸς τῆς γραμμῆς ἐμπήγει εἰς τὴν γῆν τὴν ὀξεῖαν ἀκωκὴν τῆς λαβῆς τοῦ δικράνου του, καὶ εὐθὺς ὅλοι στέκονται. Εὐκόλως λοιπὸν συμπεραίνει τις ὅτι οὔτε συλλαμβάνει ποτὲ κανεῖς τῶν τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ φύγῃ τρέχων, ἀφοῦ φέρῃ εἰς τὸν λαιμόν του χονδρὴν δοκὸν ἐξ ποδῶν τὸ μῆκος.

Ὁσάκις ἀνδράποδον, ἀνὴρ ἢ γυνὴ, διέβαινεν ἐνώπιον τοῦ πλοιάρχου, οὗτος ὕψωνε τοὺς ὤμους του, τὸ εὕρισκεν ἰσχνὸν, καὶ ποτὲ μὲν διϊσχυρίζετο ὅτι αἱ γυναῖκες ἦσαν πολλὰ γραῖαι ἢ πολλὰ νέαι, ποτὲ δὲ ὅτι διεφθάρη ἡ μαύρη φυλή. — Παραπολὺ ἐξέπεσαν, ἔλεγεν· ἄλλοτε ἦσαν πολλὰ καλήτεροι· αἱ γυναῖκες εἶχαν πέντε ποδῶν καὶ ἐξ δακτύλων ὕψος, καὶ τέσσαρες ἄνδρες ἐγύριζαν μόνοι τὸν ἐργάτην μιᾶς φρεγάτας διὰ νὰ ἀνασύρουν τὴν μεγάλην ἄγκυραν. »

Ἐν τοσούτῳ, μ' ὅλας αὐτὰς τὰς ἐπικρίσεις, ἐδιάλεγε τοὺς εὐρωστωτέρους καὶ τοὺς ὡραιοτέρους μαύρους. Αὐτοὺς, ἔλεγεν, ὅτι συγκατένευε νὰ τοὺς πληρώσῃ κατὰ τὴν συνήθη τιμήν· διὰ τοὺς ἐπιλοίπους ὅμως ἐπέμενε νὰ κάμῃ ὁ σωματέμπορος μεγάλην συγκατάβασιν. Ὁ Ταμάγκος, ὑπερασπίζετο καὶ αὐτὸς τὰ συμφέροντά του, ἐγκωμίαζε τὰ ἐμπορεύματά του, ἐπροφασίζετο ὅτι εἶναι σπάνις σωμάτων, καὶ ὡμίλει περὶ τῶν κινδύνων τῆς σωματεμπορίας. Ἐσυμπέρανε δὲ τὸν λόγον του εἰπὼν τὴν τιμὴν, δὲν ἠξεύρω ὁποίαν, τῶν ἀνδραπόδων, τὰ ὁποῖα ἔμελλε νὰ φορτωθῶσιν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ λευκοῦ πλοιάρχου.

Ἅμα ὁ διερμηνεὺς ἐξήγησε γαλλιστὶ τὰς προτάσεις τοῦ Ταμάγκου, ὀλίγον ἔλειψεν ἀπὸ τὴν ἔκστασιν καὶ τὴν ἀγανάκτησίν του νὰ πέσῃ ὁ Λεδοὺ ἀνάσκελα· ἔπειτα, ψιθυρίσας τρομερὰς τινας βλασφημίας, ἐσηκώθη ἐπὶ σκοπῷ δῆθεν τοῦ νὰ διαλύσῃ πᾶσαν διαπραγμάτευσιν μὲ ἄνθρωπον τόσον παράλογον. Ἀλλ' ὁ Ταμάγκος τὸν ἐκράτησε, καὶ μόλις τὸν κατώρθωσε νὰ καθήσῃ ἐκ νέου. Νέα φιάλη ἠνοίχθη παρευθὺς, καὶ ἤρχισαν πάλιν αἱ διαπραγματεύσεις. Ἀλλὰ τότε, ὁ μαῦρος ἤῤῥεν ἀνοήτους καὶ παρὰ δόξους τὰς προτάσεις τοῦ λευκοῦ. Ἐφώναξαν, ἐφιλονείκησαν πολλὴν ὥραν, καὶ ἔπειτα ἔπιαν ῥακίον. Τὸ ποτὸν ὅμως αὐτὸ ἐπέφερε διάφορον ἀποτέλεσμα εἰς ἑκάτερον τῶν συμβαλλομένων μερῶν. Ὅσῳ ἔπινεν ὁ Γάλλος, τόσῳ ὠλιγόστευε τὰς προσφοράς του· καὶ ὅσῳ ἔπινεν ὁ Ἀφρικανὸς, τόσῳ ἐγίνετο συγκαταβατικώτερος. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ὅταν ἐτελείωσε τὸ κάνιστρον, ἔμειναν σύμφωνοι. Πανία βαμβακερὰ κακῆς ποιότητος, πυρῖτις, πυρέκβολα, τρεῖς κάδοι ῥακίου, πεντήκοντα τουφέκια κακῶς ἐπιδιωρθωμένα ἐδόθησαν πρὸς ἀνταλλαγὴν ἑκατὸν ἑξήκοντα ἀνδραπόδων. Ὁ δὲ πλοίαρχος, διὰ νὰ ἐπικυρώσῃ τὸ συμβόλαιον, ἐκτύπησε τὴν χεῖρα τοῦ μεθυσμένου μαύρου, καὶ παρευθὺς οἱ πωληθέντες παρεδόθησαν εἰς τοὺς ναύτας, οἵτινες ἔσπευσαν νὰ τοὺς ἀπαλλάξωσιν ἀπὸ τὰ ξύλινα δίκρανά των διὰ νὰ τοὺς βάλωσι κλοιοὺς περὶ τὸν τράχηλον καὶ χειροπέδας ἐκ σιδήρου· δὲν ἀρκεῖ τάχα τοῦτο ν' ἀποδείξῃ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ;

Τὰ ἀνδράποδα τοῦ Ταμάγκου.

Ἔμειναν ἀκόμη ἕως τριάκοντα ἀνδράποδα· ἦσαν παιδία, γέροντες, γυναῖκες ἀσθενεῖς· ἀλλὰ τὸ πλοῖον ἦτον γεμάτον.

Ὁ Ταμάγκος, ὅστις δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ ἐκεῖνα τὰ ἀπομεινάρια, ἐπρότεινεν εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ τὰ πωλήσῃ εἰς αὐτὸν ἀνὰ μίαν φιάλην ῥακίου τὸ κομμάτιον· ἀναμφιβόλως ἡ πρότασις ἦτον δελεαστική. Ὁ Λεδοὺ ἐνθυμήθη ὅτι, ὅταν μίαν φορὰν παρέστησαν εἰς τὸ θέατρον τῆς Νάντ *τὸν Σικελιωτικὸν ἐσπερινὸν*, εἶδεν ἀπείρους ἀνθρώπους χοντροὺς καὶ παχεῖς νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὸ παραγεμισμένον ἤδη θέατρον καὶ νὰ εὕρωσι μ' ὅλον τοῦτο τόπον, δυνάμει τῆς συμπιέσεως τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων. Ἠγόρασε λοιπὸν τοὺς εἴκοσι νεωτέρους μαύρους.

Τότε ὁ Ταμάγκος ἐζήτησεν ἀνὰ ἓν ποτήριον ῥακίου δι' ἕκαστον τῶν δέκα ἀπολειφθέντων. Ὁ Λεδοὺ ἐστοχάσθη ὅτι τὰ παιδία δὲν πληρόνουν πλὴν διὰ τὸ ἥμισυ τῆς θέσεως εἰς τὰς δημοσίας ἁμάξας. Ἐπῆρε λοιπὸν καὶ τρία παιδία, φανερώσας συγχρόνως ὅτι δὲν ἤθελε πλέον οὔτε ἕνα μαῦρον· Ὁ Ταμάγκος, ἰδὼν ὅτι τὸν ἔμεναν ἀκόμη φόρτωμα ἑπτὰ ἀνδράποδα, ἥρπασε τὸ τουφέκιόν του καὶ ἐσημάδευσε τὴν πρώτην γυναῖκα· ἦτον μήτηρ τριῶν παιδίων· — ἀγόρασέ την, εἶπεν εἰς τὸν πλοίαρχον, εἰδεμὴ τὴν σκοτόνω· ἕνα ποτηράκι ῥακί, εἰδεμὴ θὰ τῆς τὴν ἀνάψω. — Καὶ τί διάβολον θέλεις νὰ τὴν κάμω; ἀπεκρίθη ὁ Λεδοὺ. Ὁ Ταμάγκος ἐπυροβόλησε, καὶ ἡ γυνὴ ἔπεσε νεκρά. — Καὶ δι' αὐτὸν τί μὲ δίδεις; ἐφώναξεν ὁ Ταμάγκος σημαδεύσας

ὑπέργηρόν τινα· ἕνα ποτῆρι ῥακί, ἢ ... — ἀλλὰ, μία τῶν γυναικῶν του, ἥτις ἐγνώρισε τὸν γέροντα γιριὼτ ἢ μάγον προφητεύσαντα εἰς αὐτὴν ὅτι θὰ γείνῃ βασίλισσα, ὤθησε τὴν χεῖρα τοῦ ἀνδρός της, καὶ ἡ βολὴ ἐκτύπησεν ἄλλοῦ.

Ὁ Ταμάγκος, τὸν ὁποῖον τὸ ῥακίον εἶχε καταστήσει ἔξω φρενῶν, ἔγεινε μανιώδης ἅμα ἀπήντησεν ἀντίστασιν εἰς τὰς θελήσεις του. Ἐκτύπησε λοιπὸν δυνατὰ τὴν σύζυγόν του μὲ τὸ κοντάκιον τοῦ πυροβόλου του, καὶ γραφεὶς πρὸς τὸν Λεδού· — Νά, τὸν εἶπε, σὲ δίδω αὐτὴν τὴν γυναῖκα· ἦτον εὔμορφος. Ὁ Λεδοὺ τὴν παρετήρησε χαμογελῶν, ἔπειτα τὴν ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ εἶπεν· — ὅσον δι' αὐτὴν ἔχω ποῦ νὰ τὴν βάλω.

Ὁ διερμηνεὺς, ὅστις ἦτον φιλάνθρωπος, ἔδωκε ταμβακοθήκην χάρτινον εἰς τὸν Ταμάγκον, καὶ ἠγόρασε τοὺς ἓξ ἐπιλοίπους μαύρους, τοὺς ὁποίους, ἀπαλλάξας ἀπὸ τὰ δίκρανά των, ἀφῆκεν ἐλευθέρους νὰ ὑπάγωσιν ὅπου ἤθελαν. Αὐτοὶ δὲ ἀνεχώρησαν δρομαῖοι, ἀμηχανοῦντες πῶς νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πατρίδα των, διακοσίας λεύγας ἀπέχουσαν τῆς παραλίας.

Ἐν τοσούτῳ ὁ πλοίαρχος ἀπεχαιρέτησε τὸν Ταμάγκον, καὶ ἐνησχολήθη εἰς τὸ νὰ ἐπιβιβάσῃ τὸ ταχύτερον τὸ φορτίον του. Δὲν ἦτον φρόνιμον νὰ μείνῃ πολὺ εἰς τὸν ποταμόν· ἐνδέχετο νὰ φανῶσιν οἱ καταγωγεῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἤθελε ν' ἀποπλεύσῃ τὴν ἐπιοῦσαν. Ὁ δὲ Ταμάγκος ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς χλόης, ὑπὸ σκιὰν δένδρου, καὶ ἐκοιμήθη διὰ νὰ χωνεύσῃ τὸ ῥακίον του.

Ὅταν ἐξύπνησε, τὸ πλοῖον κατέβαινεν ἱστιοδρομοῦν τὸν ποταμόν. Βαρεῖαν ἔτι ἔχων τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τὴν κραιπάλην τῆς παρελθούσης, ἐζήτησε τὴν γυναῖκά του Αὔσέ. Τὸν ἀπεκρίθησαν ὅτι τὴν εἶχε χαρίσει εἰς τὸν λευκὸν πλοίαρχον, ὅστις τὴν ἐπῆρεν εἰς τὸ πλοῖόν του. Κεραυνοβοληθεὶς ἀπὸ τὴν εἴδησιν αὐτὴν, ἐκτύπησε τὴν κεφαλήν του, καὶ λαβὼν τὸ ὅπλον του ἔτρεξε, διὰ τοῦ συντομωτέρου δρόμου, εἰς ὅρμον τινὰ ἡμίσειαν λεύγαν ἀπέχοντα τοῦ στομίου τοῦ ποταμοῦ. Ἐκεῖ ἤλπιζε νὰ εὕρῃ λέμβον διὰ νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὸ βρίκιον, βραδυποροῦν ἐξ αἰτίας τοῦ ἑλικοειδοῦς ποταμοῦ. Ὁ σωματέμπορος δὲν ἐλανθάσθη· ἔφθασεν ἐν καιρῷ καὶ, ἐμβὰς εἰς λέμβον, ἐπλησίασεν εἰς τὸ πλοῖον.

Ὁ Λεδοὺ ἐθαύμασεν ὅταν τὸν εἶδε, καὶ ἐθαύμασεν ἔτι μᾶλλον ὅταν τὸν ἤκουσε ζητοῦντα τὴν γυναῖκά του. — Τὰ καλῶς δοθέντα δὲν γυρίζουν πλέον ὀπίσω, ἀπεκρίθη στρέψας τὴν ῥάχιν του εἰς τὸν μαῦρον. Ἀλλ' οὗτος ἐπέμενε, προτείνων νὰ ἐπιστρέψῃ ἓν μέρος τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα εἶχε λάβει πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν ἀνδραπόδων. Ὁ πλοίαρχος ἤρχισε νὰ γελᾷ, καὶ εἶπεν ὅτι ἡ Αὔσὲ ἦτον πολλὰ καλὴ γυνὴ, καὶ ὅτι ἤθελε νὰ τὴν κρατήσῃ. Τότε ὁ ταλαίπωρος Ταμάγκος ἔχυσε χείμαῤῥον δακρύων, καὶ ἀφῆκε φωνὰς λύπης ὀξυτάτης ὡς τὰς τῶν ὑποβαλλομένων εἰς δεινὴν χειρουργικὴν ἐγχείρισιν. Καὶ ποτὲ μὲν ἐκυλίετο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος κράζων τὴν φιλτάτην του Αὔσὲ, ποτὲ δὲ ἐκτύπα σφοδρὰ κατὰ τῶν ξύλων τὴν κεφαλήν του. Ἀλλ' ὁ πλοίαρχος, ἄκαμπτος, τὸν ἐδείκνυε τὴν ὄχθην, καὶ τὸν ἔκαμε νεῦμα ὅτι ἦτον καιρὸς νὰ ἀναχωρήσῃ· ὁ Ταμάγκος ὅμως ἐπέμενεν. Ἐπρόσφερε δὲ καὶ τὸ τουφέκιόν του, καὶ τὸ ξίφος του, καὶ αὐτὴν τὴν στολήν του! ἀλλ' εἰς μάτην.

Ἐν τῷ μεταξὺ τῆς συζητήσεως, ὁ ὑποπλοίαρχος τῆς *Ἐλπίδος* εἶπεν εἰς τὸν πλοίαρχον· — Μὰς ἀπέθαναν τὴν νύκτα τρεῖς μαῦροι· ἔχομεν τόπον. Διατί τάχα νὰ μὴ πάρωμεν μαζῆ μας αὐτὸν τὸν παλληκαρᾶν, ὁ ὁποῖος μόνος ἀξίζει περισσότερον ἀπὸ τοὺς τρεῖς μακαρίτας; Ὁ Λεδοὺ ἐστοχάσθη ὅτι τῳόντι ὁ Ταμάγκος θὰ ἐπωλεῖτο χίλια φράγκα· ὅτι τὸ ταξειδιόν του ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐπροσημαίνετο ὡς πολλὰ ἐπικερδὲς, θὰ ἦτον ἴσως τὸ τελευταῖον· καὶ ἐπὶ τέλους ὅτι, ἀφοῦ ἅπαξ κάμῃ τὴν τύχην του, ἐπειδὴ ἐσκόπευε νὰ παραιτήσῃ τὴν σωματεμπορίαν, τί τὸν ἔμελεν ἐὰν ἄφινεν εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς καλὴν ἢ κακὴν ὑπόληψιν. Ἐκτὸς τούτου ἡ ὄχθη ἦτον ἔρημος, καὶ ὁ μαῦρος πολεμιστὴς ὅλως διόλου εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Δὲν ἐπρόκειτο εἰμὴ νὰ τὸν ἀφαιρέσῃ τὰ ὅπλα, διότι θὰ ἦτον ἐπικίνδυνον νὰ τὸν ἐγγίσῃ τις ἐνόσῳ τὰ ἐκράτει. Ὁ Λεδοὺ τὸν ἐζήτησε λοιπὸν τὸ τουφέκιόν του ἐπὶ λόγῳ τοῦ νὰ τὸ παρατηρήσῃ καὶ βεβαιωθῇ ἐὰν ἤξιζεν ὅσον καὶ ἡ ὡραία Αὔσέ. Ἐξετάζων δὲ τὰ πυρέκβολά του, ἔχυσε τὴν πυρίτιδα τῆς ἐφίας, ἐνῷ ὁ ὑποπλοίαρχος ἔπαιζε μὲ τὸ ξίφος τοῦ Ταμάγκου. Ἀφοῦ τὸν ἀφώπλισαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔπεσαν κατ' αὐτοῦ δύω ναῦται ῥωμαλέοι, τὸν ἔῤῥιψαν ὕπτιον καταγῆς καὶ ἐπροσπάθουν νὰ τὸν δέσωσιν. Ἡ ἀντίστασις τοῦ μαύρου ὑπῆρξεν ἡρωϊκή. Συνελθὼν εἰς ἑαυτὸν, μ' ὅλον ὅτι εὑρίσκετο εἰς θέσιν πολλὰ ἐπισφαλῆ, ἐπάλαιε πολλὴν ὥραν πρὸς τοὺς δύω ναύτας· χάρις δὲ εἰς τὴν τεραστείαν δύναμίν του κατώρθωσε νὰ σηκωθῇ, καὶ μ' ἕνα γρόνθον κατέβαλεν ἐκεῖνον ὅστις τὸν ἐκράτει ἀπὸ τὸ περιλαίμιον. Ἀπεσπάσθη δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἄλλου τὰς χεῖρας μὲ ὁρμὴν, καὶ ἐπέπεσεν ὡς μανιώδης κατὰ τοῦ ὑποπλοιάρχου διὰ ν' ἁρπάσῃ τὸ ξίφος του. Ἀλλ' αὐτὸς προλαβὼν τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ τὸν ἐπλήγωσεν, ὄχι ὅμως βαθέως. Ὁ Ταμάγκος ἔπεσε καὶ δεύτερον. Παρευθὺς ἔδεσαν σφιγκτὰ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του, αὐτὸς δὲ ἐπάλαιεν, ἐφώναζεν ὡς λυσσασμένος, καὶ ἐταράσσετο σπασμωδικῶς ὡς κάπρος παγιδευθεὶς· ὅταν ὅμως ἐπείσθη ὅτι πᾶσα ἀντίστασις ἦτον ἀνωφελὴς, ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς του καὶ δὲν ἔκαμε πλέον κανὲν κίνημα. Ἐκ μόνης τῆς δυνατῆς καὶ ταχείας ἀναπνοῆς του ἐφαίνετο ὅτι ἔζη ἀκόμη.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἐφώναζεν ὁ πλοίαρχος Λεδοὺ, οἱ μαῦροι τοὺς ὁποίους ἐπώλησε θὰ γελάσουν μὲ τὴν καρδίαν των ὅταν τὸν ἰδοῦν καὶ αὐτὸν δεμένον ὡς ἀνδράποδον. Θὰ πεισθοῦν ὅτι ὑπάρχει θεία δίκη. Ἐν τοσούτῳ τὸ αἷμα τοῦ ἀθλίου Ταμάγκου ἔτρεχε ποταμηδόν. Ὁ φιλάνθρωπος διερμηνεὺς, ὅστις τὴν προτεραίαν εἶχε σώσει τὴν ζωὴν ἓξ ἀνδραπόδων, τὸν ἐπλησίασεν, ἔδεσε τὴν πληγήν του, καὶ τὸν ἀπέτεινε λόγους τινὰς παρηγορητικούς. Τί τὸν εἶπε, δὲν ἠξεύρω. Ὁ μαῦρος ἔμενεν ἀκίνητος ὡς πτῶμα· ἐβιάσθησαν νὰ τὸν μεταφέρωσι δύω ναῦται, ὡς πάλαι βαμβακίου, εἰς τὸ διάφραγμα, εἰς τὴν προσδιωρισμένην θέσιν του. Εἰς τὸ διάστημα δύω ἡμερῶν δὲν ἠθέλησεν οὔτε νὰ φάγῃ οὔτε νὰ πίῃ· μόλις ἤνοιγεν ἐνίοτε τοὺς ὀφθαλμούς του. Οἱ συναιχμάλωτοί του, ἄλλοτε ὑποχείριοί του, τὸν εἶδαν ἐκθαμβοι ἐν τῷ

μέσῳ των. Τοιοῦτος δὲ ἦτον ὁ φόβος τὸν ὁποῖον καὶ ἔτι τότε ἐνέπνεεν, ὥστε κανεῖς δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐξυβρίσῃ τὴν συμφορὰν ἐκείνου ὅστις ἐπροξένησε τὴν ἐδικήν των.

Τυχὸν ἄνεμον οὔριον τὸ πλοῖον ἀπεμακρύνθη ταχέως ἀπὸ τὴν παραλίαν· καὶ χωρὶς πλέον νὰ φοβῆται τοὺς Ἄγγλους καταγωγεῖς, ὁ πλοίαρχος δὲν ἐσκέπτετο εἰμὴ διὰ τὰ μεγάλα κέρδη τὰ ὁποῖα ἔμελλε νὰ κάμῃ εἰς τὰς ἀποικίας ὅπου διευθύνετο. Ἡ ἔβενός του διετηρεῖτο ἀβλαβής. Καμμία νόσος ἐπιδημικὴ δὲν ἐγεννήθη εὐτυχῶς. Μόνον δώδεκα μαῦροι ἐκ τῶν μᾶλλον ἀδυνάτων, εἶχαν ἀποθάνει ἀπὸ τὸν καύσωνα· ζημία ἀνεπαίσθητος! Διὰ νὰ μὴν ὑποφέρῃ δὲ πολὺ κατὰ τὸν διάπλουν τὸ ἀνθρώπινον φορτίον του, ἐφρόντιζε νὰ ἀναβιβάζῃ καθ' ἑκάστην ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τὰ ἀνδράποδά του. Ἐχορηγεῖτο ἀλληλοδιαδόχως εἰς τὸ ἓν τρίτον τῶν δυστυχῶν τούτων ὄντων ἀνὰ μία ὥρα διὰ νὰ προμηθευθῶσιν ἀέρα δι' ὅλην τὴν ἡμέραν. Φοβούμενος δὲ ἐπανάστασιν, τοὺς ἐφύλαττε διὰ τοῦ πληρώματος ὡπλισμένου ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν· ἐκτὸς τούτου δὲν ἔλυαν πώποτε τὰς ἁλύσεις των. Ἐνίοτε ναύτης τις παίζων λύραν, τοὺς εὔφραινε μὲ μουσικάς τινας μελῳδίας. Ἦτον τότε ἄξιον περιεργείας νὰ βλέπῃ τις ὅλα ἐκεῖνα τὰ μαῦρα πρόσωπα στρεφόμενα πρὸς τὸν μουσικὸν, χάνοντα βαθμηδὸν τὸ μωρὸν τῆς ἀπελπισίας των ἦθος, γελῶντα γέλωτα βάναυσον, τὰ δὲ ἀνδράποδα, ὅσα δὲν ἐμποδίζοντο ἀπὸ τὰς χειροπέδας, κροτοῦντα τὰς χεῖράς των. Ἡ γύμνασις εἶναι ἀναγκαία εἰς τὴν ὑγείαν· διὸ καὶ ἓν τῶν ὑγιεινῶν παραγγελμάτων τοῦ πλοιάρχου ἦτον τὸ νὰ χορεύωσι συνεχῶς οἱ μαῦροί του, καθὼς καὶ οἱ ἵπποι βιάζονται νὰ κτυπῶσι τοὺς πόδας των ἐν καιρῷ διεξοδικῶν διάπλων. — Ἐμπρὸς, παιδία μου, χορεύσετε, χαρῆτε, ἔλεγεν ὁ πλοίαρχος μὲ φωνὴν βροντώδη ὡς κεραυνὸν, καὶ κρούων μεγίστην μάστιγα ταχυδρομικήν· καὶ εὐθὺς οἱ δυστυχεῖς μαῦροι ἐπήδων καὶ ἐχόρευαν.

Ἡ πληγὴ τοῦ Ταμάγκου τὸν ἠνάγκασε νὰ μείνῃ ἐπί τινα καιρὸν εἰς τὸ διάφραγμα. Ἀνέβη τέλος πάντων εἰς τὸ κατάστρωμα, καὶ, ὑψώσας κατ' ἀρχὰς τὴν κεφαλήν του μὲ ὑπερηφάνειαν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ φοβισμένου πλήθους τῶν ἀνδραπόδων, ἔῤῥιψε βλέμμα λυπηρὸν ἀλλὰ πρᾶον ἐπὶ τῆς ἀπεράντου ἐκτάσεως τοῦ ὠκεανοῦ, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπλαγίασεν, ἢ μᾶλλον ἔπεσεν εἰς τὸ κατάστρωμα, χωρὶς οὔτε νὰ φροντίσῃ νὰ διορθώσῃ τὰς ἁλύσεις του ὥστε νὰ τὸν ἐνοχλῶσιν ὀλιγώτερον. Ὁ Λεδοὺ, καθήμενος εἰς τὴν πρύμναν, ἔπινεν ἡσύχως καπνόν· πλησίον δὲ αὐτοῦ ἡ Αὔσὲ, χωρὶς δεσμὰ, φοροῦσα χιτῶνα κομψὸν ἀπὸ κυανοῦν πανίον, σανδάλια ὡραῖα ἐκ δέρματος μαυρυτανικοῦ, καὶ κρατοῦσα εἰς τὴν χεῖρα δίσκον μὲ ποτὰ, ἐστέκετο ἑτοίμη νὰ τὸν χύσῃ νὰ πίῃ. Ἦτον ἄρα προφανὲς ὅτι ἐξεπλήρονεν ὑψηλὰ καθήκοντα παρὰ τῷ πλοιάρχῳ. Μαῦρός τις, ὁ ὁποῖος ἐμίσει τὸν Ταμάγκον, τὸν ἔκαμε νεῦμα νὰ ἴδῃ πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Ὁ Ταμάγκος ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν, τὴν εἶδεν, ἀφῆκε φωνὴν, καὶ, σηκωθεὶς μὲ ὁρμὴν, ἔτρεξε πρὸς τὴν πρύμναν πρὶν οἱ ναῦται προφθάσωσι νὰ ἐναντιωθῶσιν εἰς τοιαύτην παράβασιν τῆς ναυτικῆς πειθαρχίας· — Αὔσέ! τὴν ἐφώναξε μὲ φωνὴν

Ἡ Αὔσέ.

κεραυνοβόλον· καὶ ἡ Αὔσὲ ἀφῆκε κραυγὴν τρόμου — Πιστεύεις ὅτι εἰς τὸν τόπον τῶν ἄσπρων δὲν εὑρίσκεται ΜΑΜΑ-ΓΙΟΥΜΠΟΣ; Οἱ ναῦται συνέῤῥεαν ἐν τοσούτῳ μὲ ῥάβδους εἰς τὰς χεῖρας· ἀλλ' ὁ Ταμάγκος, μὲ βραχίονας σταυρωμένους, καὶ ὡς ἀναίσθητος, ἐπέστρεψεν ἡσύχως εἰς τὸν τόπον του, ἐνῷ ἡ Αὔσὲ, ὀδυρομένη, ἐφαίνετο ὡς ἀπολιθωθεῖσα ἅμα ἤκουσε τὰ μυστηριώδη ἐκεῖνα λόγια.

Ὁ διερμηνεὺς ἐξήγησε τί ἦτον ὁ φρικτὸς Μαμα-Γιοῦμπος, οὗ τινος τὸ ὄνομα μόνον ἐπροξένησε τόσον τρόμον. — Εἶναι, εἶπεν, ὁ Μπαμπούλας τῶν μούρων. Ὅταν σύζυγός τις φοβῆται μήπως ἡ γυνή του κάμῃ ὅ,τι κάμνουν πολλαὶ γυναῖκες εἰς τὴν Γαλλίαν καθὼς καὶ εἰς τὴν Ἀφρικὴν, τὴν ἀπειλεῖ μὲ τὸν Μαμα-Γιοῦμπον. Ἐγὼ ὁ ὁποῖος σᾶς ὁμιλῶ εἶδα τὸν Μαμα-Γιοῦμπον, καὶ ἐνόησα τὴν πανουργίαν· ἀλλ' οἱ μαῦροι... Φαντασθῆτε, μίαν ἑσπέραν, ἐνῷ αἱ γυναῖκες ἐχόρευαν, καὶ ἔκαμναν, καθὼς λέγεται εἰς τὴν γλῶσσάν των, ἕνα *φολφὰρ*, ἠκούσαμεν ἔξαφνα μέσα εἰς μικρὸν δάσος, πυκνὸν καὶ σκοτεινὸν, ἀλλόκοτον μουσικὴν, χωρὶς νὰ φαίνεται κανεῖς. Ὅλοι οἱ μουσικοὶ ἦσαν κρυμμένοι εἰς τὸ δάσος. Ἔπαιζαν αὐλοὺς καλαμένιους, τύμπανα ξύλινα, *βαλάφος*, καὶ κιθάρας κατασκευασμένας ἀπὸ κολοκύνθας, καὶ ἔκαμναν ἁρμονίαν ἀξιόλογον διὰ τὰ αὐτία τοῦ διαβόλου. Μόλις αἱ γυναῖκες ἤκουσαν τὴν συμφωνίαν αὐτὴν, καὶ εὐθὺς ἤρχισαν νὰ τρέμουν ὡς ὁ Καΐν· ἤθελαν νὰ φύγουν· οἱ ἄνδρες των ὅμως τὰς ἐκρατοῦσαν· αἱ ἄθλιαι! ἤξευραν τί ἔμελλε νὰ πάθουν. Ἔξαφνα εὐγῆκεν ἀπὸ τὸ δάσος μεγάλον ἄσπρον φάντασμα, ὑψηλὸν ὡς τὸ μεσαῖον κατάρ-

τιόν μας, μὲ κεφαλὴν χονδρὴν ὡς κοιλὸν σιταρίου, μὲ ὀμμάτια πλατιὰ ὡς οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ καραβίου καὶ μὲ στόμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐπετοῦσαν φλόγες ὡς τοῦ διαβόλου. Ἐπεριπατοῦσεν ἀργὰ, ἀργὰ, καὶ μόλις ἀπεμακρύνθη καμμία ἑξηνταριὰ πήχεις ἀπὸ τὸ δάσος. Αἱ γυναῖκες ἐφώναζαν—νὰ ὁ Μαμα-Γιοῦμπος! νὰ ὁ Μαμα-Γιοῦμπος! Ἐφώναζαν ὡς οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὸ συναγώγιόν των. Τότε οἱ ἄνδρες των τὰς ἔλεγαν· « Ἐλᾶτε, ἀχρεῖαι, εἰπέτε μας ἂν εἶσθε φρόνιμαι· » ἐὰν μᾶς εἰπῆτε ψεύματα, ὁ Μαμα-Γιοῦμπος θὰ » σᾶς φάγει ζωντανάς. » Μερικαὶ ἐξ αὐτῶν, ἀρκετὰ ἀνόητοι, ὡμολογοῦσαν τὴν ἀλήθειαν, καὶ τότε οἱ ἄνδρες των τὰς ἐξυλοκοποῦσαν.

— Καὶ τί ἦτον, ἠρώτησεν ὁ πλοίαρχος, τὸ ἄσπρον ἐκεῖνο φάντασμα, αὐτὸς ὁ Μαμα-Γιοῦμπος;

— Ἦτον ἕνας μῖμος κουκουλωμένος μὲ μεγάλην ἄσπρην σινδόνην, ἔχων, ἀντὶ κεφαλῆς, κολοκύνθην σκαμμένην καὶ ἐπάνω εἰς αὐτὴν μακρὺ ξύλον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἄκραν ἦτον ἀναμμένον κηρίον. Ἡ μέθοδος βεβαίως δὲν εἶναι πολλὰ διαβολευμένη, καὶ καθὼς βλέπετε, δὲν χρειάζεται πολὺ πνεῦμα διὰ ν' ἀπατήσῃ κανεῖς τοὺς μαύρους. Μ' ὅλον τοῦτο, ἡ ἐφεύρεσις τοῦ Μαμα-Γιούμπου εἶναι ἀξιόλογη, καὶ ἐπεθυμοῦσα νὰ τὸν ἐπίστευε καὶ ἡ γυναῖκά μου.

— Ἡ ἐδική μου, εἶπεν ὁ Λεδοὺ, δὲν φοβεῖται τὸν Μαμα-Γιοῦμπον, φοβεῖται ὅμως τὸν ἅγιον κόπανον, καὶ ἠξεύρει πῶς θὰ τὴν διώρθωνα ἂν μ' ἔπαιζε κανένα παιγνίδι. Οἱ Λεδοῦδες δὲν εἴμεθα πολὺ ἀνεκτικοὶ, καὶ μ' ὅλον ὅτι δὲν ἔχω παρὰ ἕνα μόνον χέρι, ἠμπορῶ ἀκόμη νὰ βαστάξω ἀρκετὰ καλὰ τὸ βούνευρον. Ὅσον διὰ τὸν κὺρ Ταμάγκον σας, ὁ ὁποῖος μᾶς φοβερίζει μὲ τὸν Μαμα-Γιοῦμπόν του, εἰπέτε τον νὰ ἡσυχάσῃ καὶ νὰ μὴν πειράζῃ αὐτήν μου τὴν μικροῦλαν, ἢ θὰ κάμω νὰ τοῦ ξύσουν τὸ ῥαχοπόκκαλον ὥστε τὸ μαῦρον δέρμα του νὰ γείνῃ κόκκινον ὡς τὸ ὠμὸν ψητόν.

Καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ πλοίαρχος, κατέβη εἰς τὸν κοιτῶνά του ὁμοῦ μὲ τὴν Ἀϋσὲ καὶ ἐπροσπάθησε νὰ τὴν παρηγορήσῃ· ἀλλ' οὔτε τὰ χάδιά του, οὔτε οἱ ῥαβδισμοί του,— διότι εἶχεν ἐπὶ τέλους βαρυνθῆ,— ἤρκεσαν νὰ ἡμερώσωσι τὴν ὡραίαν μαύρην· κρουνοὶ δακρύων ἔῤῥεαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της. Ὁ Λεδοὺ ἀνέβη δυσαρεστημένος εἰς τὸ κατάστρωμα, καὶ ἐπέπληξε τὸν ἀξιωματικὸν τῆς φυλακῆς ὡς κακῶς κυβερνῶντα τὸ πλοῖον.

Τὴν νύκτα, ὅταν ὅλον σχεδὸν τὸ πλήρωμα ἐκοιμᾶτο ὕπνον βαθύτατον, οἱ ἐν φυλακῇ ἤκουσαν ἐν πρώτοις εἰς τὸ διάφραγμα ἆσμα σοβαρὸν, ἐπίσημον, θλιβερὸν, καὶ ἀκολούθως φωνὴν γυναικὸς ὀξυτάτην καὶ φρίκης πρόξενον. Καὶ ἀμέσως ἡ χονδρὴ φωνὴ τοῦ Λεδοὺ ὑβρίζοντος καὶ ἀπειλοῦντος, καθὼς καὶ ὁ κρότος τῆς τρομερᾶς μάστιγός του, ἀντήχησαν ἀπὸ τὴν μίαν ἕως τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ πλοίου. Μετ' ὀλίγον ἐπανῆλθεν ἡ ἡσυχία. Τὴν ἐπιοῦσαν ὁ Ταμάγκος ἐφάνη εἰς τὸ κατάστρωμα μὲ πρόσωπον πληγωμένον, ἀλλὰ καὶ μὲ ἦθος ὑπερήφανον καὶ ἀποφασιστικὸν ὡς καὶ πρίν.

Μόλις τὸν εἶδεν ἡ Ἀϋσὲ, καὶ τρέξασα μὲ ταχύτητα ἀπὸ τὴν πρύμναν ὅπου ἐκάθητο πλησίον τοῦ πλοιάρχου, πρὸς τὸν Ταμάγκον, ἐγονάτισεν ἔμπροσθέν του, καὶ τὸν εἶπε μὲ τόνον φωνῆς ἀπελπιστικόν· — Συγχώρησέ με, Ταμάγκο, συγχώρησέ με! — Ὁ Ταμάγκος τὴν εἶδεν ἀτενῶς μίαν στιγμὴν, καὶ ἔπειτα, παρατηρήσας ὅτι ὁ διερμηνεὺς ἦτον μακράν· — Ἕνα ῥινίον, εἶπε, καὶ ἐπλαγίασεν εἰς τὸ κατάστρωμα στρέψας τὴν ῥάχιν του πρὸς τὴν Ἀϋσέ. Ὁ πλοίαρχος τὴν ἐπέπληξεν ἐντόνως, τὴν ἔδωκε μάλιστα καί τινα ῥαπίσματα, καὶ τὴν ἀπηγόρευσε νὰ ὁμιλῇ εἰς τὸν πρῶτόν της σύζυγόν· ἀλλὰ δὲν συνέλαβε τὴν ἐλαχίστην ὑποψίαν διὰ τὰ ὀλίγα λόγια τὰ ὁποῖα ἀντήλλαξαν μεταξύ των, καὶ διὰ τοῦτο οὔτε κἂν ἠρώτησε τί ἐσήμαιναν.

Ἐν τοσούτῳ ὁ Ταμάγκος, κλεισμένος μετὰ τῶν ἄλλων μαύρων, τοὺς ἐξώρκιζεν ἡμέραν καὶ νύκτα νὰ προσπαθήσωσι νὰ ἀνακτήσωσι τὴν ἐλευθερίαν των. Τοὺς ἔλεγεν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν λευκῶν ἦτον εὐτελὴς, καὶ τοὺς παρίστανε πόσον καθ' ἑκάστην ἠλαττοῦτο ἡ προσοχὴ τῶν φυλάκων των· ἔπειτα, χωρὶς νὰ ἐξηγήσῃ καθαρὰ τὸν σκοπόν του, ἐπρόσθεσεν ὅτι θὰ τοὺς ἐπανέφερεν εἰς τὴν πατρίδα των, ἐκαυχᾶτο διὰ τὴν περὶ τὰς μυστικὰς ἐπιστήμας ἐμπειρίαν του, ἐπιστήμας τὰς ὁποίας πιστεύουσιν οἱ μαῦροι, καὶ ἠπείλει μὲ τὴν θείαν δίκην ὅλους ὅσοι θ' ἀπεποιοῦντο νὰ συνδράμωσι τὴν ἐπιχείρησίν του. Ὅταν δὲ ἔλεγε ταῦτα, μετεχειρίζετο διάλεκτόν τινα, τὴν ὁποίαν δὲν ἐνόει ὁ διερμηνεύς. Ἡ ὑπόληψις τοῦ ἀγορεύοντος, ἡ συνήθεια τῶν ἀνδραπόδων τοῦ νὰ τὸν ὑπακούωσι καὶ νὰ τὸν φοβῶνται, συνέτρεξαν θαυμασίως τὴν εὐγλωττίαν του, καὶ πολὺ πρὶν εὑρεθῇ εἰς θέσιν νὰ ἐκτελέσῃ τὸ σχέδιόν του, τὸν παρεκάλεσαν οἱ μαῦροι νὰ προσδιορίσῃ τὴν ἡμέραν τῆς ἀπελευθερώσεώς των. Ἀλλ' αὐτὸς ἀπεκρίνετο εἰς τοὺς συνωμότας ὅτι δὲν εἶχεν ἔτι φθάσει ἡ κατάλληλος ὥρα, ὅτι ὁ διάβολος, ὅστις τὸν ἐφαίνετο κατ' ὄναρ, δὲν τὸν εἶχεν ἀκόμη εἰδοποιήσει, ἀλλ' ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶναι ἕτοιμοι. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ δὲν ἄφινε νὰ παρέλθῃ καμμία εὐκαιρία χωρὶς νὰ δοκιμάσῃ τὸν βαθμὸν τῆς προσοχῆς τῶν φυλάκων του. Μίαν ἡμέραν, ἐνῷ, ἀφήσας τίς ναύτης τὸ τουφέκιόν του, παρετήρει ἀπὸ τῶν παραβλημάτων ἀγέλην ἰχθύων παρακολουθούντων τὸ πλοῖον, ὁ Ταμάγκος, λαβὼν τὸ πυροβόλον, τὸ ἔπαιζε, μιμούμενος, μὲ σχήματα γελοῖα, τὰς κινήσεις τῶν γυμναζομένων ναυτῶν. Ἂν καὶ ἔσπευσαν νὰ τὸ λάβωσιν ἀπὸ τὰς χεῖράς του, ἐπείσθη ἐν τοσούτῳ ὅτι ἐδύνατο νὰ ἐγγίσῃ ὅπλον χωρὶς νὰ διεγείρῃ ἀμέσως ὑποψίας· ἀλλοίμονον δὲ εἰς ἐκεῖνον ὅστις θὰ ἐτόλμα νὰ τὸ ἁρπάσῃ ἀπὸ τὰς χεῖράς του, ὅταν θὰ ἔρθανεν ἡ φρικτὴ ἐκείνη ὥρα.

Μίαν τῶν ἡμερῶν ἡ Ἀϋσὲ, ῥίψασα πρὸς αὐτὸν παξιμάδιον, τὸν ἔκαμε συγχρόνως νεῦμα τὸ ὁποῖον δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ ἐννοήσῃ. Τὸ παξιμάδιον περιεῖχε μικρὸν ῥινίον, καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐργαλεῖον ἐκρέματο ἡ ἐπιτυχία τῆς συνωμοσίας. Κατ' ἀρχὰς ὁ Ταμάγκος δὲν τὸ ἔδειξεν εἰς τοὺς συντρόφους του· ἀλλ' ὅταν ἐνύκτωσεν, ἤρχισε νὰ ψιθυρίζῃ λόγιά τινα ἀκατάληπτα, τὰ ὁποῖα συνώδευε μὲ ἀλλοκότους χειρονομίας. Βαθμηδὸν ἠρεθίσθη τοσοῦτον, ὥστε ἀφῆκε φωνὰς ἀγρίας. Ὡς ἐκ τῶν διαφόρων τόνων τῆς φωνῆς του ὑπέθετέ τις ὅτι συνδιελέγετο μὲ πολλὴν ζέσιν μετ' ἀοράτου τινὸς ὄντος. Ὅλα τὰ ἀνδράποδα ἔτρεμαν, μὴν ἀμφιβάλ-

λοντα βεβαίως ὅτι ὁ διάβολος ἦτον πλησίον των. Ἀλλ' ὁ Ταμάγκος ἐτελείωσε μόνος τὴν σκηνὴν αὐτὴν ἀφήσας φωνὴν χαρᾶς. — Φίλοι μου, ἐφώναξε, τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον ἐξώρκισα, μὲ ὑπεσχέθη τέλος πάντων ὅ,τι τὸ παρεκάλεσα, καὶ κρατῶ εἰς τὰς χεῖράς μου τὸ ἐργαλεῖον τῆς ἀπελευθερώσεώς σας. Τώρα δὲν σᾶς χρειάζεται πλὴν ὀλίγη γενναιότης διὰ νὰ ἐλευθερωθῆτε. Ἐσυγχώρησεν εἰς τοὺς πλησίον του καθημένους νὰ ἐγγίσωσι τὸ ῥινίον, καὶ τὸ στρατήγημα, ἂν καὶ ὄχι πολλὰ πνευματῶδες, ἐπιστεύθη ἀπὸ τοὺς μαύρους.

Μετὰ μακρὰν προσδοκίαν, ἔφθασεν ἐπὶ τέλους ἡ μεγάλη τῆς ἐκδικήσεως καὶ τῆς ἐλευθερίας ἡμέρα. Οἱ συνομόται, συνδεδεμένοι μεταξύ των δι' ὅρκου φρικτοῦ, ἀπεφάσισαν τὸ σχέδιόν των μετὰ σύσκεψιν ἐμβριθῆ. Οἱ θαῤῥαλεότεροι, ἔχοντες τὸν Ταμάγκον ἀρχηγὸν, ἔμελλαν, ὅταν θ' ἀνέβαιναν εἰς τὸ κατάστρωμα, ν' ἁρπάσωσι τὰ ὅπλα τῶν φυλάκων των· ἄλλοι θὰ μετέβαιναν εἰς τὸν θάλαμον τοῦ πλοιάρχου διὰ νὰ λάβωσι καὶ τὰ ἐκεῖ ὅπλα. Ὅσοι θὰ ἐῤῥίνιζαν πρῶτοι τὰς ἁλύσεις των, ἔπρεπε καὶ πρῶτοι ν' ἀρχίσωσι τὴν ἔφοδον· μὲ ὅλην ὅμως τὴν ἀνένδοτον ἐργασίαν πολλῶν νυκτῶν, ὁ πλειότερος ἀριθμὸς τῶν μαύρων δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ τὰς κόψῃ. Ὅθεν, εἰς τρεῖς ἐξ αὐτῶν πολλὰ ῥωμαλέους ἀνετέθη τὸ χρέος τοῦ νὰ φονεύσωσι τὸν φέροντα εἰς τὸ θυλάκιόν του ναύτην τὸ κλειδίον τῶν δεσμῶν, διὰ νὰ ἐλευθερώσωσιν ἀμέσως τοὺς ἁλυσοδεμένους συντρόφους των.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ πλοίαρχος ἦτον ὅσον ἐνδέχεται φαιδρὸς, καὶ, παρὰ τὴν συνήθειάν του, ἐσυγχώρησε τὴν παρεκτροπὴν παιδός τινος ὅστις ἔπρεπε νὰ μαστιγωθῇ. Ἐσυγχάρη τὸν ἀξιωματικὸν τῆς φυλακῆς περὶ τῆς καλῆς κυβερνήσεως τοῦ πλοίου, ἐξέφρασεν εἰς τὸ πλήρωμα τὴν εὐχαρίστησίν του, καὶ ἐπρόσθεσεν ὅτι, ὅταν φθάσωσιν εἰς Μαρτινίκαν, ὅθεν δὲν ἦσαν μακράν, θὰ τοὺς ἔδιδε δῶρα. Καὶ οἱ ναῦται, χαίροντες, ἐσυλλογίζοντο πῶς νὰ μεταχειρισθῶσι τὰ δῶρα ταῦτα. Εἶχαν τὸν νοῦν των εἰς τὸ ῥακίον καὶ τὰς μαύρας τῆς Μαρτινίκας γυναῖκας, ὅταν ἀνέβη εἰς τὸ κατάστρωμα ὁ Ταμάγκος καὶ οἱ λοιποὶ συνωμόται.

Εἶχαν λάβει πρόνοιαν νὰ ῥινίσωσι τὰς ἁλύσεις των εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ φαίνωνται μὲν κομμέναι, ἀλλὰ νὰ διαχωρισθῶσι χωρὶς δυσκολίαν. Ἐκτὸς τούτου, τὰς ἐκτύπων τόσον δυνατὰ, ὥστ' ἐνόμιζέ τις ὅτι ἦσαν διπλάσιαι ἢ ἄλλοτε. Ἀφοῦ ἀνέπνευσαν ὀλίγον τὸν καθαρὸν ἀέρα, ἐπιάσθησαν ὅλοι ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ κατεχείρισαν νὰ χορεύωσιν, ἐνῷ ὁ Ταμάγκος ἐπανελάμβανε τὸ πολεμικὸν ἆσμα τῆς οἰκογενείας του(1), τὸ ὁποῖον ἔψαλλεν ἄλλοτε ὁσάκις ἐπήγαινεν εἰς τὸν πόλεμον. Μετὰ τὸν χορὸν, διαρκέσαντα ἱκανὴν ὥραν, ὁ Ταμάγκος, ὡς ἀποκαμωμένος δῆθεν ἀπὸ τὸν κόπον, ἐξηπλώθη εἰς τοὺς πόδας ναύτου τινὸς στριζομένου ἀμερίμνως εἰς τοῦ πλοίου τὰ παραβλήματα, καὶ, ὡς αὐτὸς, ἐξηπλώθησαν καὶ ὅλοι οἱ συνομόται· εἰς τρόπον ὥστε, ἕκαστος ναύτης ἦτον περικυκλωμένος ἀπὸ πολλοὺς μαύρους.

Αἴφνης ὁ Ταμάγκος, ὅστις εἶχε σιγὰ σιγὰ διασπάσει τὰ δεσμά του, ἀφίνει μεγάλην φωνὴν, ὡς σημεῖον τῆς ἐφόδου, ἁρπάζει μὲ ὁρμὴν τοὺς πόδας τοῦ παρακειμένου ναύτου, τὸν ἀναποδογυρίζει, καὶ θέτων τὸν ἕνα τῶν ποδῶν του ἐπὶ τῆς κοιλίας του, λαμβάνει τὸ ὅπλον του καὶ φονεύει τὸν ἀξιωματικὸν τῆς φυλακῆς. Συγχρόνως καὶ ἄλλοι ναῦται προσεβλήθησαν, ἀφωπλίσθησαν καὶ ἐσφάγησαν. Καὶ παρευθὺς ἀλαλαγμοὶ πολέμου ὑψώθησαν πανταχόθεν. Ὁ ναύκληρος, ὁ ὁποῖος ἐκράτει τὰ κλειδία τῶν δεσμῶν, ἔπεσεν ἐκ τῶν πρώτων. Τότε πλῆθος μαύρων πλημμυροῦσι τὸ κατάστρωμα. Ὅσοι δὲν ἤυραν ὅπλα, ἥρπασαν τοὺς μοχλοὺς τοῦ ἐργάτου καὶ τὰ κωπία τῆς λέμβου. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης τὸ εὐρωπαϊκὸν πλήρωμα ἐδύνατο νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξωντωμένον. Μ' ὅλα ταῦτα, ναῦταί τινες ἀντεστάθησαν εἰς τὴν πρύμναν, ἀλλὰ δὲν εἶχαν οὔτε ὅπλα οὔτε θάῤῥος. Ὁ Λεδοὺ ἔζη ἀκόμη καὶ ἔσωζεν ὅλην του τὴν γενναιότητα. Παρατηρήσας ὅτι ὁ Ταμάγκος ἦτον ἡ ψυχὴ τῆς συνωμοσίας, ἐστοχάσθη ὅτι, φονεύων αὐτὸν, θὰ κατετρόπωνε τοὺς συντρόφους του. Ἔτρεξε λοιπὸν ἐναντίον του μὲ σπάθην εἰς τὰς χεῖρας, κράζων αὐτὸν μεγαλοφώνως. Καὶ παρευθὺς ὁ Ταμάγκος ἐῤῥίφθη κατὰ τοῦ πλοιάρχου. Ἐκράτει τουφέκιον ἀπὸ τὴν ἄκραν τῆς κάννας καὶ τὸ μετεχειρίζετο ὡς ῥόπαλον. Οἱ δύω ἀρχηγοὶ συνηντήθησαν εἰς μίαν τῶν παρόδων, εἰς τὸ στενότερον μέρος τὸ μεταξὺ τῆς πρώρας καὶ τῆς πρύμνης. Ὁ Ταμάγκος κατέφερε πρῶτος τὸ ῥόπαλόν του, ἀλλ' ὁ πλοίαρχος, διὰ μικρᾶς τινος κινήσεως, διέφυγε τὸν κτύπον, καὶ τὸ μὲν κοντάκιον, πεσὸν βιαίως ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, συνετρίφθη, τὸ δὲ τουφέκιον ἐγλίστρησεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ μαύρου. Ἔμεινε λοιπὸν χωρὶς ὑπεράσπισιν, καὶ ὁ Λεδοὺ, μειδιάσας ἀπὸ χαρὰν σατανικὴν, ὕψωσε τὸ ξίφος διὰ νὰ τὸν διαπεράσῃ· ὁ Ταμάγκος ὅμως ἦτον ὠκύπους ὡς οἱ πανθῆρες τῆς πατρίδος του. Ἐπέταξεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἀντιπάλου του, καὶ ἥρπασε τὴν χεῖρα τὴν κρατοῦσαν τὸ ξίφος. Καὶ ὁ μὲν ἠγωνίζετο νὰ διατηρήσῃ τὸ ὅπλον του, ὁ δὲ νὰ τὸ ἀποσπάσῃ. Παλαίοντες ὡς μανιώδεις, ἔπεσαν καταγῆς ἀμφότεροι, ἀλλ' ὁ ἀφρικανὸς ὑποκάτω τοῦ ἄλλου. Χωρὶς ὅμως ν' ἀψυχήσῃ ὁ Ταμάγκος, περισφίγξας τὸν ἐχθρόν του μὲ ὅλας του τὰς δυνάμεις, τὸν ἐδάγκασεν εἰς τὸν λάρυγγα μὲ τόσην σφοδρότητα, ὥστε τὸ αἷμα ἀνέβρυσεν ὡς ἀναβρύει ἀπὸ τὸ θῦμα τοῦ λέοντος· ἡ σπάθη ἔπεσεν ἀπὸ τὴν νεκρὰν τοῦ λευκοῦ χεῖρα, ὁ δὲ Ταμάγκος, λαβὼν αὐτὴν καὶ σηκωθεὶς μὲ στόμα αἱματωμένον, ἀφῆκε κραυγὴν θριάμβου, καὶ διεμέλισε τὸν ἐχθρόν του.

Ἡ νίκη δὲν ἦτον πλέον ἀμφίβολος. Οἱ ἐπιζήσαντες ὀλίγοι ναῦται ἐπεκαλέσθησαν τὴν εὐσπλαγχνίαν τῶν νικητῶν· ἀλλ' ὅλοι, καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ διερμηνεὺς ὅστις δὲν ἐκακοποίησέ ποτε τοὺς μαύρους, κατεσφάγησαν ἀπανθρώπως. Ὁ ὑποπλοίαρχος ἀπέθανε θάνατον ἔνδοξον· διότι, ἀποσυρθεὶς εἰς τὴν πρύμναν, πλησίον μικροῦ κανονίου στρεφομένου ἐπὶ τοῦ ἄξωνός του καὶ γεμιζομένου μὲ μυδράλια, διεύθυνε, διὰ μὲν τῆς ἀριστερᾶς, τὸ τηλεβόλον, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς κρατούσης σπάθης, ἀπέκρουε τοὺς περικυκλόνοντας αὐτὸν ἐχθρούς. Ὅταν τὴν τελευταίαν φορὰν ἐπυρσοκρότησε τὸ μικρὸν κανόνιον, τὸ

(1) Ἕκαστος ἀρχηγὸς μαῦρος ἔχει ἴδιον ἆσμα.

κατάστρωμα ἐσκεπάσθη ἀπὸ νεκροὺς καὶ πληγωμένους, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ ἀτρόμητος ὑποπλοίαρχος κατεσφάγη.

Ὅταν τὸ πτῶμα καὶ τοῦ τελευταίου λευκοῦ, διαμελισθὲν καὶ κατακοπὲν, ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν, οἱ μαῦροι, χορτάσαντες τὸ πάθος των, ὕψωσαν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ ἱστία τοῦ πλοίου, ἅ τινα, ἐξωγκωμένα ἀπὸ τὸν ἄνεμον, ἐφαίνοντο ὅτι ὑπετάσσοντο ἀκόμη εἰς τοὺς τυράννους τῶν νικητῶν, καὶ ὅτι ἔφεραν αὐτοὺς, καί τοι τροπαιούχους, εἰς τὴν γῆν τῆς δουλείας.—Τίποτε λοιπὸν δὲν ἐκάμαμεν, εἶπαν καθ' ἑαυτοὺς μὲ θλίψιν· καὶ ὁ μέγας θεὸς τῶν λευκῶν θὰ θελήσει τάχα νὰ μᾶς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν πατρίδα μας ἀφοῦ ἐχύσαμεν τὸ αἷμα τῶν κυρίων μας; Τότε ἐπρότεινάν τινες ὅτι ὁ Ταμάγκος εἶχε τὴν ἱκανότητα νὰ τὸν κάμῃ νὰ ὑπακούσῃ, καὶ εὐθὺς τὸν ἐφώναξαν μεγαλοφώνως.

Ὁ μαῦρος ἀρχηγὸς δὲν ἐπροθυμοποιεῖτο νὰ ἔλθῃ· τὸν ἤραν εἰς τὸν θάλαμον τῆς πρύμνης, ὄρθιον, μὲ τὴν μίαν χεῖρα στηριζόμενον εἰς τὴν καθημαγμένην σπάθην τοῦ πλοιάρχου, καὶ ἐκτείνων τὴν ἄλλην μὲ ἦθος παραζαλισμένον πρὸς τὴν γυναῖκά του Αὔσὲ, ἥτις τὴν ἐφίλει γονατισμένη. Ἡ χαρὰ τῆς νίκης δὲν ἦτον ἱκανὴ νὰ συσκιάσῃ τὴν ταραχήν του καὶ τὴν ἀνησυχίαν του· διότι, καθὸ ὀλιγώτερον βάναυσος ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ᾐσθάνετο πλειότερον τὸ δυσχερὲς τῆς νέας του θέσεως.

Ἐφάνη τέλος πάντων ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, προσποιούμενος γαλήνην ψυχῆς τῆς ὁποίας ἐσερεῖτο βεβαίως. Ἀναγκασθεὶς ἀπὸ πλῆθος συγκεχυμένων φωνῶν νὰ διευθύνῃ τὸ πλοῖον, ἐπλησίασεν εἰς τὸ πηδάλιον μὲ βῆμα βραδὺ, ὡς διὰ νὰ ἀναβάλῃ ἐπὶ μικρὸν τὴν ὥραν ἥτις θὰ ἀπεδείκνυε, καὶ εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους, τὴν ἔκτασιν τῆς δυνάμεώς του.

Καθ' ὅλον τὸ πλοῖον δὲν ὑπῆρχεν οὔτε εἷς μαῦρος, ὅσον ἠλίθιος καὶ ἂν ἦτον, ὅστις νὰ μὴ παρετήρησε τὴν ἐπὶ τῶν κινήσεων τῆς νεὼς ἐπιρροὴν οἱακός τινος καὶ πυξίδος κειμένης ἀπέναντι αὐτῆς· ἀλλὰ τὸν μηχανισμὸν τοῦτον ἐθεώρουν ὡς μυστήριον ἀνεξήγητον. Ὁ Ταμάγκος παρετήρησε μὲ πολλὴν προσοχὴν τὸν μαγνήτην κινῶν τὰ χείλη του, ὡς νὰ ἀνεγίνωσκε τοὺς χαρακτῆρας· ἔπειτα ἔτριψε μὲ τὴν χεῖρά του τὸ μέτωπόν του, καὶ ἔλαβε θέσιν ἀνθρώπου βυθισμένου εἰς βαθυτάτας σκέψεις. Ὅλοι οἱ μαῦροι τὸν εἶχαν περικυκλωμένον μὲ στόμα χαῖνον, μὲ ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἀκολουθοῦντας μὲ ἀνησυχίαν καὶ τὸ ἐλάχιστον τῶν κινημάτων του. Ἐνδώσας τέλος πάντων εἰς τὸ αἴσθημα τοῦ φόβου καὶ τῆς πεποιθήσεως, τὸ ὁποῖον γεννᾶται ἀπὸ τὴν ἀμάθειαν, ὤθησε μὲ ὁρμὴν τὸν οἴακα τοῦ πηδαλίου.

Ὡς ἵππος θυμοειδὴς κεντρισθεὶς ἀπὸ ἄφρονα ἀναβάτην καὶ ἀναχαιτίσας, οὕτως καὶ ἡ ὡραία *Ἐλπὶς* ἐσφάδασεν ἐπὶ τῶν κυμάτων κατὰ τὴν ἀνήκουστον αὐτὴν οἰακοστροφίαν. Ἐφαίνετο ὡς ὠργισμένη, θέλουσα νὰ καταποντισθῇ ὁμοῦ μὲ τὸν ἀμαθῆ ναύκληρόν της. Ἐπειδὴ δὲ ἐξέλειψεν ἡ μεταξὺ τῆς διευθύνσεως τοῦ πηδαλίου καὶ τῶν ἱστίων ἀναλογία, ἡ ναῦς ἐπλαγίασε μὲ τοσαύτην ὁρμὴν ὥστ' ἐνόμιζέ τις ὅτι θὰ ἐβυθίζετο. Αἱ μακραί της κεραῖαι ἐβαπτίσθησαν εἰς τὴν θάλασσαν. Πολλοὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἀνεποδογυρίσθησαν καὶ ἄλλοι ἐκρημνίσθησαν εἰς τὸ πέλαγος. Μετ' ὀλίγον ἀνωρθώθη γαυριῶσα, ὡς διὰ νὰ παλαίσῃ καὶ δευτέραν φορὰν πρὸ τῆς καταστροφῆς της μὲ τὰ κύματα. Ὁ ἄνεμος ἐδιπλασίασε τοὺς ἀγῶνάς του, καὶ αἴφνης ἔπεσαν μὲ πάταγον φρικώδη τὰ δύω κατάρτια, καὶ τὸ κατάστρωμα ἐσκεπάσθη ἀπὸ σχοινία καὶ ξύλα.

Οἱ μαῦροι, ἔντρομοι, κατέφευγαν εἰς τὰ διαφράγματα ἐκπέμποντες φωνὰς ἀγρίας· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ἄνεμος δὲν ἀπήντα πλέον ἀντίστασιν, ἀνωρθώθη ἐκ νέου τὸ πλοῖον καὶ ἐσαλεύετο ἀκινδύνως. Τότε, οἱ τολμηρότεροι τῶν μαύρων ἐπανῆλθαν εἰς τὸ κατάστρωμα καὶ τὸ ἐκαθάρισαν ἀπὸ τὰ λείψανα τῶν καταρτίων καὶ τῶν σχοινίων. Ὁ Ταμάγκος ἐστέκετο ἀκίνητος, μὲ τὸν ἀγκῶνα στηριγμένον ἐπὶ τῆς πυξίδος, καὶ κρύπτων τὸ πρόσωπόν του ἐντὸς τοῦ λυγισμένου βραχιονός του. Ἡ Αὔσὲ ἦτον πλησίον του, δὲν ἐτόλμα ὅμως νὰ τὸν ὁμιλήσῃ. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον οἱ μαῦροι τὸν ἐπλησίασαν. Ψιθυρισμοί τινες ἠκούσθησαν κατ' ἀρχὰς, οἵτινες μετεβλήθησαν ἐντὸς ὀλίγου εἰς τρικυμίαν ἐπιπλήξεων καὶ ὕβρεων.—Ἐπίβουλε! ἀπατεών! ἐφώναξαν πανταχόθεν, ἐσὺ εἶσαι ὁ πρωταίτιος ὅλων τῶν δεινῶν μας, ἐσὺ μᾶς ἐπώλησες εἰς τοὺς ἄσπρους, ἐσὺ μᾶς ἐβίασες νὰ ἐπαναστήσωμεν ἐναντίον των· ἐσὺ ἐκαυχήθης διὰ τὴν σοφίαν σου, ἐσὺ μᾶς ὑπεσχέθης νὰ μᾶς φέρῃς εἰς τὸν τόπον μας. Σ' ἐπιστεύσαμεν οἱ ἀνόητοι! καὶ ἰδοὺ ὁποῦ ἐκινδυνεύσαμεν νὰ πνιγῶμεν ὅλοι μας, διότι ἐξύβρισες τὸν θεὸν τῶν ἄσπρων.

Ὁ Ταμάγκος ὕψωσεν ὑπερηφάνως τὴν κεφαλὴν, καὶ οἱ περὶ αὐτὸν μαῦροι ὠπισθοδρόμησαν ἔντρομοι. Ἐπῆρε δύω τουφέκια, ἔκαμε νεῦμα εἰς τὴν γυναῖκά του νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, διέσχισε τὸ πλῆθος, τὸ ὁποῖον ἀπεσύρθη ἐνώπιόν του, καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν πρώραν. Ἐκεῖ κατεσκεύασεν εἶδος ὀχυροῦ διὰ σανίδων καὶ κενῶν κάδων, καὶ ἐκάθησεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ προμαχῶνος τούτου, ὅθεν ἐξήρχοντο ἀπειλητικαὶ τῶν δύω του τουφεκίων αἱ λόγχαι. Οἱ ἀποστᾶται τὸν ἀφῆκαν ἥσυχον· ἀλλ' ἐν τοσούτῳ, οἱ μὲν ἐξ αὐτῶν ἔκλαιαν, οἱ δὲ, αἴροντες τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἱκέτευαν τοὺς θεούς των καὶ τοὺς θεοὺς τῶν λευκῶν· ἄλλοι, γονυπετεῖς ἔμπροσθεν τῆς πυξίδος, τῆς ὁποίας ἐθαύμαζαν τὴν ἀδιάκοπον κίνησιν, τὴν παρεκάλουν νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν πατρίδα των, καὶ ἄλλοι, πλαγιασμένοι ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἦσαν σιωπηλοὶ καὶ ἀπηλπισμένοι. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὅλων αὐτῶν, παιδία καὶ γυναῖκες ὀλολύζουσαι ἀπὸ τὸν φόβον των, καὶ εἴκοσι περίπου πληγωμένοι ἐπικαλούμενοι συνδρομὴν τὴν ὁποίαν κανεὶς δὲν ἔδιδεν εἰς αὐτούς.

Αἴφνης ἐφάνη μαῦρός τις ἐπὶ τοῦ καταστρώματος· τὸ πρόσωπόν του ἠκτινοβόλει ἀπὸ χαράν. Εἰδοποίησε τοὺς ἄλλους ὅτι ἀνεκάλυψε τὸ μέρος ὅπου οἱ λευκοὶ φυλάττουσι τὸ ῥακίον των, καὶ ἀπὸ τὴν φαιδρότητά του, ἀπὸ τὰς χειρονομίας του ἐφαίνετο ὅτι τὸ εἶχεν ἤδη δοκιμάσει. Ἡ εἴδησις αὐτὴ διακόπτει ἐπὶ μικρὸν τοὺς ὀλολυγμούς. Τρέχουσιν εἰς τὴν οἰναποθήκην καὶ μεθύουσι πίνοντες. Μίαν ὥραν μετὰ ταῦτα ἐσκίρτων ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἐγέλων, παρεκτρεπόμενοι εἰς τὰ παραδοξότερα ἀτοπήματα κτηνωδεστάτης μέθης. Οἱ χοροί των, τὰ ᾄσματά των συνωδεύοντο ἀπὸ τοὺς στεναγμοὺς καὶ τὰ δάκρυα τῶν πληγωμένων. Ἰδοὺ πῶς παρῆλθε τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας καὶ ὅλη ἡ νύξ.

Ἀνδράποδον.

Τὸ πρωΐ, ὅταν ἐξύπνησαν, παρεδόθησαν ἐκ νέου εἰς τὴν ἀπελπισίαν. Ἐν καιρῷ τῆς νυκτὸς πολλοὶ ἐκ τῶν πληγωμένων ἀπέθαναν, καὶ τὸ πλοῖον ἐκυμαίνετο περικυκλωμένον ἀπὸ πτώματα. Ἡ θάλασσα ἦτον ἐξηγριωμένη καὶ ὁ οὐρανὸς ὁμιχλώδης. Ἐσυγκρότησαν συμβούλιον. Πρωτόπειροί τινες τῆς μαγικῆς ὁπαδοί, οἵτινες δὲν εἶχαν τολμήσει νὰ ὁμιλήσωσιν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ταμάγκου περὶ τῆς σοφίας των, ἐπρόσφεραν ἀλληλοδιαδόχως τὰς ὑπηρεσίας των. Ἐδοκίμασαν πολλοὺς ἰσχυροὺς ἐξορκισμοὺς, καὶ μετὰ πᾶσαν ματαίαν δοκιμὴν, ἐδιπλασίαζεν ἡ ἀπελπισία των. Ἐνθυμήθησαν λοιπὸν καὶ πάλιν τὸν Ταμάγκον, ὅστις δὲν εἶχεν ἐκβῆ ἀπὸ τὸν προμαχῶνά του. Ἦτον, ἄλλως, σοφώτερος ὅλων τῶν λοιπῶν, καὶ μόνος αὐτὸς ἐδύνατο νὰ τοὺς ἐξάξῃ ἀπὸ τὴν δεινὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν τοὺς ἔβαλε. Μετέβη λοιπὸν πρὸς αὐτὸν γέρων τις κομίζων προτάσεις εἰρήνης· ἀλλ' αὐτὸς, ὅστις τὴν νύκτα, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ταραχῆς, εἶχεν ἐφοδιάσει τὸν προμαχῶνά του καὶ μὲ παξιμάδια, καὶ μὲ κρέας, ἐφαίνετο ἀποφασισμένος νὰ ζήσῃ μόνος ἐντὸς τοῦ ἀσύλου του.

Τὸ ῥακίον ἐσώζετο· αὐτὸ τοὐλάχιστον τοὺς ἔκαμνε νὰ λησμονῶσι καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ τὴν δουλείαν, καὶ τὸν ἐπικείμενον θάνατον. Ἐκοιμήθησαν, ὠνειρεύθησαν τὴν Ἀφρικὴν, εἶδαν εἰς τὸν ὕπνον των δάση ἀκακιῶν, καλύβας σκεπασμένας μὲ ἄχυρα, καὶ βαοβάβ, τῶν ὁποίων ἡ σκιὰ σκεπάζει ὁλόκληρον χωρίον. Τὸ πρωὶ ἀνενεώθησαν τὰ ὄργια τῆς προτεραίας, καὶ κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν παρῆλθαν ἀρκεταὶ ἡμέραι. Ἐφώναζαν, ἔκλαιαν, ἐκόπτοντο, καὶ ἔπειτα ἐμέθυον καὶ ἐκοιμῶντο. Ἰδοὺ ὁποία ἦτον ἡ ζωή των. Πολλοὶ ἀπέθαναν πίνοντες, καὶ ἄλλοι ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἔγειναν αὐτόχειρες.

Μίαν αὐγὴν ὁ Ταμάγκος, ἐκβὰς ἀπὸ τὸ φρούριόν του, ἐπροχώρησε μέχρι τοῦ μείναντος κορμοῦ τοῦ μεγάλου καταρτίου, καὶ εἶπε· — τὸ δαιμόνιον μὲ ἐφάνη εἰς τὸ ὄνειρόν μου καὶ μὲ ὡδήγησε μὲ τί μέσον νὰ σᾶς σώσω καὶ νὰ σᾶς φέρω εἰς τὸν τόπον σας. Διὰ τὴν ἀχαριστίαν σας ἔπρεπε νὰ μὴ γυρίσω νὰ σᾶς ἰδῶ· πλὴν λυποῦμαι τὰς γυναῖκας αὐτὰς καὶ τὰ παιδία, τὰ ὁποῖα κλαίουν καὶ ὀδύρονται. Σᾶς συγχωρῶ λοιπὸν, ἀκούσατέ με. Ὅλοι οἱ μαῦροι ἔκυψαν τὴν κεφαλὴν μὲ σέβας καὶ συνῆλθαν πέριξ αὐτοῦ.

— Οἱ ἄσπροι, ἐξηκολούθησεν ὁ Ταμάγκος, γνωρίζουν μόνοι τὰ δυνατὰ λόγια, μὲ τὰ ὁποῖα κινοῦνται αὐταὶ αἱ μεγάλαι ξύλιναι κατοικίαι· ἠμποροῦμεν ὅμως καὶ ἡμεῖς νὰ διαθέσωμεν κατὰ τὴν ἀρέσκειάν μας τὰς ἐλαφρὰς ταύτας λέμβους,—καὶ ἐδείκνυε μὲ τὸν δάκτυλόν του τὴν λέμβον καὶ τὸν κέλητα τοῦ πλοίου, — αἱ ὁποῖαι ὁμοιάζουν τὰ πλοιάρια τοῦ τόπου μας. Ἂς τὰς γεμίσωμεν μὲ ζωοτροφίας, ἂς ἐμβῶμεν εἰς αὐτὰς, καὶ ἂς κωπηλατήσωμεν κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου· ὁ κύριός μου καὶ ὁ ἐδικός σας θὰ τὸν προσταξει νὰ φυσήσῃ καθὼς μᾶς χρειάζεται. Καὶ ἀμέσως τὸν ἐπίστευσαν τὰ ἀνδράποδά του. Ποτὲ μ' ὅλον τοῦτο δὲν ὑπῆρξεν ἀνοητοτέρα ἐπιχείρησις. Ἀγνοοῦντες τὴν χρῆσιν τῆς πυξίδος, καὶ πλέοντες ὑπὸ ξένον οὐρανὸν, θὰ ἐπλανῶντο εἰς μάτην καὶ θὰ ἐπνίγοντο. Ὁ Ταμάγκος ὅμως, ἐφαντάζετο ὅτι, κωπηλατοῦντες κατὰ τὸν ἄνεμον, θὰ εὕρισκαν γῆν κατοικουμένην ἀπὸ μαύρους, διότι οἱ μαῦροι κατοικοῦσι τὴν γῆν, καὶ οἱ λευκοὶ τὰ πλοῖά των. Τοῦ τὸ εἶχεν εἰπεῖ ἡ μήτηρ του.

Ἐντὸς ὀλίγου ἔγειναν ὅλαι αἱ προετοιμασίαι· ἀλλὰ δὲν ἦσαν χρήσιμοι εἰμὴ ἡ λέμβος καὶ ὁ κέλης· πῶς νὰ χωρήσωσιν ἐντὸς αὐτῶν οἱ ἐπιζήσαντες ὀγδοήκοντα μαῦροι; Ἠναγκάσθησαν λοιπὸν νὰ ἐγκαταλείψωσιν ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς πληγωμένους, ἐξ ὧν οἱ πλειότεροι παρεκάλεσαν νὰ τοὺς θανατώσωσι πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς των.

Αἱ δύω λέμβοι, ῥιφθεῖσαι εἰς τὴν θάλασσαν μὲ κόπους ἀπείρους, καὶ φορτωθεῖσαι ὑπὲρ τὸ δέον, ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὸ πλοῖον, ἐνῷ ἡ θάλασσα ἦτον ἐξηγριωμένη, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἤθελε νὰ τοὺς

καταπίη. Ὁ κέλης ἀνεχώρησε πρῶτος. Ὁ Ταμάγκος καὶ ἡ Αὔσὲ ἐπέβησαν εἰς τὴν μεγάλην λέμβον, ἥτις, ὡς βαρυτέρα καὶ πλέον φορτωμένη, ἔμενε πολὺ ὀπίσω. Ἠκούοντο ἀκόμη οἱ ὀδυρμοὶ τῶν ἐγκαταλειφθέντων εἰς τὸ πλοῖον δυστυχῶν, ὅταν κῦμα ὑψηλὸν ἐκτύπησε πλαγίως τὴν λέμβον καὶ, γεμίσαν αὐτὴν μὲ θάλασσαν, τὴν κατεβύθισεν ἐντὸς λεπτοῦ. Οἱ ἐν τῷ κέλητι εἶδαν τὸ δυστύχημα, καὶ οἱ ἐρέται ἐδιπλασίασαν τοὺς ἀγῶνάς των διὰ νὰ σώσωσί τινας ἐκ τῶν ναυαγησάντων. Ἀλλ' ἐκτὸς δέκα ἢ δώδεκα, ἐξ ὧν ἦτον καὶ ὁ Ταμάγκος μὲ τὴν γυναῖκά του, οἵτινες ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐπνίγησαν. Ὅταν ἔδυσεν ὁ ἥλιος, ὁ κέλης ἔγινεν ἄφαντος πέραν τοῦ ὁρίζοντος. Τί ἀπέγεινε, κανεῖς δὲν ἠξεύρει.

Πρὸς τί νὰ βαρύνω τὸν ἀναγνώστην μὲ τὴν ἀηδῆ περιγραφὴν τῶν βασάνων τῆς πείνης; Εἴκοσι περίπου ἄνθρωποι ἐπὶ μικροῦ τινος διαστήματος, ποτὲ μὲν σαλευόμενοι ἀπὸ τὰς τρικυμίας, ποτὲ δὲ καταφλεγόμενοι ἀπὸ τὸν καυστικὸν ἥλιον, ἐρίζουσι καθημερινῶς περὶ τῶν εὐτελῶν λειψάνων τῆς τροφῆς των. Δι' ἕκαστον τεμάχιον παξιμαδίου συγκροτεῖται μάχη, καὶ ὁ ἀδύνατος ἀποθνήσκει, ὄχι φονευόμενος, ἀλλ' ἐγκαταλειπόμενος ἀπὸ τὸν ἰσχυρόν. Ἐντός τινων ἡμερῶν, δὲν ἔμειναν, πλὴν τοῦ Ταμάγκου καὶ τῆς Αὔσὲ, ἄλλα ζωντανὰ ὄντα ἐπὶ τῆς Ἐλπίδος .....

. . . . . .

Μίαν τῶν νυκτῶν, ἡ θάλασσα ἦτον ταραγμένη, ὁ ἄνεμος ἔπνεε μὲ ὁρμὴν, καὶ τὸ σκότος ἦτον τόσον πυκνὸν, ὥστε ἀπὸ τὴν πρώραν ἕως τὴν πρύμναν, δὲν διέκρινέ τις τίποτε. Ἡ Αὔσὲ ἦτον πλαγιασμένη ἐπὶ στρώματος εἰς τὸν θάλαμον τοῦ πλοιάρχου, ὁ δὲ Ταμάγκος ἐκάθητο παρὰ τοὺς πόδας της. Καὶ οἱ δύω ἐσιώπων πρὸ πολλοῦ. — Ταμάγκε, ἐρώναξεν ἐπὶ τέλους ἡ Αὔσὲ, ὅ,τι πάσχεις, τὸ πάσχεις ἐξ αἰτίας μου ... — Δὲν πάσχω, ἀπεκρίθη μὲ βίαν, καὶ ἔρριψεν εἰς τὸ στρῶμα, πλησίον τῆς γυναικός του, τὸ ἥμισυ ἑνὸς παξιμαδίου τὸ ὁποῖον τὸν ἔμενε. — Φύλαξέ το διὰ τὸν ἑαυτόν σου, εἶπεν ἐκείνη ἀπωθήσασα σιγαλὰ τὸ παξιμάδιον· δὲν πεινῶ πλέον. Ἐκτὸς τούτου, διατί νὰ φάγω; Μήπως δὲν ἔρθασεν ἡ ὥρα μου; Ὁ Ταμάγκος ἐσηκώθη χωρὶς ν' ἀποκριθῇ, ἀνέβη κλονούμενος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, καὶ ἐκάθησεν εἰς τὴν ῥίζαν ἑνὸς τῶν συντριφθέντων καταρτίων, καὶ μὲ κεφαλὴν κλίνουσαν πρὸς τὸ σῆθός του, ἐσύριζε τὸ ἆμα τῆς οἰκογενείας του. Αἴφνης ἠκούσθη κραυγὴ μεγάλη, διασχίζουσα τὸν συριγμὸν τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς θαλάσσης τὸν φλοῖσβον, καὶ ἐφάνη φῶς. Ὁ μαῦρος ἤκουσε καὶ ἄλλας φωνὰς καὶ εἶδε μεγάλον πλοῖον μαῦρον διελθὸν μὲ ταχύτητα πλησίον τοῦ ἐδικοῦ του, ἀλλὰ τόσον πλησίον ὥστε αἱ κεραῖαί του ἐπέρασαν ἄνω τῆς κεφαλῆς του. Εἶδε δὲ δύω πρόσωπα φωτιζόμενα ἀπὸ φανὸν κρεμάμενον εἰς ἓν κατάρτιον. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀρῆκαν καὶ δευτέραν φωνὴν, καὶ παρευθὺς τὸ πλοῖόν των, ὠθούμενον ἀπὸ τὸν ἄνεμον, ἔγεινεν ἄφαντον. Βεβαίως οἱ ἐν αὐτῷ θὰ παρετήρησαν τὸ ναυαγῆσαν πλοῖον· ὁ τρικυμιώδης ὅμως καιρὸς δὲν τοὺς ἐπέτρεψε νὰ σταματήσωσιν. Ὀλίγον ἔπειτα, ὁ Ταμάγκος εἶδε φλόγα κανονίου, καὶ ἤκουσε τὴν ἐκπυροσκρότησιν· ἀκολούθως εἶδε καὶ ἄλλου κανονίου φλόγα, δὲν ἤκουσεν ὅμως κρότον, καὶ μετὰ ταῦτα δὲν εἶδε πλέον τίποτε. Τὴν ἐπιοῦσαν κανὲν πλοῖον δὲν ἐφαίνετο. Ὁ Ταμάγκος ἐξηπλώθη εἰς τὸ στρῶμά του καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς του· ἡ Αὔσὲ εἶχεν ἀποθάνει τὴν νύκτα ἐκείνην ..

. . . . . .

. . . . . .

Δὲν ἠξεύρω πόσον καιρὸν ἔπειτα φρεγάτα ἀγγλική, ἡ *Ἔννυὼ*, παρετήρησε πλοῖον χωρὶς κατάρτια καὶ ἐγκατελελειμμένον, ὡς ἐφαίνετο, ἀπὸ τὸ πλήρωμάτου. Μία λέμβος, πλησιάσασα εἰς αὐτὸ, ηὗρε μαύρην ἀποθαμένην, καὶ μαῦρον τόσον ἰσχνὸν καὶ τόσον κατεσκληκότα, ὥστε ὡμοίαζε μομίαν. Ἔκειτο ὡς νεκρὸς, μόλις σώζων λεπτὴν πνοήν. Ὁ χειρουργὸς τὸν παρέλαβε καὶ τὸν ἐπεριποιήθη ἀμέσως, καὶ ὅταν ἡ *Ἔννυὼ* ἔφθασεν εἰς Κίγστων, ὁ Ταμάγκος ἦτον ὑγιεστατος. Τὸν ἠρώτησαν τὴν ἱστορίαν του, καὶ αὐτὸς διηγήθη ὅ,τι ἤξευρεν. Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ἤθελαν νὰ τὸν κρεμάσωσιν ὡς ἀποσάτην μαῦρον· ἀλλ' ὁ φιλάνθρωπος διοικητὴς τὸν ὑπερασπίσθη, εἰπὼν ὅτι ἡ διαγωγή του ἦτον δικαιολογημένη, καθόσον αὐτὸς δὲν ἔκαμε χρῆσιν εἰμὴ τοῦ νομίμου τῆς ὑπερασπίσεως δικαιώματος. Τὸν μετεχειρίσθησαν λοιπὸν ὅπως μεταχειρίζονται τοὺς μαύρους ὅσους εὑρίσκουσιν εἰς πλοῖα μετερχόμενα τὴν σωματεμπορίαν ὅταν τὰ δημεύωσι. Τὸν ἀπηλευθέρωσαν, δηλαδὴ τὸν διέταξαν νὰ ἐργάζεται διὰ τὴν Κυβέρνησιν. Τὸν ἔδιδαν τριάκοντα δύω λεπτὰ καθ' ἡμέραν καὶ τὴν τροφήν του. Ἦτον ὡραιότατος ἄνθρωπος. Τὸν εἶδεν ὁ συνταγματάρχης τοῦ **75**, καὶ ζητήσας αὐτὸν τὸν ἔκαμε τυμπανιστὴν τῆς μουσικῆς τοῦ συντάγματός του. Ἔμαθεν ὀλίγα ἀγγλικὰ, ἀλλὰ δὲν ὁμιλεῖ σχεδὸν, καὶ ἔπινεν ὑπερβολικὰ ῥούμιον καὶ ταριάν. Ἀπέθανε δὲ εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἀπὸ φλόγωσιν τοῦ στήθους.

Ξ. Μ.

Ο ΥΠΟΚΟΜΗΣ ΤΗΣ ΒΡΑΖΕΛΟΝΝΗΣ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΝΕΩΤΑΤΟΝ.

(Συνέχεια. Ἴδε φυλλάδιον ΚΘ'.)

Ι'.

ΘΗΣΑΥΡΟΣ.

Ὁ εὐγενὴς ἐκεῖνος Γάλλος, ὁ ἀναγγελθεὶς ἀπὸ τὸν Σπιταλὸ εἰς τὸν Μῶγκ, καὶ περάσας τυλιγμένος καλὰ μὲ τὸν μανδύαν του πλησίον τοῦ ἁλιέως, ἐξελθόντος ἀπὸ τὴν σκηνὴν τοῦ στρατηγοῦ πέντε λεπτὰ πρὸ τῆς εἰσόδου του, ὁ εὐγενὴς ἐκεῖνος Γάλλος, λέγομεν, διῆλθε τὰ διάφορα φυλακεῖα χωρὶς νὰ ῥίψῃ βλέμμα ὀλόγυρά του, φοβούμενος μήπως φανῇ ἀδιάκριτος. Κατὰ τὴν δοθεῖσαν περὶ αὐτοῦ διαταγὴν, τὸν ἔφεραν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ στρατηγοῦ· τὸν ἄφησαν δὲ μόνον εἰς τὸ ἔμπροσθεν τῆς σκηνῆς ταύτης δωμάτιον, ὅπου ἐπερίμενε τὸν Μῶγκ, ὅστις τόσην ὥραν μόνον ἐδράδυνε νὰ φανῇ ὅσην

ἐχρειάσθη ν' ἀκούσῃ τὴν ἔκθεσιν τῶν ὑπαλλήλων του, καὶ νὰ σπουδάσῃ διὰ τοῦ πανίνου διαφράγματος τὸ πρόσωπον τοῦ ζητοῦντος τὴν ἀκρόασιν.

Ἀναμφιβόλως, ἡ ἔκθεσις τῶν συνοδευσάντων τὸν Γάλλον τοῦτον ἀνέφερε περὶ τῆς φρονήσεως αὐτοῦ καθ' ὁδὸν, καθότι ἡ πρώτη ἐντύπωσις τὴν ὁποίαν ἄφησεν εἰς τὸν ξένον ἡ γενομένη πρὸς αὐτὸν ὑποδοχὴ τοῦ στρατηγοῦ ἦτον καλητέρα παρ' ὅσον ἠδύνατο νὰ περιμένῃ εἰς παρομοίαν στιγμὴν, καὶ ἀπὸ ἄνδρα τόσον ὕποπτον. Μολαταῦτα, κατὰ τὴν συνήθειάν του, ὅταν ὁ Μῶγκ εὑρέθη ἀπέναντι τοῦ ξένου τούτου, προσήλωσεν ἐπ' αὐτοῦ τὰ διαπεραστικά του βλέμματα, τὰ ὁποῖα καὶ ὁ ξένος αὐτὸς ἐδέχθη ἀφόβως καὶ ἀδιαφόρως. Μετ' ὀλίγα δεύτερα λεπτὰ, ὁ στρατηγὸς ἔκαμε σημεῖον διὰ τῆς χειρὸς καὶ τῆς κεφαλῆς ὅτι ἐπερίμενε.

— Μυλὸρδ, εἶπεν ὁ Γάλλος εἰς καθαρωτάτην ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ἐζήτησα ἀκρόασιν ἀπὸ τὴν Ἐξοχότητά Σου διὰ σημαντικὴν ὑπόθεσιν.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Μῶγκ ἀγγλιστὶ, ὁμιλεῖς τὴν γλῶσσάν μας καθαρώτατα, πρᾶγμα σπάνιον εἰς ἄνδρα γεννημένον εἰς τὴν ξηράν. Σοῦ ζητῶ συγχώρησιν, διότι βεβαίως ἡ ἐρώτησίς μου εἶναι ἀδιάκριτος· ὁμιλεῖς καὶ τὰ γαλλικὰ μὲ τὴν αὐτὴν καθαρότητα;

— Δὲν εἶναι διόλου παράξενον, μυλὸρδ, ὅτι ὁμιλῶ τὰ ἀγγλικὰ ἀρκετὰ καλά. Νέος ὢν ἐκατοίκησα εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ δὶς μετὰ ταῦτα ἐταξείδευσα.

Τὰς λέξεις δὲ ταύτας ἐπρόφερε γαλλιστὶ καὶ μὲ γλῶσσαν τόσον καθαρὰν, ὥστε ἔδειξεν ὅτι ἦτον ὄχι μόνον Γάλλος, ἀλλὰ καὶ Γάλλος ἀπὸ τὰ πέριξ τῆς Τούρ.

— Καὶ εἰς ποῖον μέρος τῆς Ἀγγλίας ἐκατοίκησες, κύριε;

— Κατὰ τὴν νεότητά μου, εἰς τὸ Λονδῖνον, μυλὸρδ· μετέπειτα, περὶ τὸ **1635**, ἐταξείδευσα χάριν διασκεδάσεως εἰς τὴν Σκωτίαν· τελευταῖον, κατὰ τὸ **1648**, ἐκατοίκησα ὀλίγον καιρὸν εἰς Νιουκάστλε, καὶ ἰδίως εἰς τὸ μοναστήριον, τοῦ ὁποίου τοὺς κήπους κατέχει σήμερον ὁ στρατός σου.

— Ζητῶ συγγνώμην διὰ τὰς ἐρωτήσεις μου, κύριε· ἀλλ' ἐννοεῖς ὅτι εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ τὰς κάμω· δὲν εἶναι ἀλήθεια;

— Θὰ μοῦ ἐφαίνετο παράξενον, μυλὸρδ, ἂν δὲν τὰς ἔκαμνες.

— Τώρα, κύριε, εἰς τί ἠμπορῶ νὰ σὲ δουλεύσω, καὶ τί ἐπιθυμεῖς ἀπ' ἐμέ;

— Ἰδού, μυλὸρδ· ἀλλὰ πρῶτον, εἴμεθα μόνοι;

— Ὁλωσδιόλου μόνοι, κύριε, ἐκτὸς τοῦ σκοποῦ ὅστις μᾶς φυλάττει.

Λέγων δὲ τὰς λέξεις ταύτας, ὁ Μῶγκ ἀνεσήκωσε τὴν σκηνὴν μὲ τὴν χεῖρά του, καὶ ἔδειξεν εἰς τὸν εὐγενῆ ὅτι ὁ σκοπὸς εὑρίσκετο δέκα βήματα τὸ πολὺ μακράν, καὶ ὅτι, ἂν τὸν ἔκραζεν, ἠδύνατο εἰς ἓν δεύτερον λεπτὸν νὰ τρέξῃ πρὸς βοήθειαν.

— Εἰς τοιαύτην περίστασιν, μυλὸρδ, εἶπεν ὁ εὐγενὴς μὲ τόνον τόσον ἥσυχον ὡς νὰ εἶχε πρὸ πολλοῦ στενὴν φιλίαν μὲ τὸν στρατηγὸν, ἔχω σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ ὁμιλήσω μὲ τὴν Ἐξοχότητά Σου, διότι σὲ γνωρίζω τίμιον ἄνθρωπον. Ἔπειτα, αὐτὴ ἡ διακοίνωσίς μου θ' ἀποδείξῃ ποίαν ἔχω ὑπόληψιν πρὸς τὴν Ἐξοχότητά Σου.

Ὁ Μῶγκ, ἐκπλαγεὶς διὰ τὴν γλῶσσαν ταύτην, ἥτις ἔθετε μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ εὐγενοῦς ἐκείνου Γάλλου τὴν ἰσότητα τοὐλάχιστον, προσήλωσε τὸν διαπεραστικὸν ὀφθαλμόν του ἐπὶ τοῦ ξένου, καὶ, μὲ εἰρωνείαν διὰ μόνης τῆς κλίσεως τῆς φωνῆς του ἐπαισθητὴν, διότι κανεὶς τῶν μυώνων τῆς φυσιογνωμονίας του δὲν ἐταράχθη, εἶπε·

— Σ' εὐχαριστῶ, κύριε· ἀλλὰ πρῶτον, ποῖος εἶσαι, σὲ παρακαλῶ;

— Εἶπα ἤδη τὸ ὄνομά μου εἰς τὸν ἐπιλοχίαν σου, μυλόρδ.

— Συμπάθησέ τον, κύριε, εἶναι Σκῶτος καὶ ἐδυσκολεύθη νὰ τὸ ἐνθυμηθῇ.

— Ὀνομάζομαι κόμης τῆς Φέρας, κύριε, εἶπεν ὁ Ἄθως κλίνων τὴν κεφαλήν.

— Κόμης τῆς Φέρας; εἶπεν ὁ Μῶγκ προσπαθῶν νὰ ἐνθυμηθῇ. Μὲ συγχωρεῖς, κύριε· πλὴν μοῦ φαίνεται ὅτι πρώτην φορὰν ἀκούω τὸ ὄνομα τοῦτο. Κατέχεις θέσιν κάμμίαν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Γαλλίας;

— Κάμμίαν. Εἶμαι ἁπλοῦς εὐγενής.

— Κἀνὲν ἀξίωμα;

— Ὁ βασιλεὺς Κάρολος ὁ Α' μὲ ἀνέδειξεν ἱππότην τῆς Περικνημίδος, καὶ ἡ βασίλισσα Ἄννα ἡ Αὐστριακὴ ἀπένειμεν εἰς ἐμὲ τὸν μέγαν σταυρὸν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἰδοὺ τὰ μόνα μου ἀξιώματα, κύριε.

— Τῆς Περικνημίδος! τοῦ Ἁγίου Πνεύματος; Εἶσαι ἱππότης τῶν δύω τούτων ταγμάτων, κύριε;

— Ναί.

— Καὶ εἰς ποίαν περίστασιν ἔλαβες τὰ δείγματα τοιαύτης μεγάλης εὐνοίας;

— Δι' ὑπηρεσίας γενομένας εἰς τὰς Αὐτῶν Μεγαλειότητας.

Ὁ Μῶγκ ἐκύτταξε μὲ ἔκπληξιν τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὅστις τοῦ ἐφαίνετο τόσον ἁπλοῦς καὶ τόσον μέγας συγχρόνως. Ἔπειτα, ὡς ἀποποιούμενος νὰ ἐξετάσῃ περισσότερον τὸ τοιοῦτο μυστήριον ἁπλότητος καὶ μεγαλείου, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ξένος δὲν ἐφαίνετο διατεθειμένος νὰ τοῦ δώσῃ πληροφορίας ἄλλας παρ' ὅσας ἤδη ἔλαβεν, εἶπεν·

— Εἶσαι σὺ ὅστις ἐνεφανίσθης χθὲς εἰς τὰς ἐμπροσθοφυλακάς μου;

— Καὶ δὲν μ' ἐδέχθησαν· μάλιστα, μυλόρδ.

— Πολλοὶ τῶν ἀξιωματικῶν, κύριε, δὲν ἀφίνουν νὰ ἐμβῇ κανεὶς εἰς τὰ στρατόπεδά των, κατ' ἐξοχὴν τὴν παραμονὴν πιθανῆς μάχης. Ἀλλ' ἐγὼ διαφέρω τῶν συστρατηγῶν μου, καὶ δὲν ἀγαπῶ ν' ἀφίνω τίποτε ὀπίσω μου. Πᾶσα ἀγγελία εἶναι καλὴ δι' ἐμέ· πάντα κίνδυνον τὸν θεωρῶ ἀποστελλόμενον θεόθεν, καὶ τὸν ζυγίζω εἰς τὴν χεῖρά μου μὲ τὴν ἐνέργειαν τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς αὐτὸς μοῦ ἔδωκε. Ἂν δὲν σ' ἐδέχθην λοιπὸν ἐχθὲς, προῆλθε τοῦτο διότι κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἶχα συμβούλιον. Σήμερον, εἶμαι ἐλεύθερος, λάλει.

— Μυλὸρδ, ἔκαμες καλὰ νὰ μὲ δεχθῇς, διότι δὲν πρόκειται ποσῶς οὔτε περὶ τῆς μάχης τὴν ὁποίαν θὰ συγκροτήσῃς κατὰ τοῦ στρατηγοῦ Λαμ-

πὲρτ, οὔτε περὶ τοῦ στρατοπέδου σου· καὶ ἀπόδειξις εἶναι ὅτι ἀπέτρεψα τὴν κεφαλὴν νὰ μὴν ἰδῶ τοὺς στρατιώτας σου, καὶ ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ μὴν ἀριθμήσω τὰς σκηνάς σου. Ὄχι, ἔρχομαι νὰ σοῦ λαλήσω, μυλὸρδ, περὶ τοῦ ἑαυτοῦ μου.

— Λάλει λοιπὸν, κύριε, εἶπεν ὁ Μώγκ.

— Πρὸ ὀλίγου, ἠκολούθησεν ὁ Ἄθως, ἔλαβα τὴν τιμὴν νὰ εἰπῶ εἰς τὴν Ἐξοχότητά Σου ὅτι ἑκατοίκησα πολὺν καιρὸν εἰς Νιουκάστλε· συνέβη τοῦτο ἐπὶ τῆς βασιλείας Καρόλου τοῦ Α΄, ὅταν ὁ πρώην βασιλεὺς παρεδόθη εἰς τὸν κύριον Κρόμβελ ἀπὸ τοὺς Σκώτους.

— Ἠξεύρω, εἶπε ψυχρῶς ὁ Μώγκ.

— Εἶχα τότε μεγάλην ποσότητα χρημάτων εἰς ἀργυρᾶ νομίσματα, καὶ, τὴν παραμονὴν τῆς μάχης, ἴσως προαισθανόμενος τὸν τρόπον καθ' ὃν ἔμελλαν νὰ συμβοῦν τὰ πράγματα τὴν ἐπαύριον, τὰ ἔκρυψα εἰς τὸ μεγαλήτερον ὑπόγειον τοῦ μοναστηρίου τῆς Νιουκάστλε, ὑπὸ τὸν πύργον, τοῦ ὁποίου βλέπεις ἐδῶθεν τὴν κορυφὴν φωτιζομένην ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας τῆς σελήνης. Ὁ θησαυρός μου λοιπὸν ἐτάφη ἐκεῖ, καὶ ἦλθα νὰ παρακαλέσω τὴν Ἐξοχότητά Σου νὰ συγχωρήσῃς νὰ τὸν ἀνορύξω, προτοῦ ἴσως ἡ μάχη στραρῇ πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ ἢ ὑπόνομος ἢ ἄλλο τι ἴσως παίγνιον τοῦ πολέμου καταστρέψῃ τὸ κτίριον, καὶ διασκορπίσῃ τὸ χρυσίον μου, ἢ τὸ κάμῃ καταφανὲς καὶ τὸ ἁρπάζουν οἱ στρατιῶται.

Ὁ Μὼγκ ἐγνώριζε τοὺς ἀνθρώπους· ἔβλεπε λοιπὸν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνδρὸς τούτου ὅλην τὴν δυνατὴν ἐνέργειαν, φρόνησιν καὶ προφύλαξιν. Ὅθεν δὲν ἠδύνατο ν' ἀποδώσῃ εἰς ἄλλο τι τὴν ἐξομολόγησιν τοῦ Γάλλου τούτου, εἰμὴ εἰς ἐμπιστοσύνην ἀληθῶς μεγαλόψυχον· ἔδειξε λοιπὸν βαθυτάτην περὶ τούτου συναίσθησιν.

— Κύριε, εἶπε, συνέλαβες τῷ ὄντι καλὴν ἰδέαν περὶ ἐμοῦ. Ἀλλ' ἡ ποσότης ἀξίζει ἄρ' γε τὸν κόπον νὰ ἐκτεθῇς εἰς κίνδυνον δι' αὐτήν; Πιστεύεις μάλιστα ὅτι εὑρίσκεται ἀκόμη εἰς τὸν τόπον ὅπου τὴν ἄφησες;

— Εὑρίσκεται, κύριε, μὴν ἀμφιβάλλῃς.

— Ἀπεκρίθης εἰς τὴν μίαν μου ἐρώτησιν· ἀλλ' εἰς τὴν ἄλλην .... Σὲ ἠρώτησα ἂν ἡ ποσότης ἦτον μεγάλη, ὥστε νὰ ἐκτεθῇς εἰς κίνδυνον δι' αὐτήν.

— Εἶναι μεγάλη μάλιστα, μυλὸρδ, διότι ἐφύλαξα ἓν ἑκατομμύριον εἰς δύω βαρέλια.

— Ἓν ἑκατομμύριον! ἐφώναξεν ὁ Μὼγκ, τὸν ὁποῖον αὐτὴν τὴν φορὰν ὁ Ἄθως ἐκύτταζεν ἀτενῶς καὶ πολλὴν ὥραν.

Ὁ Μὼγκ τὸ ἐνόησε· τότε ἡ δυσπιστία του ἐπανῆλθεν.

— Ἰδοὺ, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ἄνθρωπος ὅστις ζητεῖ νὰ μὲ παγιδεύσῃ.—Λοιπὸν, κύριε, ἐπανέλαβε, θέλεις ν' ἀνορύξῃς τὴν ποσότητα ταύτην, ἂν καλῶς σὲ ἐνόησα;

— Ἂν εὐαρεστῆσαι, μυλόρδ.

— Σήμερον;

— Ἀπόψε μάλιστα, καὶ τοῦτο διὰ τὰς περιστάσεις τὰς ὁποίας σοῦ ἀνέφερα.

— Ἀλλὰ, κύριε, ἀντέταξεν ὁ Μὼγκ, ὁ στρατηγὸς Λαμπὲρτ εἶναι καὶ αὐτὸς ἐπίσης πλησίον, ὡς ἐγὼ, εἰς τὸ μοναστήριον ὅπου εὑρίσκεται ὁ θησαυρός σου. Διατί λοιπὸν δὲν ἀπευθύνῃς πρὸς αὐτόν;

— Διότι, μυλόρδ, ὅταν ἐνεργῇ κάνεὶ; εἰς περιστάσεις μεγάλας, πρέπει νὰ συμβουλεύεται τὴν καρδίαν του πρὸ πάντων. Τί νὰ σοῦ εἰπῶ; Ὁ στρατηγὸς Λαμπὲρτ δὲν μοῦ ἐμπνέει τὴν αὐτὴν ἐμπιστοσύνην.

— Ἂς ἦναι, κύριε. Θὰ σὲ κάμω νὰ εὕρῃς τὰ χρήματά σου, φθάνει μόνον νὰ ὑπάρχουν ἀκόμη, διότι ἠμποροῦν καὶ νὰ μὴν ὑπάρχουν. Ἀπὸ τὸ **1648** παρῆλθαν δώδεκα ἔτη, καὶ εἰς τὸ διάστημα τοῦτο συνέβησαν πολλὰ καὶ μεγάλα συμβάντα.

Ὁ Μὼγκ ἐπέμενεν εἰς τὴν πρόφασιν ταύτην, θέλων νὰ ἰδῇ ἂν ὁ Γάλλος ὠφελεῖτο ἀπὸ τὴν παρουσιαζομένην εἰς αὐτὸν ὑπεκφυγὴν, ἀλλ' ὁ Ἄθως ἔμεινεν ἀμετάβλητος.

— Σὲ βεβαιόνω, μυλὸρδ, εἶπε σταθερῶς, ὅτι ἡ πεποίθησίς μου περὶ τῶν δύω βαρελίων εἶναι ὅτι δὲν μετήλλαξαν οὔτε θέσιν οὔτε κύριον.

Ἡ ἀπόκρισις αὕτη ἀφῄρεσεν ἀπὸ τὸν Μὼγκ μίαν ὑποψίαν, ἀλλ' εὐθὺς τοῦ ἐγέννησεν ἄλλην.

Ἀναμφιβόλως, ὁ Γάλλος οὗτος ἦτον ἀπόστολος ἐρχόμενος νὰ ἐνοχοποιήσῃ τὸν προστάτην τοῦ κοινοβουλίου· τὸ χρυσίον ἦτον δέλεαρ. Ἀναμφιβόλως ἀκόμη, δι' αὐτοῦ ἤθελαν νὰ διεγείρουν τὴν πλεονεξίαν τοῦ στρατηγοῦ· τὸ χρυσίον τοῦτο βέβαια δὲν ὑπῆρχεν. Ὁ Μὼγκ λοιπὸν ἔπρεπε νὰ καταλάβῃ ἐπ' αὐτοφώρῳ ψευδόμενον καὶ δολιευόμενον τὸν Γάλλον τοῦτον, καὶ νὰ τρέψῃ τὴν ἐπιβουλὴν ταύτην τῶν ἐχθρῶν του εἰς νίκην καὶ θρίαμβον τῆς ὑπολήψεώς του. Ἀποφασίσας λοιπὸν ὁ Μὼγκ τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ, εἶπε πρὸς τὸν Ἄθωνα·

— Θὰ μοῦ κάμῃς βέβαια τὴν τιμὴν, κύριε, νὰ δειπνήσῃς ἀπόψε μαζί μου.

— Μάλιστα, μυλὸρδ, ἀπεκρίθη ὁ Ἄθως κλίνων τὴν κεφαλὴν, διότι αἰσθάνομαι ἄξιος τῆς τιμῆς ταύτης, διὰ τὴν κλίσιν τὴν ὁποίαν αὐθορμήτως ἔχω πρὸς τὴν Ἐξοχότητά Σου.

— Ἡ παραδοχὴ τῆς προτάσεώς μου μὲ τοσαύτην εἰλικρίνειαν μὲ ὑποχρεόνει τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον οἱ μὲν μάγειροί μου εἶναι καὶ ὀλίγοι καὶ ὄχι πολὺ ἔμπειροι, οἱ δὲ τροφοδόται μου ἐπέστρεψαν ἀπόψε μὲ χεῖρας κενάς· ὥστε, ἂν ἔλειπεν ὁμοεθνής σου ἁλιεὺς, περιπλανηθεὶς εἰς τὸ στρατόπεδόν μου, ὁ στρατηγὸς Μὼγκ ἐκοιμᾶτο ἀπόψε ἄδειπνος. Ἔχω λοιπὸν ὀψάρια νωπὰ, καθὼς μοῦ εἶπεν ὁ πωλητής.

— Μυλὸρδ, δέχομαι κυρίως διότι θέλω νὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ περάσω μερικὰς στιγμὰς περισσότερον μαζί σου.

Μετὰ τὰ ἀμοιβαῖα φιλοφρονήματα ταῦτα, διαρκούντων τῶν ὁποίων ὁ Μὼγκ δὲν ἄφησε ποσῶς τὸν προφυλακτικόν του τρόπον, τὸ δεῖπνον, ἤ, ὅ,τι ἔμελλε νὰ ἐπέχῃ τόπον δείπνου, ἡτοιμάσθη εἰς ἐλατίνην τράπεζαν. Ὁ Μὼγκ ἔνευσεν εἰς τὸν κόμητα τῆς Φέρας νὰ καθήσῃ εἰς τὴν τράπεζαν ταύτην, καὶ ἐκάθησε καὶ αὐτὸς ἀντικρύ του· ἓν μόνον ἀγγεῖον μὲ βρασταὶ ὀψάρια, παρουσιασθὲν εἰς τοὺς δύω ἐνδόξους συνδείπνους, ὑπέσχετο περισσότερον νὰ θεραπεύσῃ τὴν πεῖναν παρὰ τὴν γαστρονομικὴν φιληδονίαν των.

Ἐνῷ ἐδείπνουν, δηλαδὴ ἐνῷ ἔτρωγαν τὰ ὀψάρια

ταῦτα, ποτιζόμενα ἀπὸ κακὸν ζύθον, ὁ Μὼγκ ἐπαρακάλεσε τὸν Ἄθωνα νὰ τοῦ διηγηθῇ τὰ τελευταῖα συμβάντα τῆς Σρενδόνης, τὴν συμφιλίωσιν τοῦ πρίγκιπος τοῦ Κονδὲ μὲ τὸν βασιλέα, τὸ ἐνδεχόμενον συνοικέσιον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος μὲ τὴν βασιλόπαιδα τῆς Ἱσπανίας Μαρίαν Θερησίαν· ἀλλ' ἀπέφυγεν, ὡς καὶ ὁ Ἄθως αὐτὸς ἀπέφευγε, πᾶσαν ὁμιλίαν σχέσιν ἔχουσαν μὲ τὰ πολιτικὰ συμφέροντα τὰ ὁποῖα ἤνοιαν, ἢ μᾶλλον ἐχώριζαν, τότε τὴν Ἀγγλίαν, τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ὁλλανδίαν.

Ὁ Μὼγκ, εἰς τὴν συνομιλίαν ταύτην, καταπείσθη περὶ ἑνὸς καὶ μόνου πράγματος, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἤδη παρατηρήσει ἀπὸ τὰς πρώτας ἀνταλλαχθείσας λέξεις, ὅτι δηλαδὴ εἶχε νὰ κάμῃ μὲ ἄνδρα ὑψηλῆς ἀνατροφῆς.

Δολοφόνος οὗτος δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι, καὶ ὁ Μὼγκ ἐδυσκολεύετο νὰ τὸν πιεύσῃ κατάσκοπον· ἀλλ' ὑπῆρχεν ἀρκετὴ πονηρία καὶ σταθερότης συγχρόνως εἰς τὸν Ἄθωνα, ὥστε ὁ Μὼγκ νὰ νομίσῃ ὅτι ἠδύνατο νὰ ἦναι συνωμότης.

Ὅταν ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὴν τράπεζαν·

— Πιστεύεις λοιπὸν ὅτι ἠμπορεῖς νὰ εὕρῃς τὸν θησαυρόν σου, κύριε; ἠρώτησεν ὁ Μὼγκ.

— Ναί, μυλόρδ.

— Σπουδαίως;

— Σπουδαιότατα.

— Καὶ πιστεύεις ὅτι θὰ εὕρῃς τὴν θέσιν ὅπου ἐτάφη;

— Μάλις φθάσωμεν.

— Τὸ λοιπὸν, κύριε, εἶπεν ὁ Μὼγκ, περιεργείας χάριν σὲ συνοδεύω. Καὶ πρέπει μάλιστα νὰ σὲ συνοδεύσω, διότι ἄλλως θὰ εὕρῃς τὰς μεγαλητέρας δυσκολίας, ἂν περιέλθῃς τὸ στρατόπεδον χωρὶς ἐμὲ ἢ ἕνα τῶν τοποτηρητῶν μου.

— Στρατηγὲ, δὲν θὰ σὲ ἄφινα νὰ λάβῃς αὐτὸν τὸν κόπον, ἂν ἀληθῶς δὲν εἶχα ἀνάγκην τῆς συνοδίας σου· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀναγνωρίζω ὅτι ἡ συνοδία σου μοῦ εἶναι ὄχι μόνον ἔντιμος, ἀλλ' ἀναγκαία, δέχομαι τὴν πρότασίν σου.

— Θέλεις νὰ ἔχωμεν καὶ ἄλλους μαζί; ἠρώτησεν ὁ Μὼγκ τὸν Ἄθωνα.

— Στρατηγὲ, εἶναι περιττὸν, νομίζω, ἂν δὲν βλέπῃς ὁ ἴδιος τὴν ἀνάγκην. Δύω ἄνθρωποι μὲ ἕνα ἵππον ἀρκοῦν νὰ μεταφέρουν τὰ δύω βαρέλια εἰς τὴν λέμβον ἥτις μ' ἔφερεν ἐδῶ.

— Ἀλλὰ θὰ χρειασθῇ νὰ σκάψουν, νὰ σηκώσουν χῶμα, νὰ σχίσουν πέτρας, καὶ δὲν σκοπεύεις βέβαια νὰ κάμῃς τὰ ἔργα ταῦτα ὁ ἴδιος, δὲν εἶναι ἀλήθεια;

— Στρατηγὲ, δὲν ἔχομεν μήτε νὰ σκάψωμεν, μήτε πέτρας νὰ σχίσωμεν. Ὁ θησαυρὸς εἶναι θαμμένος εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ κοιμητηρίου τῆς μονῆς, ὑποκάτω λίθου, εἰς τὸν ὁποῖον εἶναι κολλημένος μέγας κρίκος σιδηροῦς, καταβαίνει κλίμαξ μικρὰ τεσσάρων βαθμίδων. Τὰ δύω βαρέλια εὑρίσκονται ἐκεῖ κατὰ μῆκος, καὶ τὰ δύω σκεπασμένα μὲ ἄλειμμα γύψου, καὶ ἔχοντα σχῆμα νεκρικῆς λάρνακος. Εἶναι καὶ ἐπιγραφὴ διὰ τῆς ὁποίας θὰ γνωρίσω τὸν λίθον· καὶ, ἐπειδὴ δὲν θέλω εἰς τοιαύτην λεπτὴν καὶ ἐμπιστευτικὴν ὑπόθεσιν νὰ φυλάξω τίποτε μυστικὸν ἀπὸ τὴν Ἐξοχότητά Σου, ἰδοὺ ἡ εἰρημένη ἐπιγραφή·

« Hic jacet venerabilis Petrus Guillelmus Scott. Canon. Honorab. Conventus novi castelli. Obiit quartâ et decimâ die Feb. ann. dom. CIƆIƆCVIII. Requiescat in pace. »

Ὁ Μὼγκ δὲν ἔχασεν οὔτε λέξιν. Ἐθαύμαζεν, εἴτε τὴν ἀξιοθαύμαστον τῷ ὄντι ὑπουλότητα τοῦ ἀνδρὸς τούτου, καὶ τὸν ἔξοχον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον διεδραμάτιζε τὸ μέρος του, εἴτε τὴν εἰλικρινῆ ἐμπιστοσύνην μὲ τὴν ὁποίαν ἐπαρουσίαζε τὴν αἴτησίν του εἰς περίστασιν καθ' ἣν ἐπρόκειτο περὶ ὁλοκλήρου ἑκατομμυρίου, διὰ τὸ ὁποῖον ἐκινδύνευε νὰ δολοφονηθῇ ἐν μέσῳ στρατοῦ, ὅστις ἦτον καλὸς νὰ θεωρήσῃ τὴν κλοπὴν ὡς ἀπόδοσιν.

— Πολὺ καλὰ, εἶπε, σὲ συνοδεύω, καὶ τὸ περιστατικὸν τοῦτο μοῦ φαίνεται τόσον θαυμαστὸν, ὥστε θέλω νὰ βαστάζω ὁ ἴδιος τὸ φανάριον.

Καὶ, ταῦτα εἰπὼν, ἐπεριζώσθη ξίφος κοντὸν. ἔβαλε πιστόλιον εἰς τὴν ζώνην, δείξας διὰ τοῦ κινήματος τούτου, τὸ ὁποῖον ἐπαραμέρισε τὸν ὑπενδύτην του, τοὺς λεπτοὺς κρίκους θώρακος σιδηροῦ, προφυλάττοντος αὐτὸν ἀπὸ αἰφνιδίαν δολοφονίαν.

Μετὰ ταῦτα, ἔλαβεν εἰς τὴν δεξιάν του χεῖρα σκωτικὸν ἐγχειρίδιον, καὶ ἔπειτα, στραφεὶς πρὸς τὸν Ἄθωνα, εἶπεν·

— Εἶσαι ἕτοιμος, κύριε; ἐγὼ εἶμαι.

Ὁ Ἄθως, ἐναντίον τῶν ὅσα ἔπραξεν ὁ Μὼγκ, ἀποσύρων τὸ ἐγχειρίδιόν του, τὸ ἔθεσεν εἰς τὴν τράπεζαν, ἐξεθηλύκωσε τὸν ζωστῆρα τοῦ ξίφους του, τὸ ὁποῖον ἔβαλε πλησίον τοῦ ἐγχειριδίου, καὶ, ἀνοίγων χωρὶς προσποίησιν τὰ κομβία τοῦ ὑπενδύτου του, ὡς ζητῶν δῆθεν τὸ μαντίλιον, ἔδειξεν, ὑπὸ τὸ λεπτὸν καὶ λινόν του ὑποκάμισον, τὸ στῆθός του γυμνὸν παντὸς ἐπιθετικοῦ καὶ ἀμυντικοῦ ὅπλου.

— Ἰδοὺ, μὰ τὴν ἀλήθειαν, παράδοξος ἄνθρωπος, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Μὼγκ· εἶναι παντάπασιν ἄοπλος. Ἔχει λοιπὸν ἐνεδραν ἑτοιμασμένην ἐκεῖ πέραν.

— Στρατηγὲ, εἶπεν ὁ Ἄθως, ὡς μαντεύσας τὸν στοχασμὸν τοῦ Μὼγκ, θέλεις νὰ ἤμεθα μόνοι, πολὺ καλά· ὁ μέγας στρατηγὸς ὅμως δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἐκτίθεται μὲ ὑπερβολικὸν θάρρος· ἐνύκτωσεν, ἠμπορεῖ νὰ ἦναι κίνδυνος εἰς τὸ πέρασμα τοῦ βάλτου, εἰπὲ νὰ σὲ συνοδεύσουν.

— Ἔχεις δίκαιον, εἶπε.

Καὶ ἐφώναξε·

— Διγμπού!

Ὁ ὑπασπιστὴς ἦλθε.

— Πενῆντα ἄνθρωποι μὲ ξίφος καὶ μὲ τουφέκιον, εἶπε.

Καὶ ἐκύτταξε τὸν Ἄθωνα.

— Εἶναι πολλὰ ὀλίγοι, εἶπεν ὁ Ἄθως, ἂν ἦναι κίνδυνος· εἶναι παραπολλοὶ ἂν δὲν ἦναι.

— Θὰ πηγαίνω μόνος, εἶπεν ὁ Μὼγκ. Διγμπού, δὲν ἔχω ἀνάγκην κανένος. Ἔλα, κύριε.

ΙΑ'.

ΤΑ ΤΟΥ ΒΑΛΤΟΥ.

Ὁ Ἄθως καὶ ὁ Μὼγκ διέβησαν, προχωροῦντες ἀπὸ τὸ στρατόπεδον πρὸς τὸν Τουὴδ ποταμὸν, τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶχε διαβῆ μὲ τοὺς ἁλιεῖς ὁ Διγ-

μπὺ, ἐρχόμενος ἀπὸ τὸν Τουὴδ εἰς τὸ στρατόπεδον. Η θέα τοῦ τόπου τούτου, ἡ θέα τῶν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους γενομένων μεταβολῶν, ἦτον ἱκανὴ νὰ προξενήσῃ μεγίστην ἐντύπωσιν εἰς λεπτὴν καὶ ζωηρὰν φαντασίαν ὡς τὴν τοῦ Ἄθωνος. Ὁ Ἄθως ἐκύτταζε μόνον τοὺς κατερημωμένους ἐκείνους τόπους· ὁ Μὼγκ ἐκύτταζε μόνον τὸν Ἄθωνα· τὸν Ἄθωνα ὅστις, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς ποτὲ μὲν ὑψωμένους πρὸς τὸν οὐρανὸν, ποτὲ δὲ χαμηλωμένους πρὸς τὴν γῆν, ἠρεύνα, ἐσκέπτετο, ἀνεστέναζεν.

Ὁ Διγμπὺ, τὸν ὁποῖον ἡ τελευταία διαταγὴ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ κατ' ἐξοχὴν ὁ τόνος μὲ τὸν ὁποῖον ἡ διαταγὴ αὕτη ἐδόθη, εἶχαν ὁπωσοῦν συγκινήσει κατ' ἀρχὰς, ὁ Διγμπὺ, λέγομεν, ἠκολούθησε τοὺς νυκτερινοὺς περιηγητὰς ὡς εἴκοσι περίπου βήματα· ἀλλὰ, στραφέντος τοῦ στρατηγοῦ, ὡς ἀποροῦντος διατί δὲν ἐνηργοῦντο αἱ διαταγαί του, ὁ ὑπασπιστὴς ἐνόησεν ὅτι ἦτον ἀδιάκριτος, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὴν σκηνήν του.

Ὑπέθετεν ὁ Διγμπὺ ὅτι ὁ στρατηγὸς ἤθελε νὰ περιέλθῃ ἀγνώριστος τὸ στρατόπεδόν του, καὶ νὰ πληροφορηθῇ ἂν ἐφυλάττετο ἡ ἀπαιτουμένη ἀγρυπνία, κατὰ τὰς ἐπιθεωρήσεις τὰς ὁποίας συνειθίζουν νὰ κάμνουν οἱ ἔμπειροι στρατηγοὶ τὴν παραμονὴν ὁριστικῆς μάχης· ἐξήγει δὲ, εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, τὴν παρουσίαν τοῦ Ἄθωνος καθὼς ἐξηγεῖ πάντοτε ὁ κατώτερος πᾶν ὅ,τι βλέπει μυστηριῶδες εἰς τὴν διαγωγὴν τοῦ ἀνωτέρου του. Ὁ Ἄθως ἠδύνατο νὰ ἦναι, καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Διγμπὺ ἔπρεπε μάλιστα νὰ ἦναι, κατάσκοπος τοῦ ὁποίου αἱ πληροφορίαι ἔμελλαν νὰ φωτίσουν τὸν στρατηγόν.

Ἀφοῦ ἐπεριπάτησαν δέκα περίπου λεπτὰ, μεταξὺ τῶν σκηνῶν καὶ τῶν φυλακείων, πυκνουμένων περισσότερον εἰς τὰ πέριξ τοῦ γενικοῦ στρατοπέδου, ὁ Μὼγκ ἐμβῆκεν εἰς μικρὰν λιθόστρωτον ὁδὸν, διαιρουμένην εἰς τρεῖς ἄλλας. Η ἀριστερὰ ἔφερεν εἰς τὸν ποταμὸν, ἡ μέση εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Νιουκάστλε διὰ τοῦ βάλτου, ἡ δὲ δεξιὰ διέσχιζε τὰς πρώτας γραμμὰς τοῦ στρατοπέδου τοῦ Μὼγκ, τὰς πλησιεστέρας δηλαδὴ εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Λαμπέρτ. Ἐκεῖθεν τοῦ ποταμοῦ ἦτον σταθμὸς ἐμπροσθοφυλακῆς, ἀνήκων εἰς τὸν στρατὸν τοῦ Μὼγκ, καὶ ἐπιτηρῶν τὸν ἐχθρόν· ὁ στρατὸς οὗτος συνίστατο ἀπὸ ἑκατὸν πενῆντα Σκώτους, οἵτινες εἶχαν περάσει τὸν Τουὴδ κολυμβῶντες, καὶ, ἐν περιπτώσει προσβολῆς, ἔπρεπε πάλιν κολυμβῶντες νὰ τὸν περάσουν, καὶ νὰ σημάνουν τὴν ἔφοδον· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὸ μέρος τοῦτο δὲν ἦτον γέφυρα, οἱ δὲ στρατιῶται τοῦ Λαμπὲρτ δὲν ἦσαν τόσον συνειθισμένοι νὰ κολυμβοῦν, ὡς οἱ στρατιῶται τοῦ Μὼγκ, ὁ στρατηγὸς οὗτος δὲν ἐφαίνετο πολὺ ἀνήσυχος ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο.

Ἐδῶθεν τοῦ ποταμοῦ, ὡς πεντακόσια περίπου βήματα ἀπὸ τὸ παλαιὸν μοναστήριον, ἦτον τὸ κατάλυμα τῶν ἁλιέων, ἐν μέσῳ σωροῦ μικρῶν σκηνῶν, τὰς ὁποίας εἶχαν κατασκευάσει οἱ στρατιῶται τῶν πλησιοχώρων φυλῶν, ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν τὰς συζύγους καὶ τὰ τέκνα των.

Ὅλον τὸ σύμφυρμα τοῦτο εἰς τὰς ἀκτῖνας τῆς σελήνης παρίστανεν ἐκπληκτικώτατον θέαμα· ἡ σκιὰ ἐξευγένιζε καὶ τὸ παραμικρὸν ἀντικείμενον, τὸ δὲ φῶς, ὁ κόλαξ οὗτος ὁ ἐκλέγων πάντοτε τὴν περιφανεστέραν ὄψιν τῶν πραγμάτων, εὕρισκεν εἰς τὰ σκουριασμένα τουφέκια τὸ καθαρὸν ἀκόμη μέρος, εἰς τὰ πανία καὶ τὰ ῥάκη τὸ πλέον λευκὸν καὶ ἀλέρωτον κομμάτιον.

Ὁ Μὼγκ ἔφθασε λοιπὸν μὲ τὸν Ἄθωνα, διαβαίνων τὸν μελαγχολικὸν τοῦτον τόπον, φωτιζόμενον ἀπὸ λάμψιν διπλῆν, τὴν λάμψιν τὴν ἀργυροειδῆ τῆς σελήνης, καὶ τὴν κοκκινωπὴν λάμψιν τῶν ἐπὶ τῆς τριόδου ἑτοιμοσβέστων πυρσῶν. Ἐκεῖ ἐστάθη, καὶ, στραφεὶς πρὸς τὸν συνοδοιπόρον του, εἶπε·

— Γνωρίζεις, κύριε, ἐδῶ τὸν δρόμον σου;

— Στρατηγὲ, ἂν ἡ μνήμη δὲν μ' ἀπατᾷ, ἡ μέση λιθόστρωτος ὁδὸς φέρει κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ μοναστήριον.

— Ἔχεις δίκαιον· ἀλλὰ θὰ ἔχωμεν ἀνάγκην φωτὸς διὰ τὸ ὑπόγειον.

Καὶ, ταῦτα εἰπὼν, ἐστράφη καὶ εἶδεν εἰς τὰ ὀπίσω.

— Ἆ! εἶπεν, ὁ Διγμπὺ, ὡς φαίνεται. μᾶς ἠκολούθησε· τόσῳ καλήτερα, θὰ μᾶς προμηθεύσῃ ὅ,τι μᾶς χρειάζεται.

— Ναὶ, στρατηγὲ, βλέπω τῷ ὄντι ἐκεῖ πέραν ἄνθρωπον ὅστις πρὸ πολλοῦ μᾶς ἀκολουθεῖ.

— Διγμπὺ, ἐφώναξεν ὁ Μὼγκ, Διγμπὺ, ἔλα, σὲ παρακαλῶ.

Ἀλλ' ἀντὶ νὰ ὑπακούσῃ, ἡ σκιὰ ἐκινήθη ὡς ἐκπλαγεῖσα, καὶ, ὀπισθοδρομοῦσα ἀντὶ νὰ προχωρήσῃ, ἐκυρτώθη καὶ ἔγεινεν ἄφαντος διὰ τῆς ἀριστερᾶς ὁδοῦ, διευθυνομένη πρὸς τὸ δοθὲν εἰς τοὺς ἁλιεῖς κατάλυμα.

— Φαίνεται ὅτι δὲν ἦτον ὁ Διγμπὺ, εἶπεν ὁ Μὼγκ.

Καὶ οἱ δύω ἠκολούθησαν τὴν ἄφαντον γενομένην σκιάν. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶναι πρᾶγμα σπάνιον νὰ περιφέρεται ἄνθρωπος τὴν ἑνδεκάτην ὥραν τῆς νυκτὸς εἰς στρατόπεδον ὅπου κοιμοῦνται δέκα ἢ δώδεκα χιλιάδες ἀνδρῶν, ὁ Ἄθως καὶ ὁ Μὼγκ δὲν ἔδειξαν διὰ τὸ περιστατικὸν τοῦτο πολλὴν ἀνησυχίαν.

— Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ μᾶς χρειάζεται λαμπὰς, φανάριον, φῶς ὁποιονδήποτε, ὥστε νὰ βλέπωμεν ποῦ νὰ πατήσωμεν, ἂς ζητήσωμεν τὸ φῶς τοῦτο, εἶπεν ὁ Μὼγκ.

— Στρατηγὲ, ὁ πρῶτος στρατιώτης τὸν ὁποῖον θ' ἀπαντήσωμεν ἠμπορεῖ νὰ μᾶς φέξῃ.

— Ὄχι, εἶπεν ὁ Μὼγκ, θέλων νὰ ἰδῇ ἂν ὑπῆρχε συνεννόησις κάμμία μεταξὺ τοῦ κόμητος τῆς Φέρας καὶ τῶν ἁλιέων· ὄχι, προτιμῶ καλήτερα κανένα ἀπὸ τοὺς Γάλλους ἐκείνους τοὺς ναύτας, οἵτινες ἦλθαν ἀπόψε νὰ μοῦ πωλήσουν ὀψάρια. Αναχωροῦν αὔριον, καὶ ἀπ' αὐτοὺς τὸ μυστικὸν θὰ φυλαχθῇ καλήτερα· ἐνῷ, ἂν διαδοθῇ εἰς τὸν σκωτικὸν στρατὸν ἡ φήμη ὅτι εὑρίσκονται θησαυροὶ εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Νιουκάστλε, οἱ ὀρεινοί μου θὰ πιστεύσουν ὅτι ὑπὸ πᾶσαν πλάκα κρύπτεται ἑκατομμύριον, καὶ δὲν θ' ἀφήσουν λίθον ἐπὶ λίθου εἰς τὸ κτίριον.

— Κάμε ὅπως νομίζῃς, στρατηγὲ, ἀπεκρίθη ὁ Ἄθως μὲ τόνον φωνῆς τόσον φυσικὸν, ὥστε ἦτον

προφανὲς ὅτι, στρατιώτης ἢ ἁλιεὺς, τοῦ ἦσαν ἀδιάφοροι, καὶ δὲν ἔδειχνε κάμμίαν προτίμησιν.

Ὁ Μὼγκ ἐπλησίασεν εἰς τὴν ὁδὸν ἐκείνην, ὄπισθεν τῆς ὁποίας ἔγεινεν ἄφαντος ὁ ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον ὁ στρατηγὸς ἐξέλαβεν ὡς τὸν Διγμπὺ, καὶ ἀπήντησε περίπολον ὅστις, διερχόμενος τὰς σκηνὰς, διευθύνετο πρὸς τὸ γενικὸν στρατόπεδον· συλληφθεὶς λοιπὸν ὁμοῦ μὲ τὸν σύντροφόν του, ἔδωκε τὸ σύνθημα καὶ ἐπέρασε.

Στρατιώτης ἄλλος, ἐξυπνήσας ἀπὸ τὸν θόρυβον, ἀνεσηκώθη εἰς τὴν χλαῖνάν του νὰ ἰδῇ τί ἔτρεχεν.

— Ἐρώτησέ τον, εἶπεν ὁ Μὼγκ πρὸς τὸν Ἄθωνα, ποῦ εἶναι οἱ ἁλιεῖς· διότι, ἂν τὸν ἐρωτήσω ἐγὼ, θὰ μὲ γνωρίσῃ.

Ὁ Ἄθως ἐπλησίασε τὸν στρατιώτην ὅστις τοῦ ἔδειξε τὴν σκηνήν· παρευθὺς ὁ Μὼγκ καὶ ὁ Ἄθως διευθύνθησαν πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο.

Ἐφάνη τότε εἰς τὸν στρατηγὸν ὅτι, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐπλησίαζε, σκιὰ ὁμοία μ' ἐκείνην τὴν ὁποίαν εἶχεν ἰδεῖ, ἔμβαινε κρυφίως εἰς τὴν σκηνὴν ταύτην· ἀλλὰ, πλησιάσας, ἀνεγνώρισεν ὅτι πρέπει νὰ ἠπατήθη, διότι ὅλοι ἐκοιμῶντο σωρευμένοι, καὶ εἶδε βραχίονας καὶ σκέλη ἀνάκατα.

Ὁ Ἄθως, φοβούμενος μήπως ὁ στρατηγὸς τὸν ὑποπτεύσῃ ὡς συνεννοούμενον μὲ κανένα τῶν ὁμοεθνῶν του, ἔμεινεν ἔξω τῆς σκηνῆς.

— Αἶ! εἶπεν ὁ Μὼγκ γαλλιστὶ, ἐξυπνήσατε.

Δύω ἢ τρεῖς ἀπὸ τοὺς κοιμωμένους ἐσηκώθησαν.

— Ἔχω ἀνάγκην νὰ μοῦ φέξῃ κανεὶς ἀπὸ σᾶς, εἶπεν ὁ Μὼγκ.

Ὅλοι ἐκινήθησαν, οἱ μὲν ἀνασηκωθέντες, οἱ δὲ σηκωθέντες ὁλωσδιόλου. Ὁ ἀρχηγὸς εἶχε σηκωθῆ πρῶτος.

— Ὅ,τι ὁρίζεις, Ἐνδοξότατε, εἶπε μὲ φωνὴν ἥτις ἔκαμε τὸν Ἄθωνα ν' ἀνασκιρτήσῃ, ποῦ ἔχομεν νὰ πηγαίνωμεν;

— Τώρα τὸ βλέπεις· φανόν! πηγαίνωμεν, γρήγορα!

— Μάλιστα, Ἐνδοξότατε, ὁρίζεις νὰ σὲ συνοδεύσω ἐγὼ ὁ ἴδιος;

— Σὺ ἢ ἄλλος, ἀδιάφορον· φθάνει κάποιος ἀπὸ σᾶς νὰ μοῦ φέξῃ.

— Ἀπορίας ἄξιον, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἄθως, τί παράξενον φωνὴν ἔχει αὐτὸς ὁ ἁλιεύς.

— Φῶς, παιδία! ἐφώναξεν ὁ ἁλιεύς· ἐλᾶτε, γρήγορα!

Ἔπειτα, ἀπευθυνόμενος σιγαλὰ πρὸς ἕνα τῶν συντρόφων του, ὅστις ἦτον πλησιέστερα·

— Φέξε σὺ, Μεννεβὶλ, εἶπε, καὶ νὰ ἦσαι ἕτοιμος εἰς ὅλα.

Εἷς τῶν ἁλιέων ἐκτύπησε τὸν πυροβόλον εἰς τὸ στουρνάριον, καὶ μὲ τὴν ἴσκαν καὶ τὸ θειαφοκέριον ἄναψε τὸ φανάριον.

Τὸ φῶς διεχύθη ἀμέσως εἰς τὴν σκηνήν.

— Εἶσαι ἕτοιμος, κύριε; εἶπεν ὁ Μὼγκ πρὸς τὸν Ἄθωνα, ὅστις ἔστρεφεν εἰς τὰ ὀπίσω τὸ πρόσωπόν του νὰ μὴν ἐκτεθῇ εἰς τὸ φῶς.

— Μάλιστα, στρατηγὲ, ἀπεκρίθη.

— Ἆ! ὁ εὐγενὴς ὁ Γάλλος! εἶπε σιγαλὰ ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἁλιέων. Διάβολε! ἔκαμα καλὰ νὰ σ' ἐπιφορτίσω τὸ ἔργον τοῦτο, Μεννεβὶλ, διότι ἐμὲ θὰ μ' ἐγνώριζε. Φέξε! φέξε!

Ὁ διάλογος οὗτος ἐγίνετο εἰς τὸ βάθος τῆς σκηνῆς, καὶ τόσον σιγαλὰ, ὥστε ὁ Μὼγκ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀκούσῃ οὔτε συλλαβὴν, συνδιαλεγόμενος μάλιστα τότε μὲ τὸν Ἄθωνα.

Ὁ Μεννεβὶλ εἰς τὸ μεταξὺ τοῦτο ἡτοιμάζετο, ἢ μᾶλλον ἐλάμβανε τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγοῦ του.

— Αἶ! λοιπόν; εἶπεν ὁ Μὼγκ.

— Ἕτοιμος εἶμαι, στρατηγέ μου, εἶπεν ὁ ἁλιεύς.

Ὁ Μὼγκ, ὁ Ἄθως καὶ ὁ ἁλιεὺς ἄφησαν τὴν σκηνήν.

— Ἦτον ἀδύνατον, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἄθως, τί ἀλλόκοτος φαντασία μοῦ ἦλθεν εἰς τὴν κεφαλήν!

— Πήγαινε ἐμπρὸς, ἀκολούθει τὸν δρόμον τῆς μέσης, καὶ τέντονε τὰ σκέλη σου, εἶπεν ὁ Μὼγκ πρὸς τὸν ἁλιέα.

Δὲν εἶχαν ἀκόμη κάμει εἴκοσι βήματα, ὅταν ἡ αὐτὴ σκιὰ, ἥτις εἶχε φανῆ ἐμβαίνουσα εἰς τὴν σκηνὴν, ἐξήρχετο, ἐσύρετο καταγῆς μέχρι τῶν πασσάλων, καὶ, προστατευομένη ἀπὰ τὸ περιστοιχίζον τὴν ὁδὸν ἄνδηρον, ἐπαρατήρει μὲ περιέργειαν τὴν πορείαν τοῦ στρατηγοῦ.

Καὶ οἱ τρεῖς ἐχάθησαν εἰς τὴν ὁμίχλην. Ἐπροχώρουν πρὸς τὸ μοναστήριον τῆς Νιουκάστλε, τοῦ ὁποίου ἐφαίνοντο ἤδη οἱ λευκοὶ λίθοι ὡς μνήματα.

Ἀφοῦ ἐστάθησαν ὀλίγα δεύτερα λεπτὰ ὑπὸ τὸ πρόθυρον, ἐμβῆκαν εἰς τὰ ἐνδότερα· Η θύρα ἦτον συντριμμένη δι' ἀξίνης· φυλακὴ τεσσάρων ἀνδρῶν ἐκοιμᾶτο ἀσφαλῶς εἰς γωνίαν τινὰ, τόσον ἦσαν βέβαιοι ὅτι ἔφοδος δὲν ἠδύνατο νὰ γείνῃ ἀπὸ τὸ μέρος τοῦτο.

— Δὲν σὲ πειράζουν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι; εἶπεν ὁ Μὼγκ πρὸς τὸν Ἄθωνα.

— Ἀπ' ἐναντίας, κύριε, θὰ μᾶς βοηθήσουν νὰ κυλίσωμεν τὰ βαρέλια, ἂν τὸ συγχωρῇ ἡ Ἐξοχότης Σου.

— Ἔχεις δίκαιον.

Οἱ φύλακες ἐκεῖνοι, ἂν καὶ κοιμώμενοι, ἐξύπνησαν μολαταῦτα ἀπὸ τὰ πρῶτα πατήματα τῶν δύω περιηγητῶν, ἐν μέσῳ τῶν βάτων καὶ τῶν φυτῶν, τὰ ὁποῖα ἐσκέπαζαν τὸ πρόθυρον. Ὁ Μὼγκ ἔδωκε τὸ σύνθημα, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ μοναστηρίου, προηγουμένου πάντοτε τοῦ φωτός. Ἐβάδιζε τελευταῖος, ἐπιτηρῶν καὶ τὸ παραμικρὸν κίνημα τοῦ Ἄθωνος, κρατῶν τὸ ἐγχειρίδιον γυμνὸν εἰς τὴν χειρίδα, καὶ ἕτοιμος ὢν νὰ τὸ ἐμπήξῃ εἰς τὰ νεφρὰ τοῦ εὐγενοῦς τούτου ἂν τὸν ἔβλεπε νὰ κάμῃ κίνημα ὕποπτον. Ἀλλ' ὁ Ἄθως, μὲ βῆμα σταθερὸν καὶ ἀκλόνητον, διῆλθε τὰς στοὰς καὶ τὰς αὐλὰς ἐκείνας.

Οὔτε θύρα, οὔτε παράθυρον ἐσώζετο εἰς τὸ κτίριον τοῦτο. Αἱ θύραι εἶχαν καῆ, μερικαὶ εἰς τὸν τόπον, καὶ οἱ ἄνθρακες ἐφαίνοντο ὀδοντωτοὶ ἀκόμη ἀπὸ τὸ πῦρ, τὸ ὁποῖον εἶχε σβεσθῆ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀδυνατοῦν ἀναμφιβόλως νὰ δαγκάσῃ μέχρι τέλους τοὺς στερεοὺς ἐκείνους δρυΐνους ἁρμοὺς, καρφωμένους μὲ σιδηρᾶ καρφία. Τῶν δὲ παραθύρων ὅλα τὰ ὑαλία εἶχαν συντριφθῆ, καὶ ἐφαίνοντο φεύγοντες ἀπὸ τὰς τρύπας οἱ νυκτικόρακες, τρομάξαντες τοῦ φωτὸς τὴν λάμψιν. Συγχρόνως, γιγαντώδεις νυκτερίδες ἄρχισαν νὰ δια-

γράφουν περὶ τοὺς δύω ὀχληροὺς ξένους τοὺς μεγάλους καὶ σιωπηλοὺς κύκλους των, ἐνῷ, εἰς τὸ ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν λιθίνων τοίχων διαδοθὲν φῶς, ἐφαίνετο ὑποτρέμουσα ἡ σκιά των. Τὸ θέαμα τοῦτο ἦτον ἐνθαρρυντικὸν εἰς τοὺς ὀρθῶς συλλογιζομένους· καὶ ὁ Μὼγκ ἐσυμπέρανεν ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἄνθρωπος εἰς τὸ μοναστήριον, ἀφοῦ τὰ ἄγρια ἐκεῖνα ζῶα εὑρίσκοντο ἀκόμη, καὶ ἔφευγαν αὐτῶν ἐρχομένων.

Ἀφοῦ ἐπέρασαν τὰ ἐρείπια, καὶ ἐξερρίζωσαν πολλοὺς κισσούς, ὄντας ἐκεῖ ὡς φύλακας τῆς ἐρημίας ἐκείνης, ὁ Ἄθως ἔφθασεν εἰς τὸ ὑπὸ τὴν μεγάλην αἴθουσαν ὑπόγειον, τοῦ ὁποίου ἡ εἴσοδος ἐκοινώνει μὲ τὴν ἐκκλησίαν. Ἐκεῖ ἐστάθη.

— Ἤλθαμεν, στρατηγὲ, εἶπεν.

— Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ πλάξ;

— Ναί.

— Τῷ ὄντι, βλέπω τὸν κρίκον· ἀλλ' ὁ κρίκος εἶναι κολλημένος εἰς τὴν πλάκα.

— Μᾶς χρειάζεται μοχλός.

— Εὔκολον νὰ τὸν εὕρωμεν.

Κυτταζοντες ὀλόγυρα, ὁ Ἄθως καὶ ὁ Μὼγκ εἶδαν μικρὰν μελίαν τριῶν δακτύλων διαμέτρου, ἥτις εἶχε βλαστήσει εἰς μίαν τῶν γωνιῶν τοῦ τοίχου, ἀναβαίνουσα μέχρι τοῦ παραθύρου, τὸ ὁποῖον εἶχαν σκεπάσει οἱ κλάδοι της.

— Ἔχεις μαχαίριον; εἶπεν ὁ Μὼγκ πρὸς τὸν ἁλιέα.

— Μάλιστα, κύριε.

— Κόψε λοιπὸν τὸ δένδρον τοῦτο.

Ὁ ἁλιεὺς ὑπήκουσεν, ἀλλ' ὄχι χωρὶς νὰ σπάσῃ τὸ μαχαίριον.

Ἀφοῦ τὸ ξύλον ἐκόπη, καὶ ἐπελεκήθη ὡς μοχλὸς, οἱ τρεῖς ἄνδρες ἐμβῆκαν εἰς τὸ ὑπόγειον.

— Μεῖνε σὺ ἐκεῖ, εἶπεν ὁ Μὼγκ πρὸς τὸν ἁλιέα, δείξας γωνίαν τινὰ τοῦ ὑπογείου· ἔχομεν νὰ ἐβγάλωμεν πυρίτιδα, καὶ τὸ φανάριον εἶναι ἐπικίνδυνον.

Ὁ ἁλιεὺς ὠπισθοδρόμησεν ὡς κυριευθὺς ἀπὸ φόβον, καὶ ἐφύλαξεν ἀκριβῶς τὴν προσδιορισθεῖσαν εἰς αὐτὸν θέσιν, ἐνῷ ὁ Μὼγκ καὶ ὁ Ἄθως ἐγύριζαν ὄπισθεν κίονος, εἰς τὴν βάσιν τοῦ ὁποίου ἔμβαινε διὰ μικρᾶς ὀπῆς ἀκτὶς φωτὸς, ἀνταν ακλωμένη κυρίως ἀπὸ τὸν λίθον τὸν ὁποῖον ὁ κόμης τῆς Φέρας ἤρχετο μακρόθεν νὰ ζητήσῃ.

— Ἐφθάσαμεν, εἶπεν ὁ Ἄθως δακτυλοδεικτῶν εἰς τὸν στρατηγὸν τὴν λατινικὴν ἐπιγραφήν.

— Ναί, εἶπεν ὁ Μὼγκ.

Ἔπειτα, θέλων ν' ἀφήσῃ ἀκόμη εἰς τὸν Γάλλον μέσον ὑπεκφυγῆς, ἠκολούθησε·

— Δὲν παρατηρεῖς ὅτι ἐμβῆκαν ἄνθρωποι εἰς τὸ ὑπόγειον τοῦτο, καὶ ὅτι πολλοὶ ἀνδριάντες εἶναι συνστριμμένοι;

— Μυλὸρδ, ἤκουσες βέβαια νὰ λέγουν ὅτι τὸ θρησκευτικὸν σέβας τῶν Σκώτων σας παραδίδει εἰς τὴν φύλαξιν τῶν ἀνδριάντων τῶν νεκρῶν ὅσα πολύτιμα πράγματα εἶχαν εἰς τὴν ζωήν των. Οἱ στρατιῶται λοιπὸν ἐστοχάσθησαν βέβαια ὅτι, ὑπὸ τοὺς στυλοβάτας τῶν κοσμούντων τοὺς περισσοτέρους τῶν τάφων τούτων ἀνδριάντων, ἐκρύπτετο θησαυρός. Ἐσύντριψαν λοιπὸν καὶ στυλοβάτας καὶ ἀνδριάντας· ἀλλ' ὁ τάφος τοῦ σεβασμίου τούτου ἱερέως, πρὸς τὸν ὁποῖον ἡμεῖς διευθυνόμεθα, δὲν διακρίνεται διὰ κάνενὸς μνημείου· εἶναι ἁπλοῦς· καὶ ἔπειτα, ἐπροστατεύθη πάντοτε ἀπὸ τὸν δεισιδαίμονα φόβον τὸν ὁποῖον οἱ *καθαρισταί* σας ἠσθάνθησαν πάντοτε πρὸς τὴν ἱεροσυλίαν· οὔτε κομμάτιον τοῦ κτίσματος τοῦ τάφου τούτου δὲν ἀπεσπάσθη.

— Ἀλήθεια, εἶπεν ὁ Μὼγκ.

Ὁ Ἄθως ἐσήκωσε τὸν μοχλόν.

— Θέλεις νὰ σὲ βοηθήσω; εἶπεν ὁ Μὼγκ.

— Εὐχαριστῶ, μυλὸρδ, δὲν θέλω νὰ θέσῃς ἡ Ἐξοχότης Σου τὴν χεῖρα εἰς ἔργον, τοῦ ὁποίου ἴσως δὲν θὰ ἤθελες ν' ἀναλάβῃς τὴν εὐθύνην ἂν ἐγνώριζες τὰς πιθανὰς συνεπείας.

Ὁ Μὼγκ ὕψωσε τὴν κεφαλήν.

— Τί ἐννοεῖς μὲ τοῦτο, κύριε; ἠρώτησεν.

— Ἐννοῶ ... Πλὴν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ...

— Πρόσμενε, εἶπεν ὁ Μὼγκ, καταλαμβάνω διατὶ φοβεῖσαι, καὶ θέλω νὰ δοκιμάσω.

Ὁ Μὼγκ ἐστράφη πρὸς τὸν ἁλιέα, τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο ὁλόκληρος ἡ κατατομὴ εἰς τὸ φῶς τοῦ φαναρίου.

— Come here, friend, εἶπε μὲ τόνον προστακτικόν.

Ὁ ἁλιεὺς δὲν ἐκινήθη.

— Καλὰ, ἠκολούθησε, δὲν ἐννοεῖ τὴν ἀγγλικήν. Λάλει λοιπὸν ἀγγλιστὶ, ἂν ἀγαπᾷς, κύριε.

— Μυλὸρδ, ἀπεκρίθη ὁ Ἄθως, εἶδα πολλάκις ἀνθρώπους, εἰς περιστάσεις τινὰς, ἐξουσιάζοντας τόσον τὸν ἑαυτόν των, ὥστε δὲν ἀποκρίνονται ποσῶς ὅταν ἄλλος τοὺς ἐρωτᾷ εἰς γλῶσσαν τὴν ὁποίαν καταλαμβάνουν. Ὁ ἁλιεὺς ἴσως εἶναι σοφώτερος παρότι νομίζομεν. Ἀπομάκρυνέ τον, μυλὸρδ, σὲ παρακαλῶ.

— Βέβαια, ἐστοχάσθη ὁ Μὼγκ, ἐπιθυμεῖ νὰ μὲ ἴδῃ μόνον εἰς τὸ ὑπόγειον. Δὲν πειράζει· ἂς προχωρήσωμεν ἕως τὸ τέλος· ἄνθρωπος καὶ ἄνθρωπος, καὶ εἴμεθα μόνοι.

— Φίλε μου, εἶπεν ὁ Μὼγκ πρὸς τὸν ἁλιέα, ἀνάβα τὴν κλίμακα ταύτην τὴν ὁποίαν κατέβημεν, καὶ πρόσεχε μὴν ἔλθῃ κάνεὶς καὶ μᾶς συγχύσῃ.

Ὁ στρατιώτης ἐκινήθη, θέλων νὰ ὑπακούσῃ.

— Ἄφες τὸ φανάριον, εἶπεν ὁ Μὼγκ, διότι ἠμπορεῖ νὰ φανερώσῃ τὴν παρουσίαν σου, καὶ νὰ σύρῃ ἐπάνω σου κάμμίαν σφαῖραν τουφεκίου.

Ὁ ἁλιεὺς ἔδειξεν ὅτι ἐκτιμᾷ τὴν συμβουλὴν ταύτην, ἀπέθεσε καταγῆς τὸ φανάριον, καὶ ἔγειρεν ἄφαντος ὑπὸ τὴν καμάραν τῆς κλίμακος.

Ὁ Μὼγκ ἐπῆγε καὶ ἐπῆρε τὸ φανάριον, καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὴν βάσιν τοῦ κίονος.

— Αἴ! λοιπὸν, εἶπε, νὰ ἦναι, λέγεις, κρυμμένα χρήματα εἰς τὸν τάφον τοῦτον;

— Ναὶ, μυλὸρδ, καὶ εἰς πέντε λεπτὰ δὲν θ' ἀμφιβάλῃς πλέον.

Εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, ὁ Ἄθως ἠκολούθει κτυπῶν μὲ βίαν τὸν γύψον, ὅστις ἐσχίζετο καὶ ἄνοιγεν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ μοχλοῦ. Εἰς τὸ χάσμα ἐκεῖνο ὁ Ἄθως ἔμβασε τὴν σφῆναν, καὶ μετ' ὀλίγον, κομμάτια ὁλόκληρα γύψου ἐνέδωκαν, ἀνασηκωθέντα ὡς πλάκες σφαιροειδεῖς. Τότε ὁ κόμης τῆς Φέρας, πιάνων τὰς πέτρας, τὰς ἀπεμάκρυνε μὲ τιναγμοὺς σφοδροὺς, τῶν

ὁποίων ἐπιδεκτικὰς δὲν ἠδύνατο κάνεὶς νὰ πιστεύσῃ χεῖρας τόσον λεπτὰς ὡς τὰς ἐδικάς του.

— Μυλὸρδ, εἶπεν ὁ Ἄθως, ἰδοὺ τὸ κτίσμα περὶ τοῦ ὁποίου ἀνέφερα εἰς τὴν Ἐξοχότητά Σου.

— Ναὶ, πλὴν δὲν βλέπω ἀκόμη τὰ βαρέλια, εἶπεν ὁ Μὼγκ.

— Ἂν εἶχα μαχαίριον, εἶπεν ὁ Ἄθως κυττάζων ὁλόγυρά του, θὰ τὰ ἔβλεπες γρηγορώτερα, κύριε. Κατὰ δυσχίαν, τὸ ἐλησμόνησα εἰς τὴν σκηνὴν τῆς Ἐξοχότητός Σου.

— Θὰ σοῦ ἐπρόσφερα τὸ ἐδικόν μου, εἶπεν ὁ Μὼγκ, ἀλλὰ τὸ σίδηρόν του μοῦ φαίνεται πολὺ ἀδύνατον διὰ τοιαύτην ἐργασίαν.

Ὁ Ἄθως ἔδειξεν ὅτι ἐζήτει περὶ αὐτὸν πρᾶγμά τι ὁποιονδήποτε ἀντὶ τοῦ εἰρημένου ὅπλου.

Ὁ Μὼγκ ἔβλεπε προσεκτικῶς ὅλα τὰ κινήματα τῶν χειρῶν του, ὅλας τὰς ἐκφράσεις τῶν βλεμμάτων του.

— Διατί δὲν ζητεῖς τὸ μαχαίριον τοῦ ἁλιέως; εἶπεν ὁ Μὼγκ· αὐτὸς εἶχε μαχαίριον.

— Ἀ! ἔχεις δίκαιον, εἶπεν ὁ Ἄθως, διότι μὲ αὐτὸ ἔκοψε τὸ δένδρον.

Καὶ ἐπροχώρησε πρὸς τὴν κλίμακα.

— Φίλε μου, εἶπε πρὸς τὸν ἁλιέα, ρίψε μου τὸ μαχαίριόν σου, σὲ παρακαλῶ, διότι μοῦ χρειάζεται.

Ὁ κρότος τοῦ πεσόντος ὅπλου ἀντήχησεν εἰς τὰς βαθμίδας τῆς κλίμακος.

— Λάβε, εἶπεν ὁ Μὼγκ, εἶναι ἐργαλεῖον στερεὸν, καθὼς εἶδα, καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον χεὶρ σταθερὰ ἠμπορεῖ νὰ ὠφεληθῇ.

Ὁ Ἄθως ἐφάνη ὅτι ἀπέδιδεν εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Μὼγκ τὴν φυσικὴν μόνον καὶ ἁπλῆν σημασίαν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ἐξηγηθοῦν καὶ νὰ ἐννοηθοῦν. Δὲν ἐπαρατήρησεν οὔτε, ἢ τοὐλάχιστον δὲν ἔδειξε πῶς παρατηρεῖ, ὅτι, ὅταν ἐπανῆλθε πλησίον εἰς τὸν Μὼγκ, ὁ Μὼγκ ἀπεμακρύνθη φέρων τὴν ἀριστερὰν χεῖρά του εἰς τὴν λαβὴν τοῦ πιστολίου του, εἰς δὲ τὴν δεξιὰν κρατῶν τὸ ἐγχειρίδιον. Ἄρχισε λοιπὸν τὸ ἔργον του, ἔχων τὰ νῶτα γυρισμένα πρὸς τὸν Μὼγκ, καὶ ἐκθέτων εἰς αὐτὸν τὴν ζωήν του χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ ὑπερασπισθῇ. Τότε, ἐκτύπησε δι' ὀλίγα δεύτερα λεπτὰ μὲ τόσην ἐπιδεξιότητα καὶ ἀκρίβειαν τὸν γύψον, ὥστε τὸν ἐχώρισεν εἰς δύω μέρη, καὶ τότε ὁ Μὼγκ εἶδε δύω βαρέλια κείμενα κατὰ σειρὰν, τὰ ὁποῖα τὸ ἴδιον βάρος των ἐκράτει ἀκίνητα εἰς τὸ γύψινον τύλιγμά των.

— Μυλὸρδ, εἶπεν ὁ Ἄθως, βλέπεις ὅτι τὸ προαίσθημά μου δὲν μὲ ἠπάτησε.

— Ναὶ, κύριε, εἶπεν ὁ Μὼγκ, καὶ πιστεύω ἀναμφιβόλως ὅτι εἶσαι εὐχαριστημένος· δὲν εἶναι ἀλήθεια;

— Βεβαιότατα, ἡ σέρησις τῶν χρημάτων τούτων θὰ μ' ἔβλιβε κατάκαρδα· ἀλλ' ἤμουν βέβαιος ὅτι ὁ Θεὸς, ὁ προστατεύων πάντοτε τὸν δίκαιον ἀγῶνα, δὲν θὰ ἐσυγχώρει νὰ τραπῇ εἰς χρῆσιν ἄλλην τὸ χρυσίον τοῦτο, τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ τὸν ἀναδείξῃ θριαμβεύοντα.

— Εἶσαι, μὰ τὴν τιμήν μου, μυστηριώδης ἄνθρωπος καὶ κατὰ τοὺς λόγους καὶ κατὰ τὰ ἔργα, κύριε, εἶπεν ὁ Μὼγκ. Πρὸ ὀλίγου, δὲν σ' ἐνόησα σχεδὸν ὅταν μοῦ εἶπες ὅτι δὲν ἤθελες νὰ ρίψῃς ἐπάνω μου τὴν εὐθύνην τοῦ ἐπιχειρουμένου ἔργου.

— Εἶχα δίκαιον νὰ τὸ εἰπῶ, μυλόρδ.

— Καὶ ἰδοὺ τώρα πάλιν, λαλεῖς περὶ δικαίου ἀγῶνος. Τί ἐννοεῖς μὲ τὰς λέξεις ταύτας, *δίκαιος ἀγών;* Ἀγωνιζόμεθα τὴν στιγμὴν ταύτην εἰς τὴν Ἀγγλίαν πέντε ἢ ἓξ ἀγῶνας, καὶ καθεὶς θεωρεῖ τὸν ἐδικόν του ὄχι μόνον ὡς δίκαιον, ἀλλ' ὡς τὸν δικαιότερον πάντων. Σὺ δὲ, ποῖον ἀγῶνα ἀγωνίζεσαι, κύριε; Λάλει μὲ θάρρος, νὰ ἰδοῦμεν ἂν, εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι θεωρεῖς πολλοῦ λόγου ἄξιον, ἤμεθα τῆς αὐτῆς γνώμης.

Ὁ Ἄθως προσήλωσεν εἰς τὸν Μὼγκ ἓν τῶν βαθέων ἐκείνων βλεμμάτων, τὰ ὁποῖα φαίνεται ὅτι προκαλοῦν ἐκεῖνον πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπευθύνονται νὰ κρύψῃ, ἂν ἠμπορῇ, ἕνα κἂν μόνον ἀπὸ τοὺς στοχασμούς του· ἔπειτα, ἐβγάζων τὸν πῖλόν του, ἄρχισε μὲ φωνὴν ἐπίσημον, ἐνῷ ὁ ἀκούων αὐτὸν στρατηγὸς, φέρων τὴν μακρὰν καὶ νευρώδη χεῖρά του εἰς τὸ πρόσωπόν του, ἐσκέπαζε δι' αὐτῆς τὸν μύσταχα καὶ τὰ γένειά του, ὁ δὲ σύννους καὶ μελαγχολικὸς ὀφθαλμός του ἐπεριπλανᾶτο εἰς τὰ βάθη τοῦ ὑπογείου.

ΙΒ'.

ΚΑΡΔΙΑ ΚΑΙ ΝΟΥΣ.

— Μυλὸρδ, εἶπεν ὁ κόμης τῆς Φέρας, εἶσαι Ἄγλος εὐγενὴς, εἰλικρινὴς ἄνθρωπος· λαλεῖς πρὸς Γάλλον εὐγενῆ, πρὸς ἄνθρωπον ἐπίσης ἄδολον. Τὸ χρυσίον τὸ περιεχόμενον εἰς τὰ δύω ταῦτα βαρέλια, σοῦ εἶπα ὅτι ἦτον ἐδικόν μου· ἔσφαλα. Εἶναι τὸ πρῶτον ψεῦδος τὸ ὁποῖον εἶπα εἰς τὴν ζωήν μου· ψεῦδος ὅμως στιγμαῖον. Τὸ χρυσίον τοῦτο εἶναι τοῦ βασιλέως Καρόλου τοῦ Β', ἐξορισθέντος ἀπὸ τὴν πατρίδα του, διωχθέντος ἀπὸ τὰ ἀνάκτορά του, ὀρφανοῦ συγχρόνως ἀπὸ πατέρα καὶ ἀπὸ θρόνον, καὶ στερουμένου ὅλων τῶν ἀγαθῶν, ὡς καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς θλιβερᾶς εὐτυχίας τοῦ νὰ φιλήσῃ γονυπετῶς τὸν λίθον ἐκεῖνον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ χεὶρ τῶν φονέων του ἔγραψε τὴν ἁπλῆν ταύτην ἐπιγραφήν, ἥτις θὰ φωνάζῃ αἰωνίως κατ' αὐτῶν ἐκδίκησιν·

« Ἐνταῦθα κεῖται ὁ βασιλεὺς Κάρολος ὁ Α'. »

Ὁ Μὼγκ ἐκιτρίνισεν ἐλαφρὰ, καὶ ῥῖγος ἀνεπαίσθητον ἐρρυτίδωσε τὸ μέτωπον καὶ ἀνώρθωσε τὸν ὑπόλευκον μύστακά του.

— Ἐγὼ, ἠκολούθησεν ὁ Ἄθως, ἐγὼ ὁ κόμης τῆς Φέρας, ὁ μόνος, ὁ τελευταῖος μείνας πιστὸς εἰς τὸν δυστυχῆ καὶ ἐγκαταλελειμμένον τοῦτον ἡγεμόνα, τοῦ ἐπρότεινα νὰ ἔλθω νὰ εὕρω τὸν ἄνδρα ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξαρτᾶται σήμερον ἡ τύχη τῆς βασιλείας εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ἦλθα καὶ ἐτέθην ὑπὸ τὸ βλέμμα τοῦ ἀνδρὸς τούτου, καὶ ἤδη εὑρίσκομαι γυμνὸς καὶ ἄοπλος εἰς χεῖράς του, λέγω πρὸς αὐτόν·

Μυλὸρδ, ἐδῶ εἶναι τὸ τελευταῖον καταφύγιον ἡγεμόνος, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἔκαμε κύριόν σου, καὶ ἡ γέννησίς του ἀνέδειξε βασιλέα σου· ἀπὸ σε, μόνον ἐξαρτᾶται καὶ ἡ ζωή του καὶ τὸ μέλλον του. Θέλεις νὰ μεταχειρισθῇς τὰ χρήματα ταῦτα πρὸς ἀνακούφισιν τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τὰ κακὰ τῆς ἀναρχίας, δηλαδὴ

θέλεις νὰ βοηθήσῃς, ἢ, ἂν δὲν βοηθήσῃς, τοὐλάχιστον νὰ μὴν ἐμποδίσῃς ἐνεργοῦντα, τὸν βασιλέα Κάρολον τὸν Β'; Εἶσαι κύριος, εἶσαι βασιλεὺς, κύριος καὶ βασιλεὺς παντοδύναμος, διότι ἡ τύχη καταστρέφει ἐνίοτε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ χρόνου. Εἶμαι μόνος μαζί σου, μυλόρδ· ἂν ἡ ἐπιτυχία σὲ τρομάζῃ συμμεριζομένη μὲ ἄλλον, ἂν ἡ ἐνοχή μου σ'ἐνοχλῇ, εἶσαι ὡπλισμένος, μυλόρδ, καὶ ἰδοὺ τάφος ἕτοιμος· ἂν ἀπ'ἐναντίας ὁ ἐνθουσιασμὸς τοῦ ἀγῶνος τὸν ὁποῖον ανεδέχθης σ'ἐκβακχεύῃ, ἂν ἦσαι ὅ,τι φαίνεσαι πῶς εἶσαι, ἂν ἡ χείρ σου, εἰς ὅλα ὅσα ἐπιχειρεῖ, ὑπακούῃ εἰς τὸν νοῦν σου, ὁ δὲ νοῦς σου εἰς τὴν καρδίαν σου, ἰδοὺ τὸ μέσον νὰ καταστρέψῃς διαπαντὸς τὰς ἐλπίδας τοῦ ἐχθροῦ σου Καρόλου τοῦ Στουάρτου. Φόνευσε καὶ τότε τὸν ὁποῖον ἔχεις ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν σου ἄνδρα, διότι ὁ ἀνὴρ οὗτος δὲν ἐπιστρέφει πρὸς ἐκεῖνον ὅστις τὸν ἀπέστειλε, χωρὶς νὰ φέρῃ πρὸς αὐτὸν τὴν παρακαταθήκην τὴν ὁποίαν τοῦ ἐνεπιστεύθη ὁ πατήρ του Κάρολος ὁ Α', καὶ φύλαξε τὸ χρυσίον τοῦτο, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν παράτασιν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Κατὰ δυστυχίαν, μυλόρδ, τοιαύτη εἶναι ἡ εἱμαρμένη τοῦ ἀτυχοῦς τούτου ἡγεμόνος. Πρέπει ἢ νὰ διαφθείρῃ ἢ νὰ φονεύῃ, διότι ὅλα τοῦ ἐναντιόνονται, ὅλα τὸν ἀπωθοῦν, παντοῦ ἐχθροὺς εὑρίσκει, καὶ μολαταῦτα φέρει τὸν τύπον τῆς θείας σφραγῖδος, καὶ πρέπει, ἂν δὲν θέλῃ νὰ ψεύσῃ τὸ αἷμά του, ἢ ν'ἀναβῇ πάλιν εἰς τὸν θρόνον του, ἢ ν' ἀποθάνῃ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἐδάφους τῆς πατρίδος.

Μυλόρδ, μὲ ἤκουσες. Εἰς ὁποιονδήποτε ἄλλον παρὰ τὸν ἔνδοξον ἄνδρα ὅστις μ' ἀκροάζεται, θὰ ἔλεγα· Μυλόρδ, εἶσαι πτωχός· μυλόρδ, ὁ βασιλεὺς σοῦ προσφέρει τὸ ἑκατομμύριον τοῦτο ὡς ἀρραβῶνα μεγίστου συναλλάγματος· λάβε το, καὶ ὑπηρέτει τὸν Β' Κάρολον καθὼς ἐγὼ ὑπηρέτησα Κάρολον τὸν Α', καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Θεὸς, ὅστις μᾶς ἀκούει, ὅστις μᾶς βλέπει, ὅστις ἀναγινώσκει μόνος εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας σου, ὅπου δὲν εἰσχωροῦν τὰ ἀνθρώπινα βλέμματα, εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ Θεὸς θὰ σοῦ δώσῃ εὐτυχισμένην αἰώνιον ζωὴν μετ' εὐτυχισμένον θάνατον. Ἀλλ' εἰς τὸν στρατηγὸν Μὼγκ, ἀλλ' εἰς τὸν ἔνδοξον ἄνδρα, τοῦ ὁποίου πιστεύω ὅτι κατεμέτρησα τὸ ὕψος, λέγω·

Μυλόρδ, φυλάττεται διὰ σὲ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν λαῶν καὶ τῶν βασιλέων θέσις ὑπέρλαμπρος, δόξα ἀθάνατος, ἄφθαρτος, ἂν μόνος, χωρὶς ἄλλο συμφέρον, παρὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος σου καὶ τὸν θρίαμβον τῆς δικαιοσύνης, γείνῃς στήριγμα τοῦ βασιλέως σου. Πολλοὶ ἄλλοι ὑπῆρξαν κατακτηταὶ καὶ ἄφαγες ἔνδοξοι. Σὺ, μυλόρδ, σὺ θὰ εὐχαριστηθῇς νὰ φανῇς ὁ ἐναρετώτερος, ὁ τιμιώτερος, ὁ ἀκεραιότερος τῶν ἀνθρώπων. Ἀφοῦ κατέχεις στέμμα βασιλικὸν εἰς τὴν χεῖρά σου, ἀντὶ νὰ τὸ θέσῃς εἰς τὸ μέτωπόν σου, τὸ θέτεις εἰς τὴν κεφαλὴν ἐκείνου διὰ τὸν ὁποῖον τὸ στέμμα τοῦτο ἔγεινεν. Ὦ! μυλόρδ, πράξε τοῦτο, καὶ θ' ἀφήσῃς εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ὄνομα ζηλευτὸν, ὄνομα ἀθάνατον, ὄνομα τὸ ὁποῖον ὀν ἀνθρώπινον δὲν θ' ἀξιωθῇ ποτὲ ν' ἀφήσῃ.

Ὁ Ἄθως ἔπαυσε. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ὁμιλίας τοῦ εὐγενοῦς τούτου ξένου, ὁ Μὼγκ δὲν ἔδωκε τὸ παραμικρὸν σημεῖον ἐγκρίσεως ἢ ἀποδοκιμασίας· μόλις μάλιστα, κατὰ τὴν ἔνθερμον ταύτην ὁμιλίαν, οἱ ὀφθαλμοί του ἐφαίνοντο ἐμψυχούμενοι ἀπὸ τὸ πῦρ ἐκεῖνο τὸ ἐμφαῖνον τὴν ἁπλῆν ἀντίληψιν. Ὁ κόμης τῆς Φέρας τὸν ἐκύτταζε περίλυπος, καὶ, βλέπων τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο σκυθρωπὸν, ᾐσθάνθη τὴν ἀθυμίαν εἰσχωροῦσαν εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας του. Γέλος πάντων, ὁ Μὼγκ ἔδειξεν ὅτι ἐσυγκινήθη, καὶ, διακόπτων τὴν σιωπὴν·

— Κύριε, εἶπε μὲ φωνὴν γλυκεῖαν καὶ σοβαρὰν, θέλω, ἀποκρινόμενος, νὰ μεταχειρισθῶ τοὺς ἰδίους σου λόγους. Εἰς ὁποιονδήποτε ἄλλον παρὰ σὲ, ἀπόκρισίς μου θὰ ἦτον ἡ ἀποβολὴ, ἡ φυλακὴ, ἢ ἄλλο τι χειρότερον ἀκόμη, διότι μεταχειρίζεσαι κατ'ἐμοῦ διαφθορὰν καὶ βίαν συγχρόνως. Ἀλλ' εἶσαι ἐξ ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων, κύριε, πρὸς τοὺς ὁποίους δὲν δύναται κάνεὶς ν' ἀρνηθῇ τὴν ὀφειλομένην προσοχὴν καὶ ὑπόληψιν· εἶσαι γενναῖος, εὐγενὴς, κύριε· σοῦ τὸ λέγω, καὶ γνωρίζω τοὺς ἀνθρώπους. Πρὸ ὀλίγου μοῦ εἶπες ὅτι ὁ ἀποθανὼν βασιλεὺς σοῦ ἄφησε παρακαταθήκην διὰ τὸν υἱόν του· νὰ μὴν ᾖσαι εἰς τῶν Γάλλων ἐκείνων, οἵτινες ἤκουσα ὅτι ἠθέλησαν ν' ἁρπάσουν τὸν Κάρολον εἰς Χάϊτ-Χάλ;

— Ναὶ, μυλόρδ, ἐγὼ εἶμαι ὁ εὑρεθεὶς ὑπὸ τὸ πῆγμα τῆς καταδίκης του τὴν σιγμὴν κθ' ἣν ἀπεκεφαλίσθη· ἐγὼ εἶμαι ὅστις, μὴ δυνηθεὶς νὰ τὸν ἐξαγοράσω, ἐδέχθην εἰς τὸ μέτωπόν μου τὸ αἷμα τοῦ βασιλομάρτυρος, καὶ ἐδέχθην συγχρόνως τὸν τελευταῖον λόγον τοῦ Α' Καρόλου· εἰς ἐμὲ εἶπε **REMEMBER**! καὶ, λέγων ΕΝΘΥΜΗΣΟΥ, ᾐνίττετο τὸ χρυσίον τοῦτο, τὸ εὑρισκόμενον εἰς τοὺς πόδας σου, μυλόρδ.

— Ἤκουσα νὰ γίνεται πολὺς λόγος περὶ σοῦ, κύριε, εἶπεν ὁ Μὼγκ, ἀλλ' εἶμαι εὐτυχὴς ὅτι σ'ἐξετίμησα ἀπ' ἀρχῆς κατὰ τὴν ἰδίαν μου ἔμπνευσιν, καὶ ὄχι κατὰ τὴν ἐνθύμησίν μου. Θὰ σοῦ δώσω λοιπὸν ἐξηγήσεις, ὁποίας δὲν ἔδωκα εἰς κανένα, καὶ θὰ ἰδῇς ὁποίαν διάκρισιν κάμνω μεταξὺ σοῦ καὶ τῶν ὅσοι ἄλλοι ἕως τώρα μοῦ ἐστάλησαν.

Ὁ Ἄθως ἔκλινε τὴν κεφαλὴν, ἑτοιμαζόμενος ν' ἀπορροφήσῃ προσεκτικῶς τὰς λέξεις αἵτινες ἔπιπταν μία μία ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Μὼγκ, λέξεις σπανίας καὶ πολυτίμους, ὡς δρόσον εἰς τὴν ἔρημον.

—Μοῦ ὁμιλεῖς, εἶπεν ὁ Μὼγκ, περὶ τοῦ βασιλέως Καρόλου τοῦ Β'· ἀλλὰ, σὲ παρακαλῶ, κύριε, εἰπέ μου, τί μὲ μέλει ἐμὲ διὰ τὸ βασιλικὸν τοῦτο φάντασμα; Ἐγὼ ἐγήρασα εἰς τὸν πόλεμον καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν, πράγματα τὴν σήμερον τόσον ξενῶς ἀλληλένδετα, ὥστε πᾶς ἄνθρωπος πολεμικὸς πρέπει νὰ πολεμῇ δυνάμει τοῦ δικαιώματός του ἢ τῆς φιλοδοξίας του, μὲ συμφέρον προσωπικὸν, καὶ ὄχι εἰς τὰ τυφλὰ, ἀκολουθῶν τὸν ἀξιωματικὸν καθὼς εἰς τοὺς κοινοὺς πολέμους. Ἐγὼ δὲν ἐπιθυμῶ τίποτε ἴσως, ἀλλὰ φοβοῦμαι πολύ. Ἀπὸ τὸν πόλεμον σήμερον ἐξαρτᾶται ἡ ἐλευθερία τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἴσως παντὸς Ἄγγλου. Διατί θέλεις, ἐνῷ εἶμαι ἐλεύθερος εἰς τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἐγὼ αὐτὸς διὰ τὸν ἑαυτόν μου ἔπλασα, νὰ τείνω τὴν χεῖρα εἰς ζυγὸν ξένου; Καὶ ξένος εἶναι δι' ἐμὲ ὁ Κάρολος. Ἕως τώρα, ἔκαμε μάχας καὶ τὰς ἔχασεν· εἶναι λοιπὸν κακὸς στρατηγός. Δὲν ἐπέτυχεν εἰς κάμμίαν πολιτικὴν διαπραγμάτευσιν· εἶναι λοιπὸν κακὸς πολιτικός. Περιφέρει τὸ θέαμα τῆς ἐλεεινότητός του εἰς ὅλας τὰς αὐλὰς τῆς Εὐρώπης· εἶναι λοιπὸν μικρόψυχος καὶ

ὀλιγόκαρδος. Τίποτε εὐγενὲς, τίποτε μέγα, τίποτε ἰσχυρὸν δὲν ἐξῆλθεν ἀκόμη ἀπὸ τὸν νοῦν ἐκείνου, ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ κυβερνήσῃ ἓν τῶν μεγαλητέρων βασιλείων τοῦ κόσμου. Δὲν γνωρίζω λοιπὸν τὸν Κάρολον τοῦτον εἰμὴ ὑπὸ κακὴν μόνον ἔποψιν, καὶ θέλεις ὥστε ἐγὼ, ἄνθρωπος ὑγιοῦς φρονήσεως, νὰ γείνω δωρεὰν δοῦλος πλάσματος κατωτέρου μου καὶ κατὰ τὴν στρατιωτικὴν ἱκανότητα, καὶ κατὰ τὴν πολιτικὴν φρόνησιν, καὶ κατ' αὐτὸ τὸ ἀξίωμα! Ὄχι, κύριε· ὅταν μεγάλη καὶ εὐγενὴς πρᾶξις μὲ κάμῃ νὰ ἐκτιμήσω τὸν Κάρολον τοῦτον, ἴσως ἀναγνωρίσω τὰ δικαιώματά του ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐρρίψαμεν τὸν πατέρα, διότι δὲν εἶχε τὰς ἀρετὰς ἐκείνας τὰς ὁποίας ἕως τώρα δὲν ἔχει καὶ ὁ υἱός· ἕως τότε ὅμως, προκειμένου λόγου περὶ δικαιωμάτων, δὲν ἀναγνωρίζω ἄλλα παρὰ τὰ ἐδικά μου δικαιώματα. Ἡ ἐπανάστασις μ'ἔκαμε στρατηγὸν, τὸ ξίφος μου θὰ μὲ κάμῃ προσάτην ἂν θέλω. Ἂς δειχθῇ ὁ Κάρολος, ἂς ἐμφανισθῇ, ἂς ἐμβῇ εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὅστις ἀνοίγεται εἰς τὴν εὐφυΐαν· καὶ πρὸ πάντων, ἂς ἐνθυμηθῇ ὅτι ἀνήκει εἰς γενεὰν ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ ζητηθοῦν περισσότερα πράγματα παρ' ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην. Ὅθεν, κύριε, ἂς μὴν ὁμιλήσωμεν πλέον· δὲν ἀρνοῦμαι, οὔτε δέχομαι· ἐπιφυλάττομαι, περιμένω.

Ὁ Ἄθως ἤξευρεν ὅτι ὁ Μὼγκ εἶχεν ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῶν ἀφορώντων τὸν Κάρολον, ὥστε δὲν ἐσύμφερε νὰ προχωρήσῃ περισσότερον εἰς τὴν συζήτησιν. Δὲν ἦτον οὔτε ἡ ὥρα οὔτε ὁ τόπος κατάλληλος.

— Μυλόρδ, εἶπεν, ἄλλο λοιπὸν δὲν μοῦ μένει εἰμὴ νὰ σ'εὐχαριστήσω.

— Νὰ μ'εὐχαριστήσῃς; Καὶ διατί, κύριε; διότι μ' ἔκρινες ὀρθῶς, καὶ διότι ἔπρεπε κατὰ τὴν περὶ ἐμοῦ κρίσιν σου; Ὦ! βέβαια, καὶ ἀξίζει τὸν κόπον; Τὸ χρυσίον αὐτὸ, τὸ ὁποῖον θὰ φέρῃς εἰς τὸν βασιλέα Κάρολον, θὰ μοῦ χρησιμεύσῃ ὡς δοκιμὴ δι' αὐτὸν, ὅταν ἰδῶ πῶς θὰ τὸ μεταχειρισθῇ. Τότε ἀναμφιβόλως θὰ λάβω περὶ αὐτοῦ ἰδέαν τὴν ὁποίαν δὲν ἔχω.

— Ἐν τούτοις δὲν φοβεῖσαι, Ἐξοχώτατε, μὴν ἐνοχοποιηθῇς ἀφίνων νὰ σοῦ φύγῃ ποσότης χρηματικὴ προσδιωρισμένη νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὰ ὅπλα τοῦ ἐχθροῦ σου;

— Τοῦ ἐχθροῦ μου, λέγεις; Αἴ! κύριε, ἐγὼ δὲν ἔχω ἐχθρούς. Ἐγὼ ὑπηρετῶ τὸ κοινοβούλιον, τὸ ὁποῖον μὲ διατάττει νὰ πολεμήσω τὸν στρατηγὸν Λαμπὲρτ καὶ τὸν βασιλέα Κάρολον, ἐχθρούς του καὶ ὄχι ἐχθρούς μου. Πολεμῶ λοιπόν. Ἂν τὸ κοινοβούλιον ἀπ' ἐναντίας μὲ διέταττε ν' ἀναπετάσω ἑορτῆς σημαίας εἰς τὸν λιμένα τοῦ Λονδίνου, νὰ συνάξω τοὺς στρατιώτας εἰς τὸ παράλιον, νὰ ὑποδεχθῶ τὸν βασιλέα Κάρολον τὸν Β'; ....

— Θὰ ὑπήκουες; ἀνέκραξε περιχαρὴς ὁ Ἄθως.

— Συγχώρησέ με, εἶπεν ὁ Μὼγκ χαμογελῶν. Ἔμελλα, ἐγὼ, μὰ τὴν ἀλήθειαν, μὲ τὰς πολιάς μου τρίχας, — ποῦ εἶχα ἀρά γε τὸν νοῦν μου; — ἔμελλα νὰ εἰπῶ νεανικὴν ἀνοησίαν.

— Τότε λοιπὸν δὲν θὰ ὑπήκουες; εἶπεν ὁ Ἄθως.

— Δὲν λέγω οὔτε τοῦτο, κύριε. Πρὸ πάντων ἡ σωτηρία τῆς πατρίδος μου. Ὁ Θεὸς, ὅστις ηὐδόκησε νὰ μοῦ δώσῃ τὴν δύναμιν, ἠθέλησεν ἀναμφιβόλως νὰ ἔχω τὴν δύναμιν ταύτην διὰ τὸ κοινὸν καλὸν, καὶ μοῦ ἔδωκε συγχρόνως καὶ τὴν διάκρισιν. Ἂν τὸ κοινοβούλιον μὲ διέταττέ τι παρόμοιον, ἔμελλα νὰ σκεφθῶ.

Ὁ Ἄθως ἐσκυθρώπασε.

— Φθάνει, εἶπε, τὸ βλέπω. Ἀναμφιβόλως ἡ Ἐξοχότης Σου δὲν ἔχεις διάθεσιν νὰ βοηθήσῃς τὸν βασιλέα Κάρολον τὸν Β'.

— Μ'ἐξετάζεις πάντοτε, κύριε κόμη. Ἂς σ' ἐξετάσω καὶ ἐγὼ τώρα, ἂν ἀγαπᾶς.

— Κάμε το, κύριε· καὶ ἄμποτε ὁ Θεὸς νὰ σοῦ ἐμπνεύσῃ τὴν ἰδέαν νὰ μοῦ ἀποκριθῇς μὲ τὴν αὐτὴν εἰλικρίνειαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐγὼ θὰ σοῦ ἀποκριθῶ.

— Ὅταν φέρῃς τὸ ἑκατομμύριον τοῦτο εἰς τὸν ἡγεμόνα σου, ποίαν συμβουλὴν θὰ τοῦ δώσῃς;

Ὁ Ἄθως προσήλωσεν εἰς τὸν Μὼγκ βλέμμα ὑπερήφανον καὶ εὔτολμον.

— Μυλόρδ, εἶπε, μὲ τὸ ἑκατομμύριον τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἄλλοι θὰ ἐμεταχειρίζοντο ἴσως εἰς διαπραγματεύσεις, θὰ συμβουλεύσω τὸν βασιλέα νὰ στρατολογήσῃ δύω συντάγματα, νὰ ἐμβῇ διὰ τῆς Σκωτίας τὴν ὁποίαν εἰρήνευσες, νὰ δώσῃ εἰς τὸν λαὸν ὅσας ἐλευθερίας ἡ ἐπανάστασις τοῦ ὑπεσχέθη, καὶ ἀκόμη ὅλας δὲν τὰς ἐφύλαξε. Θὰ τὸν συμβουλεύσω νὰ κυβερνήσῃ αὐτοπροσώπως τὸν μικρὸν τοῦτον στρατὸν, ὅστις θὰ ηὔξανε, μὴν ἀμφιβάλλῃς, καὶ νὰ ἐκτεθῇ εἰς θάνατον μὲ τὴν σημαίαν εἰς τὴν χεῖρα καὶ τὸ ξίφος εἰς τὴν θήκην, λέγων· «Ἄγγλοι! ἰδοὺ, τρίτον βασιλέα τῆς γενεᾶς μου φονεύετε· συλλογισθῆτε τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ!»

Ὁ Μὼγκ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐσυλλογίσθη ὀλίγας στιγμάς.

— Ἂν ἐπετύγαινεν, εἶπε, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπίθανον μὲν, ἀλλ' ὄχι ἀδύνατον, διότι τίποτε εἰς τὸν κόσμον τοῦτον δὲν εἶναι ἀδύνατον, τί θὰ τὸν ἐσυμβούλευες;

— Νὰ συλλογισθῇ ὅτι διὰ τῆς θελήσεως τοῦ Θεοῦ ἔχασε τὸ στέμμα του, ἀλλ' ὅτι διὰ τῆς καλῆς θελήσεως τῶν ἀνθρώπων τὸ ἐξαναπέκτησεν.

Εἰρωνικὸν μειδίαμα ἐφάνη εἰς τὰ χείλη τοῦ Μὼγκ.

— Κατὰ δυστυχίαν, κύριε, εἶπεν, οἱ βασιλεῖς δὲν εἶναι φίλοι τῶν καλῶν συμβουλῶν.

— Ἀ! μυλόρδ, Κάρολος ὁ Β' δὲν εἶναι βασιλεὺς, ἐπανέλαβεν ὁ Ἄθως χαμογελῶν καὶ αὐτὸς, ἀλλ' εἰς τρόπον πολλὰ δια φορετικὸν τοῦ Μὼγκ.

— Ἔλα, κύριε κόμη, ἂς ὁμιλήσωμεν μὲ συντομίαν. ... Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐπιθυμία σου· δὲν εἶναι ἀλήθεια;

Ὁ Ἄθως ἔκλινε τὴν κεφαλήν.

— Θὰ δώσω διαταγὴν νὰ μεταφέρουν ὅπου θέλεις τὰ δύω βαρέλια. Ποῦ κατοικεῖς, κύριε; εἶπεν ὁ Μὼγκ.

— Εἰς μικρόν τι χωρίον, πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ, Ἐξοχώτατε.

— Ὦ! γνωρίζω τὸ χωρίον τοῦτο· συνίσταται ἀπὸ πέντε ἢ ἓξ οἰκίας· δὲν εἶναι ἀλήθεια;

— Μάλιστα. Ἐγὼ λοιπὸν κατοικῶ εἰς τὴν πρώτην τῶν οἰκιῶν τούτων· δύω δικτυοποιοὶ κατοικοῦν μαζί μου, καὶ ἡ λέμβος αὐτῶν μ'ἔφερεν εἰς τὴν ξηράν.

— Ἀλλὰ τὸ ἐδικόν σου πλοῖον, κύριε;

— Τὸ πλοῖόν μου εἶναι ἀγκυροβολημένον ἐν τέταρτον μιλλίου μακρὰν τῆς ξηρᾶς καὶ μὲ περιμένεις

— Δὲν σκοπεύεις ὅμως ν' ἀναχωρήσῃς ἀμέσως;

— Μυλὸρδ, θὰ δοκιμάσω ἄλλην μίαν φορὰν ἀκόμη νὰ καταπείσω τὴν Ἐξοχότητά Σου.

— Δὲν θὰ τὸ κατορθώσῃς, ἐπανέλαβεν ὁ Μώγκ. Συμφέρει ὅμως ν' ἀναχωρήσῃς ἀπὸ Νιουκάστλε χωρὶς ν' ἀφήσῃς τὴν παραμικρὰν ὑποψίαν τῆς διαβάσεώς σου, ἥτις νὰ ἠμπορῇ νὰ σὲ βλάψῃ ἢ νὰ μὲ βλάψῃ. Αὔριον, οἱ ἀξιωματικοί μου φρονοῦν ὅτι ὁ Λαμπὲρτ θὰ μὲ κτυπήσῃ. Ἐγὼ ἀπ' ἐναντίας ἐγγυῶμαι ὅτι δὲν θὰ σεισθῇ ἀπὸ τὸν τόπον του. Κατ' ἐμὲ, τοῦτο εἶναι ἀδύνατον. Ὁ Λαμπὲρτ ὁδηγεῖ στρατὸν χωρὶς ἀρχὰς ὁμογενεῖς, καὶ στρατὸς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ μὲ στοιχεῖα παρόμοια. Ἐγὼ ἐδίδαξα τοὺς στρατιώτας μου νὰ καθυποβάλουν τὴν ἐξουσίαν μου εἰς ἐξουσίαν ἀνωτέραν· ὅθεν καὶ μετ' ἐμὲ, περὶ ἐμὲ, ὑπ' ἐμὲ, κάτι ἠμποροῦν νὰ πράξουν. Ἐκ τούτου προέρχεται ὅτι, ἂν ἐγὼ ἀποθάνω, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ συμβῇ, ὁ στρατός μου δὲν θὰ παραλύσῃ ἀμέσως· ἐκ τούτου προέρχεται ὅτι, ἂν ποτε θελήσω νὰ λείψω, παραδείγματος χάριν, καθὼς καὶ λείπω ἐνίοτε, δὲν θὰ συμβῇ εἰς τὸ στρατόπεδον οὔτε σκιὰ ἀνησυχίας καὶ ἀταξίας. Ἐγὼ εἶμαι ὁ μαγνήτης, ἡ συμπαθητικὴ καὶ φυσικὴ τῶν Ἀγγλων δύναμις. Ὅλους ὅσους διεσπαρμένους στρατιώτας ἀποστέλλουν κατ' ἐμοῦ, θὰ τοὺς ἑλκύσω πρὸς τὸ μέρος μου. Ὁ Λαμπὲρτ κυβερνᾷ τὴν στιγμὴν ταύτην δεκαοκτὼ χιλιάδας λειποτακτῶν. Ἀλλὰ δὲν ἀνέφερα τοῦτο εἰς τοὺς ἀξιωματικούς μου, καὶ ἐννοεῖς διατί. Τίποτε δὲν εἶναι ὠφελιμώτερον εἰς τὸν στρατὸν, παρὰ τὴν προσδοκίαν προσεχοῦς μάχης· ὅλοι τότε μένουν ἄγρυπνοι, ὅλοι εἶναι προφυλακτικοί. Τὸ λέγω εἰς σὲ, ὥστε νὰ μείνῃς ἥσυχος. Μὴ βιάζεσαι λοιπὸν νὰ περάσῃς τὴν θάλασσαν· ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν κάτι νέον θὰ ἔχωμεν, ἢ τὴν μάχην ἢ τὸν συμβιβασμόν. Τότε, ἐπειδὴ μ' ἔκρινες τίμιον ἄνθρωπον, καὶ μοῦ ἐνεπιστεύθης τὸ μυστικόν σου, καὶ ἐπειδὴ ἔχω νὰ σ' εὐχαριστήσω διὰ τὴν ἐμπιστοσύνην ταύτην, ἢ ἔρχομαι νὰ σ' ἐπισκεφθῶ ἢ σὲ προσκαλῶ πλησίον μου. Μὴν ἀναχωρήσῃς λοιπὸν πρὶν σὲ εἰδοποιήσω, σὲ παρακαλῶ καὶ πάλιν.

— Σοῦ τὸ ὑπόσχομαι, στρατηγὲ, ἀνέκραξεν ὁ Ἄθως κυριευθεὶς ἀπὸ τόσον μεγάλην χαρὰν, ὥστε, μ' ὅλην του τὴν προφύλαξιν, δὲν ἠμπόρεσε νὰ ἐμποδίσῃ τοῦ νὰ φανῇ σπινθὴρ αὐτῆς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ὁ Μὼγκ ἐπρόφθασε καὶ εἶδε τὴν φλόγα ταύτην, καὶ τὴν ἔσβυσεν εὐθὺς δι' ἑνὸς τῶν σιγαλῶν ἐκείνων μειδιαμάτων, τὰ ὁποῖα διέκοπταν πάντοτε εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ συνομιλοῦντας ὅσον δρόμον ἐνόμιζαν ὅτι ἔκαμαν εἰς τὰ μυστήρια τῆς διανοίας του.

— Τὸ λοιπὸν, μυλὸρδ, εἶπεν ὁ Ἄθως, ὀκτὼ ἡμερῶν προθεσμίαν μοῦ δίδεις;

— Ὀκτὼ ἡμερῶν, μάλιστα, κύριε.

— Καὶ κατὰ τὰς ὀκτὼ αὐτὰς ἡμέρας τί νὰ κάμω;

— Ἂν συμβῇ μάχη, στάσου μακράν, σὲ παρακαλῶ. Γνωρίζω ὅτι οἱ Γάλλοι εἶναι περίεργοι εἰς τὰ τοιαῦτα εἴδη τῶν διασκεδάσεων· θὰ θελήσῃς νὰ ἰδῇς πῶς πολεμοῦμεν, καὶ ἠμπορεῖς νὰ σύρῃς ἐπάνω σου κάμμίαν περιπλανωμένην σφαῖραν· οἱ Σκῶτοί μας πυροβολοῦν πολὺ κακὰ, καὶ δὲν θέλω, ἄρχων ἀξιότιμος, ὡς σὺ, νὰ ἐπανέλθῃ πληγωμένος εἰς τὴν γῆν τῆς Γαλλίας. Δὲν θέλω τέλος πάντων νὰ βιασθῶ νὰ στείλω εἰς τὸν ἡγεμόνα σου τὸ ἑκατομμύριόν του, ἀφεθὲν ἀπὸ σέ· διότι τότε θὰ εἰποῦν, καὶ δικαίως, ὅτι ἐγὼ πληρόνω τὸν ἀντιποιούμενον τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας νὰ πολεμῇ κατὰ τοῦ κοινοβολίου. Πήγαινε λοιπὸν, κύριε, καὶ ἂς γείνῃ καθὼς ἐσυμφωνήσαμεν.

— Ἀ! μυλὸρδ, εἶπεν ὁ Ἄθως, ποία χαρὰ δι' ἐμὲ, ἂν δυνηθῶ νὰ εἰσχωρήσω πρῶτος εἰς τὴν εὐγενῆ καρδίαν τὴν πάλλουσαν ὑπὸ τὸν μανδύαν τοῦτον!

— Νομίζεις λοιπὸν μὲ τὰ ὅλα σου ὅτι ἔχω μυστικά; εἶπεν ὁ Μὼγκ χωρὶς ν' ἀλλάξῃ τὴν σχεδὸν εὔθυμον ἔκφρασιν τοῦ προσώπου του. Αἴ! κύριε, καὶ ποῖα μυστικὰ θέλεις νὰ ἦναι εἰς τὴν κενὴν κεφαλὴν γρατιώτου; Εἶναι ἀργὰ ὅμως, καὶ τὸ φανάριον εἶναι ἕτοιμον νὰ σβεσθῇ· ἂς φωνάξωμεν τὸν ἄνθρωπόν μας.

— Αἴ! ἐφώναζε γαλλιστὶ ὁ Μὼγκ πλησιάζων πρὸς τὴν κλίμακα, αἴ! ἁλιεῦ!

Ὁ ἁλιεὺς, ναρκωθεὶς ἀπὸ τὴν δρόσον τῆς νυκτὸς, ἀπεκρίθη μὲ βραχνὴν φωνὴν ἐρωτῶν τί τὸν ἤθελαν.

— Πήγαινε ἕως τὸ φυλακεῖον, εἶπεν ὁ Μὼγκ, καὶ πρόσταξε τὸν ἐπιλοχίαν ἐξ ὀνόματος τοῦ στρατηγοῦ Μὼγκ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ἀμέσως.

Ἡ παραγγελία αὕτη ἦτον εὔκολον νὰ ἐκτελεσθῇ, διότι ὁ ἐπιλοχίας, πολυπραγμονῶν διὰ τὴν παρουσίαν τοῦ στρατηγοῦ εἰς τὸ ἔρημον ἐκεῖνο μοναστήριον, εἶχε πλησιάσει ὀλίγον κατ' ὀλίγον, καὶ εὑρίσκετο ὀλίγα βήματα μακρὰν τοῦ ἁλιέως.

Ἡ διαταγὴ τοῦ στρατηγοῦ ἔρθασε λοιπὸν ἀπ' εὐθείας εἰς αὐτὸν, ὥστε ἔδραμεν ἀμέσως.

— Λάβε ἕνα ἵππον καὶ δύω ἀνθρώπους, εἶπεν ὁ Μώγκ.

— Ἕνα ἵππον καὶ δύω ἀνθρώπους; ἐπανέλαβεν ὁ ἐπιλοχίας.

— Ναί, εἶπεν ὁ Μώγκ. Ἔχεις τὰ μέσα νὰ προμηθευθῇς ἵππον μὲ σαμμάριον ἢ μὲ κοφίνια;

— Ἀναμφιβόλως, ἑκατὸν βήματα μακρὰν ἀπεδῶ, εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Σκώτων.

— Πολὺ καλά.

— Τί νὰ κάμω τὸν ἵππον, στρατηγέ;

— Κύτταξε.

Ὁ ἐπιλοχίας κατέβη τὰς τρεῖς ἢ τέσσαρας βαθμίδας, αἱ ὁποῖαι τὸν ἐχώριζαν ἀπὸ τὸν Μὼγκ, καὶ ἐφάνη ὑπὸ τὴν καμάραν.

— Βλέπεις ἐκεῖ κάτω, εἶπεν ὁ Μὼγκ, ὅπου εἶναι ἐκεῖνος ὁ κύριος;

— Ναί, στρατηγέ μου.

— Βλέπεις ἐκεῖνα τὰ δύω βαρέλια;

— Μάλιστα, τὰ βλέπω.

— Εἶναι δύω βαρέλια περιέχοντα, τὸ μὲν πυρίτιδα, τὸ δὲ σφαῖρας. Θέλω νὰ μεταφέρω τὰ βαρέλια ταῦτα εἰς τὸ μικρὸν χωρίον, τὸ κείμενον εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, τὸ ὁποῖον σκοπεύω νὰ καταλάβω αὔριον διὰ διακοσίων ὁπλοφόρων. Ἐννοεῖς ὅτι ἡ παραγγελία εἶναι μυστικὴ, διότι εἶναι στρατήγημα τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς καλῆς ἐκβάσεως τῆς μάχης.

— Ὦ! στρατηγέ μου, ἐμουρμούρισεν ὁ ἐπιλοχίας.

— Πολὺ καλά. Κάμε λοιπὸν νὰ φορτωθοῦν τὰ βαρέλια ταῦτα εἰς τὸν ἵππον, καὶ νὰ τὰ συνοδεύσετε δύω ἄνθρωποι καὶ σὺ ἕως τὴν οἰκίαν τοῦ εὐγενοῦς τούτου, ὅστις εἶναι φίλος μου. Ἀλλὰ, καταλαμβάνεις, δὲν πρέπει νὰ τὸ γνωρίζῃ κάνείς.

— Θὰ ἐδιάβαινα ἀπὸ τὸν βάλτον, ἂν ἐγνώριζα τὸν δρόμον, εἶπεν ὁ ἐπιλοχίας.

— Τὸν γνωρίζω ἐγὼ, εἶπεν ὁ Ἄθως. Δὲν εἶναι πλατὺς, ἀλλ' εἶναι στερεὸς, διότι περᾷ ἐπάνω εἰς πασσάλους, καὶ, μ' ὀλίγην προφύλαξιν, φθάνομεν ἀσφαλῶς.

— Κάμε ὅπως σὲ διατάξῃ ὁ ἱππότης ἐδῶ, εἶπεν ὁ Μώγκ.

— Ὦ! ὦ! τὰ βαρέλια εἶναι βαρέα, εἶπεν ὁ ἐπιλοχίας προσπαθήσας ν' ἀνασηκώσῃ τὸ ἕν.

— Ζυγίζουν τετρακοσίας λίτρας τὸ καθὲν, ἂν περιέχουν ὅ,τι πρέπει νὰ περιέχουν· δὲν εἶναι ἀλήθεια, κύριε;

— Ἐπάνω κάτω, εἶπεν ὁ Ἄθως.

Ὁ ἐπιλοχίας ἐπῆγε νὰ φέρῃ τὸν ἵππον καὶ τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Μὼγκ, μείνας μόνος μὲ τὸν Ἄθωνα, ἔδειξεν ὅτι δὲν ἤθελε νὰ ὁμιλῇ εἰμὴ περὶ πραγμάτων ἄλλων, καὶ τοι ἐξετάζων μὲ ἀδιαφορίαν τὸ ὑπόγειον. Ἔπειτα, ἀκούων τὰ πατήματα τῶν ἵππων·

— Σὲ ἀφίνω μὲ τοὺς ἀνθρώπους σου, κύριε, εἶπε, καὶ ἐπιστρέφω εἰς τὸ στρατόπεδον. Εἴσαι εἰς ἀσφάλειαν.

— Θὰ σ' ἐξαναϊδῶ λοιπὸν, μυλόρδ; ἠρώτησεν ὁ Ἄθως.

— Τὸ εἴπαμεν, κύριε, καὶ μὲ παλλὴν εὐχαρίστησιν.

Ὁ Μὼγκ ἔδωκε τὴν δεξιὰν εἰς τὸν Ἄθωνα.

— Ἀ! μυλὸρδ, ἂν ἤθελες!.. ἐμουρμούρισεν ὁ Ἄθως.

— Σιωπὴ, κύριε, εἶπεν ὁ Μὼγκ, ἐσυμφωνήσαμεν νὰ μὴν ὁμιλήσωμεν πλέον περὶ τούτου.

Καὶ, χαιρετήσας τὸν Ἄθωνα, ἀνέβη, ἀπαντήσας εἰς τὸ μέσον τῆς κλίμακος τοὺς καταβαίνοντας ἀνθρώπους του. Δὲν εἶχεν ἀκόμη προχωρήσει εἴκοσι βήματα ἐκτὸς τοῦ μοναστηρίου, ὅταν μικρὸν σφύριγμα, μακρυνὸν καὶ διαρκὲς, ἠκούσθη. Ὁ Μὼγκ ἀνώρθωσε τὰ αὐτία, ἀλλὰ, μὴ βλέπων πλέον τίποτε καὶ μὴ ἀκούων πλέον τίποτε, ἠκολούθησε τὸν δρόμον του. Ἐνθυμήθη τότε τὸν ἁλιέα, καὶ τὸν ἐζήτησε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀλλ' ὁ ἁλιεὺς ἔγειναν ἄφαντος. Ἂν εἶχε παρατηρήσει ὅμως μὲ περισσοτέραν προσοχὴν, θὰ ἔβλεπε τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, σκυμμένον προὐὐιτα, γλιστροῦντα ὡς ὄφιν εἰς τὰς πέτρας, καὶ ἀφανιζόμενον εἰς τὴν ὁμίχλην ἐπάνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ βάλτου. Θὰ ἔβλεπεν ἐπίσης, ἂν ἐκύτταζε διὰ τῆς ὁμίχλης αὐτῆς, θέαμα ἱκανὸν νὰ ἑλκύσῃ ὅλην τὴν προσοχήν του· τὰ κατάρτια δηλαδὴ τοῦ ἁλιευτικοῦ πλοιαρίου, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀλλάξει θέσιν, καὶ εὑρίσκετο τότε πλησιέστερα εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ.

Ἀλλ' ὁ Μὼγκ δὲν εἶδε τίποτε, καὶ, φρονῶν ὅτι δὲν εἶχέ τι νὰ φοβηθῇ, ἐμβῆκεν εἰς τὴν ἔρημον λιθόστρωτον ὁδὸν, τὴν φέρουσαν εἰς τὸ στρατόπεδον. Τότε ἡ αἰφνιδία ἔλλειψις τοῦ ἁλιέως τοῦ ἐφάνη παράξενος, καὶ ὑποψία πραγματικὴ ἄρχισε νὰ πολιορκῇ τὸν νοῦν του. Εἶχε θέσει ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἄθωνος τὴν μόνην στρατιωτικὴν δύναμιν ἥτις ἠδύνατο νὰ τὸν προστατεύσῃ· εἶχε δὲ ὁλόκληρον μίλλιον νὰ περιπατήσῃ προτοῦ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ στρατόπεδον.

Ἡ ὁμίχλη ηὔξανε μὲ τοσαύτην πυκνότητα, ὥστε μόλις ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ κάνεὶς τὰ πράγματα δέκα βήματα μακράν.

Τοῦ ἐφάνη τότε ὅτι ἤκουσε κρότον, ὡς κωπίου κτυποῦντος κωφὰ τὸν βάλτον εἰς τὰ δέξιά του.

— Τίς εἶ; ἐφώναξεν.

Ἀλλὰ κάνεὶς δὲν ἀπεκρίθη. Τότε ἐγέμισε τὸ πιστόλιον, ἔβγαλε τὸ ξίφος καὶ ἐτάχυνε τὸ βῆμα, χωρὶς μολαταῦτα νὰ θελήσῃ νὰ προσκαλέσῃ τινὰ εἰς βοήθειαν. Ἡ πρόσκλησις αὕτη, τῆς ὁποίας δὲν ἔβλεπε προφανῶς τὴν ἀνάγκην, τοῦ ἐφαίνετο ἀναξία αὐτοῦ.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΚΑΛΔΕΡΩΝ

Ο ΑΥΛΙΚΟΣ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

Ὑπὸ Ἐ. Λ. Βούλβερ.

Μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ

Ὑπὸ * * *

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Προθάλαμος.

Τὸ τραγικὸν καὶ κωμικὸν ἐνταύτῳ τῆς αὐλικῆς ῥαδιουργίας δρᾶμα, τοῦ ὁποίου πρώτιστον θέατρον ὑπῆρξεν ἡ Ἱσπανία ἀφότου ἐβασίλευαν ἐκεῖ οἱ ἡγεμόνες τοῦ αὐςριακοῦ οἴκου, ἔφθασεν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς τελειότητος, κατά τε τὴν περιπλοκὴν τῶν ἐπεισοδίων καὶ τὴν λαμπρότητα τῆς παραστάσεως, ἐπὶ τῆς βασιλείας Φιλίππου τοῦ Γ'. Ὁ μονάρχης οὗτος, ἀνὴρ ἀσθενὴς, ῥάθυμος, δεισιδαίμων, κατέλιπε τὰς ἡνίας τῆς κυβερνήσεως εἰς χεῖρας τοῦ δουκὸς τῆς Λέρμης. Οὗτος δὲ πάλιν, πρᾶος, εὐπρόσιτος, ἐπιδεικτικὸς, καὶ μέχρις ἀναισχυντίας ἔκδοτος εἰς τὴν διαφθορὰν, παρεχώρησε τὴν οὕτως ἀποκτηθεῖσαν ἐξουσίαν του εἰς τὸν Ῥοδερῖκον Καλδερῶνα, ἄνδρα ἀφανοῦς μὲν καταγωγῆς, εὔτολμον δὲ καὶ ἐπιτήδειον, εὐνοηθέντα καὶ προικισθέντα ἐπίσης ἀπὸ τὴν φύσιν καὶ τὴν τύχην. Ἀλλ' ἂν καὶ σπάνια ἦσαν τὰ προτερήματά του ταῦτα, ὁ Καλδερὼν δὲν ἐχρεώστει τόσον εἰς αὐτὰ τὴν τύχην του, ὅσον εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ θρησκευτικοῦ καταδιωγμοῦ, τοῦ ὁποίου ἐδείχθη θιασώτης καὶ πρόμαχος. Ἱκανὰ ἔτη πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς παρούσης ἱστορίας, ὁ βασιλεὺς καὶ τὸ δικαστήριον τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως εἶχαν ἀποφασίσει τὸν γενικὸν ὀστρακισμὸν τῶν *Μαυρίσκων*, τῶν ἀπογόνων δηλαδὴ τῶν μωαμεθανῶν Ἀράβων, ἀποτελούντων τότε τὴν πλουσιωτέραν, ἐνεργητικωτέραν καὶ βιομηχανικωτέραν μερίδα τοῦ ἱσπανικοῦ λαοῦ.

— Προτιμῶ, ἔλεγεν ὁ δεισιδαίμων βασιλεὺς (καὶ τοὺς λόγους τοὺς τούτους ἐπευφήμει μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἡ ἐκκλησία), προτιμῶ νὰ ἐρημώσω καλήτερα τὸ βασίλειόν μου, παρὰ νὰ ὑποφέρω νὰ κατοικῆται ἀπὸ ἕνα μόνον τῶν ἀπίστων.

Τὴν ὁλεθρίαν ταύτην πολιτικὴν, ἥτις ἐστέρησε τὴν Ἱσπανίαν ἀπὸ τοὺς πολυτιμοτέρους τῶν κατοίκων της, παρεδέχθη ὁ δοὺξ τῆς Λέρμης μὲ τὸν ζῆλον εὐσεβοῦς καθολικοῦ, ἐποφθαλμιῶντος τὸ ἀξίωμα τοῦ καρδιναλίου, τὸ ὁποῖον μετὰ ταῦτα ἀπῆλαυσεν. Ὁ Καλδερὼν ὅμως τὴν ἐνηγκαλίσθη μὲ τοσαύτην ὁρμὴν, δραστηριότητα, ἐπιμονὴν, καὶ μὲ τοιαύτην περὶ τὸ μῖσος ὀξυδέρκειαν καὶ ἀγχίνοιαν, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι δὲν ἐκινεῖτο τόσον ἀπὸ θρησκευτικὴν μισαλλοδοξίαν, ὅσον ἀπὸ αἴσθημα προσωπικῆς ἐκδικήσεως.

Ὁ εἰς τὸ ἀγαθὸν τοῦτο ἔργον ἀνένδοτος ζῆλός του εἴλκυσεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν εὔνοιαν τοῦ βασιλέως Φιλίππου· ὑπεστήριζε δὲ τοὺς ἀγῶνάς του ἡ φιλία, ὄχι μόνον τοῦ δουκὸς τῆς Λέρμης, ἀλλὰ καὶ τοῦ μοναχοῦ Λουδοβίκου Ἀλιάγα, περιφήμου Ἰησουΐτου καὶ πνευματικοῦ τοῦ βασιλέως.

Ἀναριθμήτους ζημίας καὶ συμφορὰς ἐπροξένησεν ἡ τοιαύτη βάρβαρος σταυροφορία, διότι καὶ τὰ βασιλικὰ εἰσοδήματα ἔφθειρε, καὶ τὰ τῶν πρώτων εὐγενῶν ἠλάττωσεν ἐπαισθητῶς, ἀφοῦ ἔλειψαν οἱ καλλιεργοῦντες τὰ κτήματα αὐτῶν φιλόπονοι καὶ εὐφυεῖς Μαῦροι· ὅθεν καὶ ἠγέρθη γενικὸν καὶ ἄσπονδον μῖσος κατὰ τοῦ Καλδερῶνος. Ἀλλ' ἡ σπανία ἐπιτηδειότης του, ἡ ἀκάματος δραστηριότης καὶ ἡ περὶ τὰς ῥαδιουργίας ἀμίμητος ἱκανότης του, ὄχι μόνον διεστήρησαν, ἀλλὰ καὶ ηὔξησαν ἔτι μᾶλλον τὴν δύναμίν του.

Ὁ βασιλεὺς, ἂν καὶ εὑρίσκετο εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας, ἦτον εἰς ἄκρον φιλάσθενος, καὶ δὲν εἶχεν ἐλπίδας μακροβιότητος. Ὁ Καλδερὼν λοιπὸν, ἐνῷ ἔχαιρεν ἤδη τὴν εὔνοιαν τοῦ βασιλεύοντος μονάρχου, ἐπάσχισε ν' ἀποκτήσῃ συγχρόνως τὴν φιλίαν καὶ οἰκειότητα τοῦ ἐπιδόξου διαδόχου τοῦ στέμματος. Κατὰ τοῦτο δὲ, ἐπροσποιεῖτο ὅτι ἐνέδιδεν εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ τοῦ βασιλέως· διότι Φίλιππος ὁ Γ' ἐφοβεῖτο πολὺ τὴν φιλοδοξίαν τοῦ υἱοῦ του, ἥτις θὰ ἦτον τῷ ὄντι τὰ μέγιστα ἐπίφοβος ἂν δὲν ἐστρέφετο πρὸς τὰς ἡδονὰς καὶ τὴν ἀσωτείαν. Ἐνόμισε λοιπὸν φρόνιμον ὁ βασιλεὺς οὗτος νὰ ἔχῃ πλησίον τοῦ υἱοῦ του ἄνδρα ἀφωσιωμένον εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον· ἡ δὲ εὐσεβής του συνείδησις δὲν τὸν ἤλεγχεν ἂν ὁ πιστός του οὗτος ἐσυμμερίζετο, ὡς ἐλέγετο, καὶ ἐνεθάρρυνεν ἴσως, τὰς κακὰς ὀρέξεις τοῦ βασιλόπαιδος· διότι, ὅσον ὀλιγώτερον δημοτικὸς ἐγίνετο οὗτος, τόσον ἰσχυρότερος ἦτον ὁ βασιλεύς.

Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, ἐσχηματίσθη σκευωρία ἰσχυρὰ κατὰ τοῦ δουκὸς τῆς Λέρμης καὶ τοῦ Ροδερίκου Καλδερῶνος εἰς μέρος ὅπου ὀλιγώτερον ἠδύνατο νὰ προληφθῇ. Ὁ *καρδινάλιος δουξ*, ἐπιθυμῶν βεβαίως νὰ στερεώσῃ καὶ νὰ διαιωνίσῃ τὴν ἐξουσίαν του, διώρισε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, δοῦκα τῆς Οὐζέδης, εἰς θέσιν χορηγοῦσαν εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα καὶ τὴν εὐκολίαν νὰ βλέπῃ συνεχῶς τὸν βασιλέα. Γοητευθεὶς ὅμως ὁ νέος οὗτος ἀπὸ τὰ θέλγητρα τῆς ἐξουσίας, ἠθέλησε νὰ ὠφεληθῇ διαμιᾶς ἀπὸ τὴν περίστασιν ταύτην, καὶ συνέλαβε τὸν σκοπὸν νὰ διαδεχθῇ ζῶντα εἰσέτι τὸν πατέρα του. Τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου ἔβλεπεν εὔκολον ἂν δὲν ἀντιπαρετάττετο κατ' αὐτοῦ ἡ ἱκανότης καὶ ἡ ἀγρυπνία τοῦ Καλδερῶνος, τὸν ὁποῖον ἀπεστρέφετο ὡς ἀντίζηλον, κατεφρόνει ὡς νεόπλουτον καὶ ἐφοβεῖτο ὡς ἐχθρόν.

Ἔφθασαν ταχέως εἰς γνῶσιν τοῦ Φιλίππου αἱ μεταξὺ τῶν δύω τούτων φατριῶν ἔριδες· ἀλλὰ, κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ἱσπανικῆς του πολιτικῆς, ἀντὶ νὰ τὰς κατευνάσῃ, ἐφρόντισε πῶς νὰ ὠφεληθῇ, ἀντιπαρατάττων τὴν μίαν κατὰ τῆς ἄλλης. Καὶ ὁ μὲν Καλδερὼν, ἂν καὶ εἰς ἄκρον ἰσχυρὸς, δὲν ἐτόλμησε νὰ ζητήσῃ ἀναφανδὸν τὴν καταστροφὴν τοῦ δουκὸς τῆς Οὐζέδης· ὁ δὲ δοῦξ οὗτος, τολμηρότερος ὤν, ἴσως δὲ καὶ ἁπλούστερος, ἐμβῆκεν εἰς μυρίας ῥαδιουργίας, θηρεύων τὴν πτῶσιν τοῦ πρώτου τῶν εὐνοουμένων τοῦ βασιλέως.

Ἐπειδὴ ὁ Καλδερὼν ἐπεφορτίζετο μὲ συχνὰς ἀποστολὰς εἰς διάφορα μέρη, καὶ τελευταῖον συνέβη νὰ μεταβῇ εἰς Πορτουγαλλίαν, ὁ δοῦξ τῆς Οὐζέδης ηὗρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἑλκύσῃ περισσότερον τὴν βασιλικὴν ἐμπιστοσύνην, ἐνῷ ὁ ἀντίζηλος αὐτοῦ, ἐνασχολούμενος ἰδίως εἰς τὴν θεραπείαν τοῦ βασιλόπαιδος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἤλπιζε τὴν εἰς τὸ μέλλον στερέωσιν τῆς ἐξουσίας του, ἠναγκάζετο νὰ μὴ προσέχῃ, καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του, εἰς τὰς κατ' αὐτοῦ ῥαδιουργίας τοῦ ἐχθροῦ του. Ἴσως μάλιστα αὐτὴ ἡ ὑπεροχὴ τῆς ἱκανότητός του ἔκαμνε τὸν Καλδερῶνα νὰ περιφρονῇ τὰς σκευωρίας τοῦ δουκὸς, ὅστις, ἂν καὶ δὲν ἦτον παντάπασιν ἄμοιρος αὐλικῆς ἐμπειρίας, ἐφαίνετο πάντη ἀλλότριος τῶν χρεῶν ἐκείνων τοῦ ὑπουργοῦ, εἰς τὰ ὁποῖα συνίσταντο καὶ ἡ φιλοδοξία καὶ ἡ ἰσχὺς τοῦ ἄλλου.

Τοιαύτη ἦτον ἡ κατάστασις τῶν κομμάτων εἰς τὴν αὐλὴν Φιλίππου τοῦ Γ', καθ' ὃν καιρὸν ἀρχίζει ἡ παροῦσα ἱστορία εἰς τὸν προθάλαμον τοῦ Ροδερίκου Καλδερῶνος.

— Αὐτὸ δὰ πλέον δὲν ὑποφέρεται, εἶπεν ὁ Φῆλιξ Δεκάστρος, γέρων εὐγενὴς, τοῦ ὁποίου ἡ πονηρὰ φυσιογνωμονία καὶ τὸ μικρὸν ἀνάστημα ἐμαρτύρουν τὴν καθαρότητα τοῦ αἵματος καὶ τὴν ἀρχαιότητα τῆς καταγωγῆς.

— Σωστὰ τρία τέταρτα τῆς ὥρας καὶ πέντε λεπτὰ περιμένω νὰ μὲ ἀκροασθῇ ἄνθρωπος, τοῦ ὁποίου ἄλλοτε τιμὴ θὰ ἦτον ἂν τὸν ἐπρόσταζα νὰ προσκαλέσῃ τὸ ὄχημά μου, εἶπεν ὁ Διέγος Σαρμιέντος Μενδόζας.

— Ἂν τοῦτο, ἄρχοντές μου, σᾶς πειράζῃ τόσον, διατί ἔρχεσθε καθόλου; Νομίζω ὅτι ὁ κύριος Ροδερίκος δὲν ἔχει ποσῶς ἀνάγκην τῆς ὑπηρεσίας σας.

Τὰς λέξεις ταύτας ἐπρόφερε μὲ θυμὸν εὐγενὴς καὶ εὐειδὴς νέος, τοῦ ὁποίου τὸ ὁρμητικὸν καὶ εὐερέθιστον ἦθος ἐφανερώθη αἴφνης διὰ τῶν ὀργίλων χειρονομιῶν καὶ κινημάτων του, ἀσυνήθων ὅλως εἰς τοὺς συμπολίτας του. Ὁ νέος οὗτος ποτὲ μὲν ἐπεριπάτει ἀσκόπως, μὲ μεγάλα καὶ ἄνισα βήματα, εἰς τὰ διάφορα δωμάτια, ἀδιαφορῶν ἂν, διαβαίνων, ἔσπρωχνε πολλοὺς τῶν ἀγερώχων ἐκείνων εὐγενῶν συνομιλοῦντας, ἢ ἂν πολλὰ θυμώδη βλέμματα εἵλκυεν ἐπάνω του· ποτὲ δὲ ἔστεκε διαμιᾶς, ὕψονε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐμουρμούριζεν, ἔσυρε τὸ φόρεμά του, ἔπαιζε μὲ τὸν ζωστῆρα τοῦ ξίφους του· ἢ, στρεφόμενος ἀποτόμως πρὸς τοὺς εὑρισκομένους πλησίον του, ὅπου ἔβλεπε νὰ γίνωνται παρατηρήσεις περὶ τῆς παραδόξου διαγωγῆς του, εἰς πολλὰς εὐγενεῖς παρειὰς ἀνέβαζε τὸ αἷμα διὰ τοῦ βλοσυροῦ του βλέμματος, ἐμφαίνοντος δυσπιστίαν καὶ περιφρόνησιν συγχρόνως. Εὔκολον δὲ ἦτον νὰ μαντεύσῃ ἕκαστος ὅτι ὁ στρατιώτης οὗτος ἀνῆκεν εἰς τὴν προπετῆ, τὴν κενόδοξον, τὴν νέαν τέλος πάντων γενεὰν, ἥτις ἀπὸ τὸ παραμικρὸν συνειθίζει νὰ ἐξάπτεται, καὶ νὰ προκαλῇ ἔριδας.

Ὡστόσον, ὁ νέος οὗτος εἶχεν εὐγενῆ καὶ μεγάλα προτερήματα. Ξένος καὶ ἄγνωστος ὢν εἰς τὰς αὐλὰς, μεγίστην φήμην εἶχεν ἀποκτήσει εἰς τὰ στρατόπεδα, διὰ τὴν ἱπποτικήν του γενναιότητα καὶ τὴν ἀληθῶς ἀξιοθαύμαστον ἀνδρείαν του, ἥτις τὸν ἔκαμνεν ἐφαμίλλον τῶν εἰς τὰ δημώδη ἄσματα ὑμνουμένων παλαιῶν τῆς Ἱσπανίας ἡρώων. Ἦτον ἠὼς προαναγγέλλουσα μεσημβρίαν φλογερὰν καὶ ἑσπέραν ἔνδοξον. Ὠνομάζετο ὁ ἄνδρεῖος οὗτος ἀξιωματικὸς Μαρτῖνος Φονσέκας· κατήγετο δὲ ἀπὸ παλαιὰν, ἀλλὰ πτωχεύσασαν οἰκογένειαν, καὶ εἶχε μακράν τινα συγγένειαν μὲ τὸν δοῦκα τῆς Λέρμης. Κατὰ τὰς πρώτας τῆς νεότητός του ἡμέρας, ἐνομίζετο κληρονόμος πλουσίου τινὸς ἐκ μητρὸς θείου του, καὶ, μὲ τὴν προσδοκίαν ταύτην, ἂν καὶ παιδίον ἀκόμη, τὸν ἐπροσκάλεσεν ὁ καρδινάλιος δοῦξ εἰς τὴν αὐλήν. Ἐκεῖ ὅμως, ἡ τραχεῖα καὶ ἀπότομος παρρησία του προσέβαλε τόσον τὰς τυπικὰς, ὑποκρισίας τῆς αὐλῆς, δυσαρεστήσασα πολλάκις καὶ εἰς πολλὰ τὸν πρωθυπουργὸν, ὥστε ὁ παντοδύναμος οὗτος συγγενής του, παραιτήσας πᾶσαν περὶ προαγωγῆς αὐτοῦ εἰς Μαδρὶτ ἰδέαν, ἐσυλλογίζετο πῶς νὰ εὕρῃ εὐπρόσωπον ἀφορμὴν νὰ τὸν ἐξορίσῃ ἀπὸ τὴν αὐλήν. Κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, ὁ πλούσιος καὶ ἕως τότε ἄτεκνος θεῖός του, ἐλθὼν εἰς δεύτερον γάμον, ἀπέκτησε κληρονόμον. Ἔπαυσε λοιπὸν πᾶσα ἀνάγκη περιποιήσεως τοῦ νέου Μαρτίνου, καὶ ἐστάλη αἰφνιδίως πρὸς αὐτὸν διαταγὴ νὰ μεταβῇ παρευθὺς εἰς τὸν στρατὸν τῶν μεθορίων. Ἐκεῖ, ἡ μὲν ἀνδρεία του τὸν ἔκαμε ταχέως νὰ διακριθῇ, ἡ δὲ τιμιότης τοῦ χαρακτῆρός του ἐγίνετο πρόσκομμα εἰς τὴν προαγωγήν του. Ἱκανὰ ἔτη παρῆλθαν, καὶ, καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα, ἔμεινεν ὀπίσω πολλῶν ἄλλων, ἀσυγκρίτως καὶ κατὰ τὸ γένος καὶ κατὰ τὴν ἀξίαν κατωτέρων του. Πρὸ πολλῶν μηνῶν εἶχεν ἐλθεῖ εἰς Μαδρὶτ, νὰ καθυποβάλῃ καὶ συστήσῃ τὰ δικαιώματά του εἰς τὴν κυβέρνησιν· ἀλλ' ἀντὶ νὰ τύχῃ τοῦ ποθουμένου, ἦλθεν εἰς ῥῆξιν σοβαρὰν μὲ τὸν καρδινάλιον, καὶ διετάχθη ἀμέσως νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ στρατόπεδον. Ἐκεῖθεν, ἦλθε καὶ πάλιν εἰς Μαδρὶτ, ἀλλὰ ταύτην τὴν φορὰν σκοπὸν δὲν εἶχεν οὔτε δικαιώματα νὰ ἐπικαλεσθῇ, οὔτε προβιβασμοὺς νὰ ζητήσῃ.

Εἰς πᾶσαν ἄλλην χώραν παρὰ τὴν Ἱσπανίαν ἐπὶ τῆς βασιλείας Φιλίππου τοῦ Γ', ὁ Μαρτῖνος Φονσέκας ἔπρεπεν εὐκόλως νὰ ὑψωθῇ εἰς μεγάλα ἀξιώματα. Ἀλλὰ, καθὼς εἴπαμεν, τὰ προτερήματά του δὲν ἦσαν οὔτε κολάκων, οὔτε ὑποκριτῶν προτερήματα· ὅθεν καὶ μεγάλως ἠπόρησαν ὅσοι, γνωρίζοντες τὸν χαρακτῆρά του, τὸν εἶδαν εἰς τὸν προθάλαμον τοῦ Ροδερίκου Καλδερῶνος, κόμητος Ὀλίβα, μαρκησίου τῶν Ἑπτὰ Ἐκκλησιῶν, ἐξ ἀπορρήτων τοῦ βασιλέως, παρασίτου καὶ εὐνοουμένου τοῦ ἐπιδόξου διαδόχου τοῦ στέμματος.

— Διατί ἔρχεσθε καθόλου; ἐπανέλαβεν ὁ νέος ἀξιωματικός.

— Κύριε, ἀπεκρίθη μὲ μεγάλην σοβαρότητα ὁ εὐγενὴς Φῆλιξ Δεκάστρος, ἔχομεν ὑποθέσεις μὲ τὸν κύριον Ροδερίκον. Ἄνδρες ὡς ἡμεῖς πρέπει νὰ λαμβάνωμεν μέρος εἰς τὰ πράγματα τοῦ Κράτους, ἀδιάφορον ἀπὸ ποῖον διεξάγονται.

— Ὅπερ ἐστὶ, πρέπει νὰ σύρεσθε γονυπετῶς, ζητοῦντες συντάξεις καὶ ὑπουργήματα, καὶ νὰ διεξάγετε τὰ πράγματα τοῦ Κράτους ἐμβάπτοντες εἰς τὰ κιβώτια αὐτοῦ τὰς χεῖρας.

— Κύριε!... ἐψιθύρισεν ὀργίλως ὁ Δεκάστρος, ἐνῷ αἱ χεῖρές του ἔπαιζαν μὲ τὸν ζωστῆρα τοῦ ξίφους του.

— Ἐντροπή! εἶπε περιφρονητικῶς ὁ νέος, στρέφων πρὸς αὐτὸν τοὺς ὤμους.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἠνοίχθησαν τὰ δύω φύλλα τῆς θύρας, καὶ ἔπαυσε πᾶσα ὁμιλία, παρουσιασθέντος τοῦ Ροδερίκου Καλδερῶνος.

Ὁ τότε διάσημος οὗτος ἀνὴρ, ἀπὸ γραφέως ἰδιαιτέρου τοῦ δουκὸς τῆς Λέρμης, ὑψώθη εἰς τὸν βαθμὸν ὀνόματι μὲν γραμματέως ἢ ἐξ ἀπορρήτων τοῦ βασιλέως, πράγματι δὲ κυριάρχου τῆς Ἱσπανίας. Τοῦ ἀγαπητοῦ τούτου τῆς τύχης τέκνου ἡ γέννησις ἐκαλύπτετο ἀπὸ νέφη. Πολὺν καιρὸν ἐτήρησεν ἄκραν περὶ τούτου σιωπήν· ὅταν ὅμως εἶδεν ὅτι ἡ κοινὴ περιέργεια ἐπεχείρησε σπουδαίως ν' ἀνιχνεύσῃ τὴν καταγωγήν του, ἐφάνη αἰφνιδίως ὅτι ἔκαμνε τὴν ἀνάγκην φιλοτιμίαν, καὶ ἐκήρυξεν αὐθορμήτως ὅτι ὁ πατήρ του ἦτον ἁπλοῦς γραταιώτης ἀπὸ τὸ Βαλαδολίδ· ἐπροσκάλεσε μάλιστα εἰς Μαδρὶτ τὸν δυστυχῆ τοῦτον πατέρα, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὸν κατάλυμα ἐντὸς τοῦ παλατίου του. Ἡ τοιαύτη εἰλικρινὴς καὶ φρόνιμος διαγωγὴ ἀφώπλισε τὴν δυσμένειαν τῶν ἀνθρώπων, καθόσον ἀπέβλεπε τὸ γένος του· ἀλλ' ὅταν ὁ γέρων στρατιώτης ἀπέθανε, διεδόθη αἴφνης ἡ φήμη ὅτι, ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου του, ὡμολόγησε πῶς δὲν εἶχε κἀμμίαν συγγένειαν μὲ τὸν Καλδερῶνα, ἀλλ' ἔγεινεν ὄργανον ἀπάτης, χάριν τῆς ὁποίας ἀπήλαυσε κατὰ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν του μεγάλης περιθάλψεως· δὲν ἐγνώριζε δὲ πρὸς ποῖον σκοπὸν ὁ Καλδερὼν τὸν ἐτίμησεν ἄκοντα μὲ τίτλον ψευδοῦς συγγενείας. Τὸ διήγημα τοῦτο, τὸ ὁποῖον πολλοὶ μὲν ὠνόμαζαν γελοῖον, τινὲς δὲ τὸ ἐπίστευαν, ἔδωκε χώραν εἰς ἄλλας ἀπορρητοτέρας φήμας περὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ ἀνδρὸς τούτου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐστρέφοντο τότε τῶν Ἱσπανῶν ὅλων τὰ βλέμματα. Ὑπετίθετο ὅτι εἶχεν ἄλλας αἰτίας, παρὰ τὴν αἰσχύνην δυσγενοῦς καταγωγῆς, εἰς τὸ νὰ κρύπτῃ τὸ ἀληθινὸν αὐτοῦ γένος καὶ ὄνομα. Καὶ ποῖαι ἄλλαι ἦσαν αἱ αἰτίαι αὗται, εἰμὴ ὁ φόβος τῆς ἀνακαλύψεως στυγερᾶς τινος καὶ ἐγκληματικῆς πράξεως τῶν νεανικῶν του χρόνων, διὰ τὴν ὁποίαν ἐφοβεῖτο τὴν αὐστηρότητα τῶν νόμων;

Ὅσοι ἰδίως ἐνησχολοῦντο παρατηροῦντες τὸ ἐξωτερικόν του, ἐβεβαίωναν ὅτι συχνάκις, κατὰ τὰς φαιδροτέρας στιγμὰς τῶν ἡδονῶν καὶ τῶν θριάμβων του, τὰ ὀφρύδια αὐτοῦ κατεστέλλοντο αἰφνιδίως, ἡ φυσιογνωμονία του μετεβάλλετο, καὶ μόλις, μετὰ δύσκολον καὶ καταφανῆ ἀγῶνα, ἠδύνατο νὰ ἡσυχάσῃ καὶ νὰ συνέλθῃ εἰς ἑαυτόν. Τὰς ὑπονοίας ταύτας ἐνίσχυε κατά τινα τρόπον καὶ ἡ περιφρόνησις αὐτοῦ πρὸς τὴν κοινὴν ἐκείνην εὐλάβειαν πρὸς τὴν ἠθικὴν, τὴν ὁποίαν καὶ αὐτοὶ οἱ φαυλόβιοι ἀναγκάζονται νὰ δείξουν κατὰ τὸ φαινόμενον, ὑποκρινόμενοι ἀρετὴν καὶ τιμιότητα. Ἐνίοτε ὅμως, ἀκτῖνές τινες αἰφνιδίας καὶ λαμπρᾶς μεγαλοψυχίας ἐκίνουν εἰς ἀπορίαν τοὺς περιέργους, καὶ ἐξέπληττον τοὺς ἐξεταστὰς τοῦ ἀνθρωπίνου χαρακτῆρος, παρουσιάζουσαι παράδοξον ἀντίθεσιν πρὸς τὸν φιλόδοξον καὶ ἀσυνείδητον τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἀπέκτησε τὴν ἐξουσίαν.

Ὅλοι κοινῶς ἀνεγνώριζαν τὴν εὐφυΐαν του· ἀλλ' ἡ εὐφυΐα αὕτη δὲν συνετέλει τὸ παραμικρὸν εἰς τὴν προαγωγὴν τῶν συμφερόντων τῆς πατρίδος του· τὴν ἐμεταχειρίζετο μόνον εἰς τὸν νὰ ὑποστηρίζῃ, ὑπερασπίζῃ καὶ προάγῃ τὰ ἰδιαίτερά του συμφέροντα, νὰ

ὑπερνικᾷ δυσκολίας, νὰ καταβάλλῃ ἐχθρούς, νὰ στρέφῃ ὁποιανδήποτε περίστασιν, ὁποιονδήποτε συμβάν, εἰς νέον μέσον ὑποστηρίξεως καὶ προόδου. Εὐγενὴς ἢ ὄχι, ἦτον φανερὸν ὅτι ἠὐτύχησε νὰ λάβῃ ἐκλεκτὴν ἀνατροφήν, καὶ οἱ πεπαιδευμένοι ἐξεθείαζαν τὴν πολυμαθειάν του, καυχώμενοι εἰς τὴν προστασίαν του.

Τελευταῖον, ἂν τὰ ἐλαττώμματα καὶ αἱ ἀκολασίαι τοῦ διεφθαρμένου βασιλόπαιδος, ἀποδιδόμενα κοινῶς εἰς τὰς συμβουλὰς τοῦ Καλδερῶνος, ηὔξαναν τὸ γενικὸν κατ' αὐτοῦ μῖσος. ἐξ ἄλλου μέρους ἡ ἐπιρροή του ἐπὶ τοῦ μέλλοντος βασιλέως, διαιωνίζουσα τὴν ἐξουσίαν του, ἐκατατρόμαζε τοὺς ἐχθρούς του. Τὰ τοιαῦτα μεγάλα τοῦ ἀνδρὸς τούτου πλεονεκτήματα ἔδιδαν εἰς πολλοὺς ἀφορμὴν νὰ πιστεύουν καὶ νὰ διαδίδουν μυστικῶς ὅτι, πλησίον τῶν λοιπῶν ἐγκλημάτων του, δὲν ἦτον καὶ τῆς μαγείας αὐτῆς ἀμέτοχος. Ἀλλ' ἡ μαγεία εἰς τὴν ὁποίαν ἐξεῖχεν ὁ ἐπιτήδειος οὗτος αὐλικὸς δὲν εἶχεν ἀνάγκην νεκρομαντείας· ἡ μαγεία αὕτη συνίστατο εἰς τὴν χρῆσιν ἐξόχου εὐφυΐας πρὸς ἰδιοτελεστάτους σκοπούς, τέχνην ἐπιτυγχάνουσαν θαυμασίως εἰς τὸ θέατρον τοῦ μεγάλου κόσμου, τοὐλάχιστον πρὸς καιρόν.

Μετὰ πολλῶν ἑβδομάδων ἀπουσίαν εἰς μυστικήν τινα ἀποστολήν, εἶχε πρὸ ὀλίγου ἐπιστρέψει εἰς Μαδρίτ· ἦτον δὲ αὕτη ἡ πρώτη μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ δημοσία ἀκρόασις, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχαν συναχθῆ οἱ πρῶτοι τῶν εὐγενῶν καὶ ἱπποτῶν τῆς Ἱσπανίας.

Τὸ πλῆθος ἀπεσύρετο, ὅταν, μὲ ἦθος ἀγέρωχον, ἐπροχώρησεν εἰς τὸ μέσον ὁ μαρκήσιος τῶν Ἑπτὰ Ἐκκλησιῶν, εὑρισκόμενος τότε εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἀνδρικῆς του ἡλικίας. Εἰς τὴν φυσικὴν εὐπρέπειαν τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς του δὲν ἐκαταδέχετο νὰ προσθέσῃ τὸν περιττὸν στολισμὸν τῶν ἐνδυμάτων. Ἁπλούστατοι καὶ ἀπὸ μαῦρον ὕφασμα ἦσαν καὶ ὁ μανδύας καὶ ὁ ὑπενδύτης του, χωρὶς νὰ λάμπουν ἐπ' αὐτῶν οἱ πολύτιμοι ἐκεῖνοι λίθοι, οἱ ἀποτελοῦντες τότε τὰ διακριτικὰ τῶν ἀνωτέρων βαθμῶν σημεῖα. Ἡ κόμη του, λαμπρὰ καὶ στίλβουσα ὡς κόρακος πτέρυξ, ἐστρέφετο βαστρυχηδὸν ὄπισθεν τοῦ μεγάλου καὶ ἡγεμονικοῦ του μετώπου, τὸ ὁποῖον, ἐκτὸς μιᾶς μόνης ῥυτίδος μεταξὺ τῶν ὀφθαλμῶν, ἦτον ὄχι μόνον λευκόν, ἀλλὰ καὶ λεῖον, ὡς μάρμαρον. Εὐμήκεις καὶ κανονικοὶ ἦσαν οἱ χαρακτῆρες τοῦ προσώπου του· τὸ δὲ βαθὺ ἐλαιόχρουν τῆς σαρκὸς, ὠχρὸν ἐφαίνετο καὶ καθαρὸν πλησίον τοῦ στιλπνοῦ μέλανος τοῦ μύστακος καὶ τοῦ ὀξυτενοῦς του πώγωνος. Ἡ εὐκαμψία τοῦ ἰσχνοῦ καὶ ὑψηλοῦ, ἀλλὰ νευρώδους του σώματος, τὸν ἔδειχνε νεώτερον τῆς ἀληθινῆς του ἡλικίας· καὶ, ἂν ἔλειπεν ἡ ἀγερωχία καὶ ἡ αὐθάδεια τῆς παραστάσεως, αἵτινες σπανίως συνοδεύουν τὴν εὐγενῆ καταγωγὴν, ὁ Καλδερὼν θὰ ἐνομίζετο εἷς τῶν πρώτων μεγιστάνων τῆς Εὐρώπης, καὶ ὁ μεγαλοπρεπέστερος τῶν ἐκεῖ συνηγμένων. Ἦτον ἐν ἑνὶ λόγῳ ἐκ τῶν σπανίων ἐκείνων κατὰ τὸ ἐξωτερικὸν σχῆμα ἀνδρῶν, οἵτινες φαίνονται προσδιωρισμένοι τὸ μὲν τῶν φύλων νὰ διοικοῦν, τὸ δὲ νὰ γοητεύουν. Ἀλλ' ὅστις ἐξέταζε βαθύτερον τὴν μορφήν του, καὶ ἔβλεπε τὴν ἀνησυχίαν τοῦ λαμπροῦ του βλέμματος, τὴν συνεχῆ κίνησιν τοῦ ἀνωτέρου χείλους του, καὶ ἀπότομόν τινα τραχύτητα εἴτε τοὺς τρόπους καὶ τὴν φωνήν του, θὰ ἐπείθετο ὅτι τὰ μεγαλεῖα, πλησίον τῆς ὑψηλοφροσύνης, ἔχουν καὶ τὰς ὑποψίας των. Οἱ θεαταὶ ἔβλεπαν τὸν κυνηγὸν εἰς τὰ ὕψη· ὁ κυνηγὸς ἔβλεπεν εἰς τοὺς πόδας του τὴν ἄβυσσον, καὶ μὲ δυσκολίαν ἀνέπνεε τὸν ἐπάνω αὐτοῦ ἀέρα.

Οἱ αὐλικοὶ ἐπλησίαζαν, ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον, εἰς τὸν μαρκήσιον, ὅστις τοὺς ὑπεδέχετο μὲ διαφέρουσαν ἔκαστον φιλοφροσύνην. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς πολλοὺς ἦτον ἀπότομος, ξηρὸς, πικρός· πρὸς δὲ τοὺς μεγάλους, εὐλαβὴς καὶ περιποιητικὸς, φυλάττων ὅμως ἀνδρικήν τινα χάριν εἰς τὴν συμπεριφοράν, ἥτις καὶ τὸν χαρακτῆρα αὐτὸν τῆς δουλοπρεπείας ἐξηυγένιζεν. Ἐνῷ, φέρ' εἰπεῖν, ἔκυπτε τὸν αὐχένα ἐνώπιον τοῦ Μεδίνα ἢ τοῦ Γουζμὰν, ἀνεπαίσθητος εἰρωνεία ἐφανερόνετο εἰς τὰς γωνίας τοῦ στόματός του, ἥτις ἐσήμαινεν ὅτι ἐπροσκύνει μὲν ἡ πολιτικὴ, ἐπεριφρόνει δὲ ἡ καρδία. Πρὸς δύω ἢ τρεῖς, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ἢ προσωπικῶς ἠγάπα ἢ εἰλικρινῶς ἐσέβετο, ἐφέρετο μὲ οἰκειότητα, ἀλλὰ καὶ μὲ συντομίαν, εἰς τὴν ὁμιλίαν του· πρὸς ἐκείνους τέλος πάντων τοὺς ὁποίους εἶχεν ἀφορμὴν νὰ μισῇ ἢ νὰ φοβῆται, τοὺς φανεροὺς δηλαδὴ ἢ τοὺς κρυφοὺς ἐχθρούς του, ἔδειχνε μεγαλητέραν ἀκόμη εἰλικρίνειαν, μεταχειριζόμενος θωπευτικὴν γλυκύτητα εἰς τὴν φωνὴν καὶ εἰς τοὺς τρόπους του.

Μακρὰν τοῦ πλήθους, μὲ χεῖρας σταυρωμένας, καὶ μὲ πρόσωπον ἐμφαῖνον θαυμασμὸν πολὺν ἑνωμένον μὲ περιέργειάν τινα καὶ μὲ ὀλίγην περιφρόνησιν, ὁ Μαρτῖνος Φονσέκας ἐκύτταζεν ἀτενῶς τὸν μεγαλοδύναμον ὑπουργόν.

— Τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐβοήθησα ἄλλοτε, εἶπε καθ' ἑαυτόν. Συνετέλεσα εἰς τὸν πρῶτον προβιβασμόν του· καὶ σήμερον εἶμαι ἱκέτης του! Ὦ! μὰ τὴν ἀλήθειαν! Ἐγὼ, ὅστις ποτὲ δὲν ἤθελα εἰλικρίνειαν ἢ εὐγνωμοσύνην εἰς τὰ στρατόπεδα, ἔρχομαι ζητῶν τὰς σπανίας ταύτας ἀρετὰς εἰς τὴν αὐλήν! Παράδοξα αὐτόματα εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι!

Ὑπεδέχετο ὁ Καλδερὼν μὲ μειδιῶντα χείλη τὸν Διέγον Σαρμιέντον Μενδόζαν, ὅταν οἱ ὀφθαλμοί του ἀντίκρυσαν τυχαίως τὸ ὡραῖον τοῦ Φονσέκα πρόσωπον. Τὸ αἷμα ἀνέβη εὐθὺς εἰς τὸ μέτωπόν του· ὑπεσχέθη ταχέως εἰς τὸν Διέγον ὅλα ὅσα τοῦ ἐζήτησε, καὶ, στραφεὶς εἰς τὰ ὀπίσω καὶ διασχίσας τὸ πλῆθος, ἐμβῆκεν εἰς τὸ ἰδιαίτερόν του δωμάτιον. Ἡ ἀκρόασις διεκόπη.

Ἐνῷ ὁ Φονσέκας, ὅστις ἔφθασε νὰ ἐλκύσῃ τὸ βλέμμα τοῦ ὑπουργοῦ, καὶ ἐθεώρει ὡς ἀπαίσιον οἰωνὸν τὴν αἰφνιδίαν του ἀναχώρησιν, ἐστρέφετο βραδέως νὰ φύγῃ μὲ τοὺς λοιπούς, νεανίας τις, ἁπλῶς ἐνδεδυμένος, τὸν ἤγγισεν εἰς τοὺς ὤμους.

— Εἶσαι ὁ κύριος Μαρτῖνος Φονσέκας;

— Ὁ ἴδιος.

— Ἀκολούθει με, ἂν ὁρίζῃς, εἰς τοῦ κυρίου μου Ῥοδερίκου Καλδερῶνος.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Φονσέκα ἐφαιδρύνθη· ὑπήκουσεν ἀμέσως, καὶ, μετὰ μίαν στιγμὴν, εὑρέθη εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Σηϊανοῦ τούτου τῆς Ἱσπανίας.

(Ἀκολουθεῖ.)